

Pesticid-problem værre end ventet:

"Det ligner en regulær katastrofe"

Mindst 113 vandværker har fundet for store mængder af overset pesticid i deres vand, viser kommunen.dk's kortlægning.

drikkevand side 4

kommunen.dk

POLITIK FRA RØDDERNE

TORS DAG 8. FEBRUAR 2018 / NR. 2 · 61. ÅRGANG

Træd til side og lad børnene lege selv

Undervisningsminister Merete Riisager er en stor fortaler for fri leg, holdsport, foreningsliv - og pomfritter efter træning.

tema side 14

Frustration: Vi har brugt krudt og penge på at integrere somaliere, hvorfor skal de nu sendes hjem?

flygtninge side 8

Ulovligt: Kommunal app til 4,3 mio. kr. blev indkøbt uden udbud.

teknologi side 6

Torben Hansen er en rolig type - undtagen på stadion, og når noget bliver væk.

bagom borgmesteren side 10

Rivegilde om kommunal udligning

Beskyldninger om misinformation, snæversyn og egoisme flyver gennem luften, før indenrigsminister Simon Emil Ammitzbøll-Bille (LA) tager fat på at ændre den kommunale udligning.

- Folketinget har igennem de sidste mange år flyttet flere og flere penge fra hovedstadsområdet til Jylland. Beløbet er fordoblet siden 2007 og er i 2018 oppe på 13,3 mia. kr., skriver 34 hovedstadskommuner i helseannoncer i flere aviser.

Men det er misvisende, lyder det fra alliancen Bedre Balance, der kæmper for flere penge til provinsen.

- Et desperat forsøg på at beskytte gamle privilegier, kalder Bedre Balance annoncen.

Fejden er en optakt til, at et embedsmandsudvalg snart kommer med en rapport, der skal danne grundlag for et nyt udligningssystem.

7.189

Så mange børn og unge bliver diagnosticeret med angst eller depression på et år, og det er en tredobling over ti år. Det er uvidt, om stigningen skyldes, at flere rammes, eller at flere bliver diagnosticeret.

Kilde: Politiken

S-V-balancen blandt KKR-formænd har rykket sig

Valgresultatet ved KV17 betød, at flertalsgruppen i KL's bestyrelse svinger over fra blå til den røde side. Og så-mænd om ikke også de netop overståede valg i de fem kommune-kontakttråd afspejler den politiske virkelighed.

I Hovedstaden fortsætter Albertslund-borgmester Steen Christiansen (S) som KKR-formand, i Midtjylland blev det den nye Randers-borgmester Torben Hansen (S), mens Hjørring-borgmester Arne Boelt (S) i Nordjylland avancerer fra næstformand. Så vidt de tre fra S, hvoraf to altså er nye formænd.

På den blå side fortsætter Solrød-borgmester Niels Hörup (V) på Sjælland, mens Haderslev-borgmester H.P. Geil (V) er den nye i Syddanmark.

Nu bliver det muligt at lave bindende folkeafstemninger

Et flertal i Folketinget bestående af regeringen, Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet er klar med et lovfor-slag, der gør det muligt for et byråd at sende kommunale politiske spørgsmål til bindende folkeafstemning i kommunen.

En folkeafstemning kan ikke dreje sig om enkeltpersoner, skat eller budget, og resultatet er kun bindende indtil næste valgperiode. Den nye kommunalbestyrelse kan ændre beslutningen uden ny folkeafstemning.

Den hidtidige vejledende afstemninger er kun sjældent blevet brugt, og da en folkeafstemning desuden kræver et flertal i byrådet, vil den nye mulig-

Smatkøkkener er blevet et hit i 10 daginstitutioner i Randers, hvor forældrene sidste år byggede udekøkkener og donerede gamle pletter og gryder til ungerne, som hygger sig med at lave mad af jord og vand. Inspirationen er hentet fra det engelske begreb Mudkitchen, fortæller dagtilbudsleder Helle Jantzen.

Foto: Randers Kommune

"De er blevet mere og mere ømfindtlige og prøver på alle mulige måder at undgå kritik. Hvad er det for noget? De fleste af dem er ekstremt begavede, men hvorfor kan de ikke stå på mål for deres egne handlinger ligesom alle andre i dette samfund? De er tøsedrenge, kort og godt."

Peder Larsen, formand for Statsrevisorerne, om statslige embedsmænds kritik af for skarpe udmeldinger fra Rigsrevisionen. Til Altinget.

hed næppe få nogen stor betydning, vurderer Roger Buch, forskningschef på Danmarks Medie- og Journalisthøjskole.

Røde vestegnsborgmestre er usikre på S-udspil

Flere socialdemokrater på den københavnske vestegn kalder Socialdemokratiets forslag om aktivering af alle arbejdsløse flygtninge urealistisk, skriver Berlingske.

Ifølge partiets udspil til asylpolitik skal alle arbejdsløse indvandrere i arbejde eller aktivering 37 timer om ugen. Hvis ikke det lykkes, skal de trækkes i deres ydelse. Men partifæller i Ishøj, Brøndby og Hvidovre har

Mette Abildgaard
@metteabildgaard

Mængden af beskeder fra folk der mener, at man er "en dum muslim so", eller værre, fordi man overhovedet kan overveje at stole på en mand der hedder Ali, er hel vild! Dét er skræmmende...

svært ved at se, hvordan det skal blive til virkelighed.

- Det vil aldrig kunne lykkes. Vi har ikke økonomi til at sætte flere hundrede personer i aktivering 37 timer om ugen, siger borgmester i Ishøj Ole Bjørnstorp (S).

Også i Brøndby undrer formand for beskæftigelsesudvalget, Franz Hansen (S), sig.

- Det kan ikke lade sig gøre at få hele den gruppe i aktivering, siger han til avisen.

En halv milliard til varme hænder fordelt

Økonomi- og Indenrigsministeriet har fordelt en halv milliard kroner, som i finansloven for 2018 er afsat til flere varme hænder i ældreplejen. Pengene er fordelt mellem kommunerne ud fra udligningssystemets demografiske nøgle vedrørende ældre.

Kommunerne kan bruge midlerne til at ansætte nye medarbejdere eller opjustere deltidsansatte på plejehjem eller i hjemmeplejen. Pengene kommer til udbetaling i løbet af foråret.

kommunen.dk

Udgiver: Kommunen Aps
Kbh.: Gammel Strand 50, 1202 København K
Århus: Mejlgade 48 C, 8000 Århus C

Ansv. redaktør: Claus G. Theilgaard
Administration, salg og abonnement:
Lisbeth Moesgaard
Redaktion: red@kommunen.dk
Tlf. 3334 6069

Redaktionschef: Anni Kristensen
Redaktionssekretær: Karin Svennevig Hyldig

Journalister: Knud Abildtrup, Astrid Skov Andersen, Jens Holm, Michael Kjærgård, Hanne Korvig, Johannes Lange Baunsgaard, Ronja Pilgaard, Susanne Sayers, Per Vinther, Sofie Lind

Debat & Navne:
debatoagnave@kommunen.dk

Avislayout:
Jakob Thumoes

Korrektur og faktatjek:
Marianne Henriksen

Foto: Ritau Foto

Salg & abonnement:
Lisbeth Moesgaard, tlf. 4635 3343
lisbeth@kommunen.dk

Årsabonnement: 2.625 kr.
www.kommunen.dk/abonnement

Annoncer:
Jørgen Scheel, tlf. 2392 4401
jorgen@kommunen.dk

Henrik Eskelund, tlf. 3334 6062
henrik@kommunen.dk

Læsertal: 40.000 (Index Danmark/Gallup 3. kvartal 2016)

Tryk:
JYPA/OTM

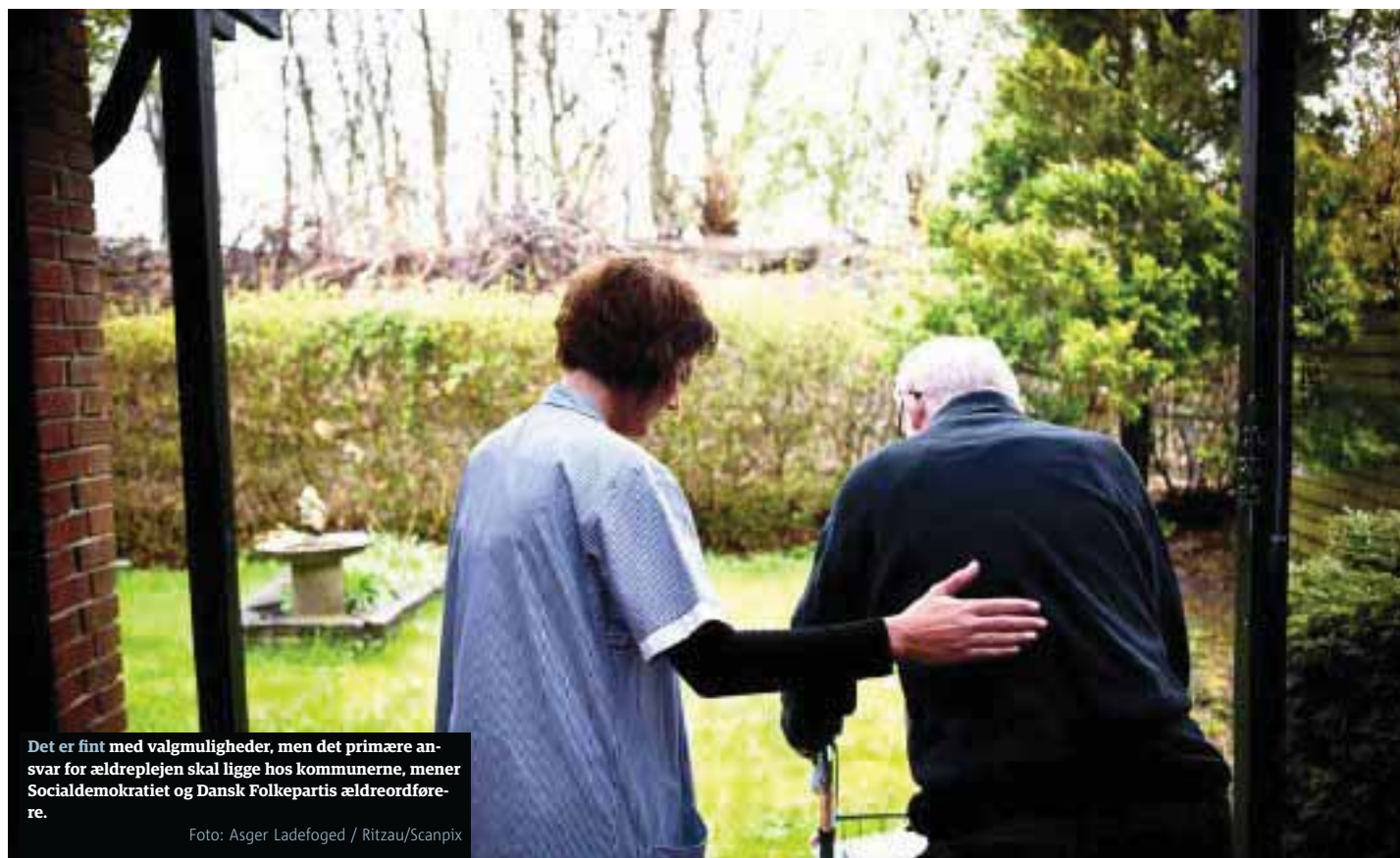
Udgivelser og temaer i 2018

Torsdag d. 15.3.: Transport
Torsdag d. 12.4.: Fødevarer
Torsdag d. 24.5.: Energiøptimering
Torsdag d. 28.6.: Smart city
Torsdag d. 16.8.: Psykisk arbejdsmiljø
Torsdag d. 13.9.: Fremtidens byggeri
Torsdag d. 11.10.: Genbrug / velfærdsteknologi
Torsdag d. 15.11.: Fysisk arbejdsmiljø
Torsdag d. 13.12.: Kommunal it

kommunen.dk udgives på et kritisk og uvideligt journalistisk grundlag. Målgruppe: politikere og embedsmænd i kommuner, regioner og staten samt den kommunale verdens mange interessenter og leverandører.

Udgives i samarbejde med dknyt.dk.

DKNYT

Det er fint med valgmuligheder, men det primære ansvar for ældreplejen skal ligge hos kommunerne, mener Socialdemokratiet og Dansk Folkepartis ældreordførere.

Foto: Asger Ladefoged / Ritau/Scanpix

S og DF i fælles udmelding: Kommuner skal ikke tvinges til at udlicitere

Regeringen skal ikke tvinge landets kommuner til at udlicitere en bestemt procentdel af ældreplejen, siger Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti

o forhandlinger

Af Johannes Lange Baunsgaard
johannes@kommunen.dk

Kommunerne skal ikke lade sig presse af regeringen til at lave måltal for udlicitering af hjemmeplejen. For det er der ikke flertal for i Folketinget. Sådan lyder besked fra Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti, der i en fælles udmelding vil gøre op med regeringens ønske om, at obligatoriske måltal skal få flere private firmaer til at overtage offentlige opgaver. Særligt inden for ældreområdet mener de to partier, at kommunerne skal være dybt optaget af at levere en god service til de ældre. Her skal opfyldelsen af kvoter ikke være en hovedopgave.

Spørgsmålet vil blive en del af forårets økonomiforhandlinger mellem regeringen og kommunerne.

- Der sidder DF og S ikke

med, så vi vil gøre det klart for kommunerne, hvilke kort det er, regeringen sidder med. Der skal ikke stå nogle kommuner bagefter, som har fået vredet hånden om på ryggen og nu skal efterleve nogle måltal, siger ældreordfører Astrid Krag (S).

Det står i regeringsgrundlaget, at man vil øge udliciteringen af opgaver i det offentlige for at forny den offentlige sektor, hvor øget konkurrence skal løfte kvaliteten af plejen og sænke prisen. Men den køber ældreordfører i Dansk Folkeparti, Jeppe Jakobsen, ikke.

Han mener, at mange kommuner har nået smertegrænsen for, hvor meget man yderligere kan effektivisere hjemmeplejen. Derfor vil de private primært skulle konkurrere på prisen. Det vil ifølge Jeppe Jakobsen have konsekvenser for, om der blandt andet bliver hyret ordentligt

uddannet plejepersonale. Det er også en frygt, at økonomien i de private selskaber kan blive så presset, at der vil opstå nye konkurser i plejesektoren.

- Lige nu ser vi alt for ofte, at ældre ikke får den pleje, de har brug for og ret til. Og det er lige meget, om det er private eller offentlige. Så er det ikke mere effektivt, så er det bare dårligere. Når man samtidig lærer af hinanden i en alt for ringe grad, så får ingen af parterne andet ud af det end at presse hinanden, siger Jeppe Jakobsen.

Der skal ro på. De to partier er fortalere for, at ældre kan "stemme med fødderne" og have et valg mellem offentlige eller private leverandører. Men de deler også et principielt syn på, at det ikke skal være et selvstændigt mål at få private virksomheder ind over kernetværdien.

Dog kan man finde op til flere eksempler på byrådsmedlemmer fra både S eller DF, som har været med til at lægge mere af ældreplejen over i private hænder, selvom partierne på Christiansborg mener, at det primært bør være en kommunal opgave. Astrid Krag og Jeppe Jakobsen erkender, at det kan virke

"Lige nu ser vi alt for ofte, at ældre ikke får den pleje, de har brug for og ret til. Og det er lige meget, om det er private eller offentlige. Så er det ikke mere effektivt, så er det bare dårligere."

Jeppe Jakobsen,
ældreordfører for Dansk
Folkeparti

selvmodsigende, men understreger, at det er hver kommunes frie valg at træffe.

Heller ikke DF's egne vælgere er enige i partiets holdning til udlicitering. Ifølge en undersøgelse fra Analyse Danmark står DF's vælgere som de mest splittede i spørgsmålet om udlicitering af hjemmeplejen. Ifølge undersøgelsen hælder to ud af tre socialdemokratiske vælgere til, at det offentlige skal blive ved med at varetage opgaver inden for ældreplejen.

- Jeg kan sagtens forstå mine vælgers usikkerhed. De oplever den jo på deres eget liv. Derfor er det jo vigtigt, at vi giver dem det frie valg og ikke presser kommunerne unødvendigt, siger Jeppe Jakobsen.

De to ældreordførere mener, at det nu handler om at give kommunerne ro på. De skal sikres mod nedskæringer, og man skal ikke tvinge dem til at sætte flere opgaver i udbud. På den måde vil personalet i ældreplejen have luft til at skabe bedre arbejds- gange til gavn for de ældre. Derefter skal man skabe bedre forhold for vidensdeling mellem kommuner og private. Ligesom at et nyt videnscenter for ældrepleje

skal finde smarte løsninger på ældreplejens udfordringer.

Astrid Krag og Jeppe Jakobsen er samtidig uenige i indenrigsminister Simon Emil Ammitzbøll-Billes udtalelser om, at der stadig er meget uforløst potentiale for udlicitering til det private. Ifølge S og DF er der allerede etableret nok konkurrence på ældreområdet. Men kommunerne har ikke høstet frugterne i form af at få det offentlige og private til at lære af hinanden og skabe innovation, da de to parter i øjeblikket kun presser hinanden.

- Jeg så gerne større ambitioner fra regeringen. I forbindelse med finansloven vælger man eksempelvis at afsætte 25 millioner kroner til private leverandører. Hvorfor kigger vi ikke på underernæring blandt ældre, ensomhed, og hvordan vi bedre aktiverer civilsamfundet? Det synes jeg er ærgerligt og uambitiøst. Forhåbentligt kan vi med et videnscenter og ro til kommuner være med til at få hele ældreplejen med i det nye årtusinde, siger Astrid Krag.

» Læs kronik af Astrid Krag og Jeppe Jakobsen på side 37.

Pesticid-problem: "Det ligner en regulær katastrofe for vandforsyningen"

Antallet af vandværker, hvor der er fundet det glemte pesticid desphenyl-chloridazon, er gået markant op siden efteråret, viser helt ny kortlægning.

o drikkevand

Jens Holm
jens@kommunen.dk

Det er under et halvt år siden, at Miljøstyrelsen valgte at hidkalde landets vigtigste aktører inden for drikkevandsforsyning, Drikkevandspanelet, til hastemøde på baggrund af fund af for længst glemte og forbudte pesticid-rester, desphenyl-chloridazon. Sommerens hastværk har siden vist sig at være velbegrundet.

Mindst 113 ud af landets ca. 2.500 vandværker har fyldt vandhanerne hos forbrugerne med vand med stofmængder, der overskrider grænseværdierne. Derudover er pesticid også fundet i mængder under grænseværdien hos yderligere 214 vandværker.

Det viser en kortlægning, der er foretaget af kommunen.dk.

- Det er en katastrofe for vandforsyningen, det er der ingen tvivl om. Det her er et kæmpe problem i et omfang, som vi ikke har oplevet siden det hidtil mest udbredte pesticid, BAM. Og det her er måske endda et større problem end BAM, siger Claus Vangsgård, der er biolog og seniorkonsulent hos Dansk vand- og spildevandsforening (Danva).

Myndighederne har via en revideret bekendtgørelse tvunget vandværkerne til at undersøge mængden af stof fra 2018, men analyserne af for eksempel grundvandsboringerne har dog en testbagkant, der ligger flere år ude i fremtiden.

For nuværende er der fundet desphenyl-chloridazon over grænseværdien i 216 grundvandsboringer. I det værste tilfælde er grænseværdien overskredet 90 gange.

Der skal dog indtages store mængder pesticid-vand, før end det er sundhedsskadeligt, vurderer Miljøstyrelsen på baggrund af en række internationale kilder.

Høje koncentrationer

- Noget af det, der er foruroligende, er de høje koncentrationer, som du kan se mange steder. BAM-forureningerne har typisk kun overskredet grænserne mellem 0,1 til 0,5 µg/l, men her har vi masser af chloridazon-fund, som er mere end ti gange grænseværdien, forklarer Claus Vangsgård fra Danva.

Tilbage i november viste Danvas egne informationer desphenyl-chloridazon-fund over grænseværdien direkte ved afgangsvandet til danskerne hos 66 vandværker. Kommunen.dk's kortlægning viser nu, at det antal er steget til 113 vandværker.

- Når der er gået et par år, og vi har det totale overblik, så vil vi nok se, at der er over 200 værker, der har haft overskridelse af grænseværdien, siger Claus Vangsgård.

Ekspert: Test nu vandet

Selvom mange vandværker har valgt at analysere deres vand for chloridazon, har mange værker stadig ikke testet deres borer eller deres afgangsvand.

Det møder kritik fra det rådgivende ingeniørfirma Niras, der rådgiver private og offent-

lige kunder om blandt andet miljøforhold og vandforsyning.

- Nu skal vandværkerne jo fremadrettet analysere for disse stoffer. Men jeg mener, at vi skal reagere på et oplyst grundlag. Der er jo ingen grund til at gå og vente på at få denne utryghed afklaret, understreger Søren Rygaard Lenschow, civilingeniør og seniorprojektleder hos Niras.

Ifølge Niras er det svært at vide, hvor stort problemet er i dag, og hvor stort omfanget af fund bliver i fremtiden. - Det eneste vi ved, det er, at vi har drukket vand med chloridazon - uden at vide det. Men det kan godt være, at forureningsniveauet for det her stof er faldende. Det er dog svært at sige noget om for nuværende, fordi grundvandet er mellem 20 og 200 år gammelt. Nogle steder er det slet ikke kommet frem endnu, og andre steder er det værste måske passeret, forklarer Søren Rygaard Lenschow.

DR Nyheder afdækkede i august, at Miljøstyrelsen siden 2007 fire gange er blevet opfordret til at placere desphenyl-chloridazon på listen over stoffer, som vandværkerne tvinges til at analysere. Det drejer sig om konkrete anbefalinger fra henholdsvis Geus, KL, Niras og Danske Regioner.

- Advarslerne som vi (Niras, red.) kom med i 2016 viste sig uheldigvis at være reelle. Forurening med desphenyl-chloridazon er desværre et stort problem for de danske vandforsyninger og generelt for tilstanden af grundvandsmagasinerne, siger Søren Rygaard Lenschow.

Venlige anmodninger

I løbet af efteråret 2017 har man opdaget desphenyl-chloridazon-problemet på Fyn. Opdagelsen af problemet har nemlig til en start især været centraliseret omkring fynske landmænds brug af stoffet. Kommunen.

"Det er en katastrofe for vandforsyningen, det er der ingen tvivl om. Det her er et kæmpe problem i et omfang, som vi ikke har oplevet siden det hidtil mest udbredte pesticid, BAM. Og det her er måske endda et større problem end BAM."

Claus Vangsgård, biolog og seniorkonsulent hos Dansk vand- og spildevandsforening (Danva)

dem om at tænke igennem, om de havde nogle af de her særligt risikobetonede aktiviteter i indvendingsoplandet, fx i forbindelse med roedyrkning. Hvis de mente, at der var nogen som helst indikationer på, at der havde været sådan nogle aktiviteter, så anbefalede vi dem, at de udtog en prøve. Vores store vandværk, Aalborg Vand, er gået relativt grundigt til værks, siger Michael Palsgaard Andersen, funktionsleder for Miljø- og Energiforvaltning, Aalborg Kommune.

Ingen af de to kommuner har valgt at påbyde vandværkerne i kommunen at teste vandet.

KL: Her er det værst

For KL viser kortlægningen, at pesticid-problemet primært kan placeres hos de mindre vandværker - ikke hos de store, kommunalt ejede.

- Det viser meget godt, at grænseværdierne jo er tæt på - eller er - overskredet i langt større udstrækning ude i det åbne land netop der, hvor sprøjtemidlet er blevet brugt, og der hvor de store værker typisk ikke har deres borer liggende, siger Jørn Pedersen (V), formand for KL's Teknik- og Miljøudvalg og borgmester i Kolding Kommune, om kortlægningen.

Fra interesseorganisationens side er holdningen samtidig klar overfor vandværkerne.

- Generelt så bør vandværkerne få det testet [...] Ved at analysere vandet nu, så vil du også kunne få sæt den tryk-hed hos forbrugerne om, at der ikke er noget problem med det vand, du drikker. Værkerne skal tage det her alvorligt, ikke grundet hysteri, men på baggrund af ganske sund fornuft, forklarer Jørn Pedersen.

Med de nuværende regler vil der gå flere år, før alle borer og vandværker er analyseret. Er det tids nok?

- Det er jo rent lovgivningsmæssigt, men set med mine

Hvad er desphenyl-chloridazon?

► Chloridazon er blevet anvendt i Danmark som et ukrudtsmiddel til roer, rødbeder og løg i perioden 1964 til 1996. Herefter blev det forbudt i Danmark, men er stadig godkendt i de fleste EU-lande.

► Desphenyl-chloridazon er et nedbrydningsprodukt af chloridazon. Chloridazon omdannes til desphenyl-chloridazon og til methyl-desphenyl-chloridazon.

► Det har vist sig, at desphenyl-chloridazon meget vanskeligt nedbrydes i jord og grundvand. Derfor kan stoffet findes i jordbunden og grundvandet mange år efter, at chloridazon har været anvendt.

► Den fastsatte grænseværdi for chloridazon - og andre pesticider - er 0,01 µg/l. Sundhedsmæssige acceptable daglige indtagelse, er af Miljøstyrelsen, fastsat til 300 µg/l. for voksne og 50 µg/l. for børn.

Kilde: Miljøstyrelsen.

øjne bør vandværkerne få det her gjort for at få skabt den tryk-hed, som forbrugerne fortjener. Andet giver ikke mening. Du slipper jo ikke uden om det, også er det bedre at få fortalt, at vandet ikke fejler noget eller at, hvis vandet mod forventning måtte indeholde stoffet, så kan værket handle på den information, siger Jørn Pedersen.

"Kender ikke forskel"

Danske Vandværker, der repræsenterer omkring 2.000 ud af de i alt 2.500 vandværker i Danmark, mener ikke, at desphenyl-chloridazon-pesticidet nærmest udelukkende skulle være et problem for mindre vandværker, som KL påstår. Organisationen hæfter sig samtidig ved, at de mindre vandværker procen-

Desphenyl-chloridazon

- Vandværk: Over grænsen
- Vandværk: Under grænsen
- Boring: Over grænsen
- Boring: Under grænsen

» Se kortet på kommunen.dk eller benyt denne url:

<http://bit.ly/2s7imgu>

tuelt fylder langt mest i landskabet.

- Når landmanden kører med sprøjten, så kender giften jo ikke forskel på, om grundvandet nedenunder tilhører et stort eller mindre vandværk, siger Allan Weirup, der er direktør hos Danske Vandværker, og fortsætter:

- På trods af det store antal fund af det glemte pesticid både over og under grænseværdien, har det ikke haft nævneværdige konsekvenser for værkerne, siger direktøren.

- Hvis vandværket har flere borer, så kan de typisk blande sig ud af det. De fleste vandværker er også tilsluttet en eller anden ren forbindelse, så de kan få vand fra andre værker. Der er typisk mange værker, der er sat i forbindel-

se med hinanden. Det er helt klart hovedparten, der er tilsluttet på den måde i dag, og dem, der ikke er, er i fuld gang med at få det lavet, forklarer Allan Weirup.

På grund af drikkevandspolitikken i Danmark er det ikke som udgangspunkt tilladt at filtrere pesticiderne fra, med eksempelvis et kulfilter. Der er dog enkelte af disse filtre i funktion i Danmark, blandt andet på Ærø.

- Det efterlader selvfølgelig nogle få vandværker tilbage, hvor det her ikke umiddelbart har kunnet løses (vandopblanding, red.), og så har man skullet i gang med at lave en ny boring eller etablere en forbindelse mellem et andet vandværk, slutter Allan Weirup.

Det viser kortet

► **Kortet viser, hvor** der er fundet pesticidet chloridazon eller nedbrydningsprodukterne desphenyl-chloridazon og methyl-desphenyl-chloridazon ved henholdsvis afgangsvandet hos vandværkerne eller i grundvandsboringerne.

► **Informationerne er indsamlet** med en robot fra den offentligt tilgængelige database, Jupiter, som administreres af De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (Geus).

► **Data gøres først** tilgængeligt for offentligheden, når vandanalyserne er blevet godkendt hos både laboratoriet - der har indsamlet og analyseret vandet - samt af den kommune, som er tilsynsførende for det pågældende vandværk.

► **Via stikprøver finder** kommunen.dk og Danva, at nogle analyser ikke har fundet vej til Jupiter. Det drejer sig om såkaldte enkeltanalyser, hvor vandværket har bedt et laboratorium om udelukkende at teste vandet for fund af chloridazon og dets nedbrydningsprodukter.

► **På baggrund af** oplysningerne fra Geus finder kommunen.dk derfor eksempelvis kun 88 vandværker, hvor der er fundet chloridazon eller relaterede nedbrydningsprodukter over grænseværdien. Men ved at sammenholde disse data med yderligere informationer fra Danva, kan kommunen.dk konstatere, at mindst 113 vandværker har givet forbrugeren vand med chloridazon over grænseværdien.

Kommune brød udbudsloven med

Landets dyreste kommunale app til i alt 4,3 mio. kr. blev indkøbt uden udbud, selv om tærsklen for indkøb af software på 1,5 mio. kr. er kraftigt overskredet.

o indkøb

Jens Holm
jens@kommunen.dk

Københavns Kommune brød udbudsloven, da indkøbet af landets dyreste kommunale app til ca. 4,3 mio. kr. ekskl. moms ikke blev sendt i udbud, viser aktindsigt.

"Når vi kigger på det samlede forløb, må vi bare konstatere, at man dengang lavede en fejl," siger Mikkel Boje, direktør i kommunens socialforvaltning, i et skriftligt svar til kommunen.dk.

Den oprindelige kontrakt omkring udviklingen af appen Minvej blev underskrevet med leverandøren Bridgeit ultimo juni 2012, hvor vederlaget for al udvikling, grafik, test, fejlretning og projektledelse blev fastlagt til 487.030 kr.

Allerede i december 2012 var udgifterne dog steget til 2,1 mio. kr., viser aktindsigt i fakturaerne. Et beløb, der ligger ca. 600.000 kr. over tærskelværdien for offentlige indkøb af tjenesteydelser.

Kommunen har ikke kun haft problemer med at overholde lovgivningen, det har også været svært at få nogen til at installere og benytte appen, der blev indkøbt for at hjælpe borgere med psykiske lidelser med at få styr på hverdagen, blandt andet via en form for dagbog. I sommeren 2016 havde Københavns Kommune ifølge DR kun formået at samle 140 brugere til systemet, hvoraf kun 27 kom fra socialpsykiatrien.

Svært at vide på forhånd
At appen skulle ende med at blive så dyr, at opgaven skulle

sendes i udbud, var svært at vide på forhånd, forklarer direktøren.

- Den indledende kontrakt fra 2012 var under udbudsgrænsen, men i takt med, at projektet fik bevilget flere penge i årene efter, burde projektet have været i udbud, skriver Mikkel Boje.

Da Københavns Kommune satte underskrift på kontrakten til, hvad der siden skulle gå hen og blive den dyreste kommunale

app i landet, lød vederlaget kun på 487.030 kr., men et halvt år efter havde kommunen betalt over 2,1 mio. kr. til leverandøren - ca. 600.000 kr. mere end tærskelværdien for indkøb af apps. I alt er omkostningerne til appen løbet op i 4,3 mio. kr.

Et af hovedmålene med at sende opgaver i udbud er, at offentlige indkøbere kan spare penge.

- Den groveste overtrædelse af EU-udbudsretten er netop ikke at udbyde opgaverne, siger Steen Jensen, internationalt anerkendt specialist i offentlige udbud og indehaver af konsulentvirksomheden steenjensen.com.

Svært at vurdere

Men lige præcis i tilfældet med indkøbet af den dyreste kommunale app i landet er det svært at vurdere, om det ville have haft

"For det første er det dårlig forvaltnings-skik, og for det andet er det en overtrædelse af udbudsreglerne, og det er en overtrædelse af ligebehandlingsprincippet plus en lang række andre principper. Det er min klare vurdering."

Steen Jensen, der rådgiver i samhandel mellem offentlige og private virksomheder.

indvirkning på den samlede pris, mener Københavns Kommune selv.

- Det er meget vanskeligt at vurdere, om vi kunne have sparet penge, hvis det havde været i udbud, skriver Mikkel Boje og afslutter sin besked:

- Men sikkert er det, at vi i dag har langt større fokus på, at udbudsreglerne bliver overholdt, så fejl som denne kan undgås.

Eksperter: Ulovligt

Ifølge to eksperter er der ingen tvivl om, at Københavns Kommune burde have sendt opgaven i udbud.

- For det første er det dårlig forvaltningsskik, og for det andet er det en overtrædelse af udbudsreglerne, og det er en overtrædelse af ligebehandlingsprincippet plus en lang række andre principper. Det er min klare vurdering, vurderer Steen Jensen, der rådgiver i samhandel mellem offentlige og private virksomheder.

Den vurdering bakkes op af professor Bent Greve fra Roskilde Universitet.

- Det bekræfter for mig, at nogle kommuner ikke tager det så tungt, at de går over udbudsgrænsen. Har man leverandøren, der kan levere varen uden at sende opgaven i udbud, så tager nogle kommuner chancen og siger, at vi kører igennem, og det sker der ikke noget ved, siger Bent Greve.

I mange kommuner kan borgerne indmelde observerede problemer, som huller i vejen, direkte til kommunen via en app - eller via computer.

Foto: Esbjerg Kommune

Begge eksperter hæfter sig samtidig ved, at Københavns Kommune allerede inden for det første halvår betalte leverandøren værdier, der er langt over grænseværdien for indkøb af tjenesteydelser.

De sidste penge, der blev sendt fra kommune til leverandøren i det år, var betalingen af en faktura på lige nøjagtig 1,2 mio. kr. ekskl. moms for

tre ydelser "videreudvikling", "implementeringsstøtte" og "it-support" den 17. december 2012.

Alarmklokker

- Der bør jo være nogle alarmklokker, der ringer inde i Københavns Kommune. For hvis du allerede inden for det første halvår har betalt virksomheden 2,1

Giv os lige et praj-apps hitter hos kommunerne

Over halvdelen af landets kommuner har investeret i apps, der giver borgerne mulighed for at melde deres problemer ind, viser kortlægning af kommunale smartphone-apps.

o apps

Jens Holm
jens@kommunen.dk

Kommunerne elsker smartphone-apps, der giver danskerne mulighed for at indrapportere huller i vejene, oversvømmelser og andre problemer.

- Vi er jo trods alt kun få ansatte, og vi har ikke en kinamands chance for at vide alt, hvad der foregår rundt ved vores ca. 400-500 km veje. Derfor er borgernes henvendelser via appen vigtige, fortæller Knud Johansen, vejingeniør i Fredericia Kommune.

Hvis systemerne bliver brugt på den rigtige måde, kan kommunerne undgå flere indrapporteringer af de samme problemer, ligesom mængden af tidskrævende telefonopkald, mails og upræcise indrapporteringer

nedbringes markant, lyder erfaringerne fra Lolland og Middelfart.

55 kommuner har investeret i de borgerrettede tip-apps, og 60 ud af samlet 329 kommunale programmer i Google-butikken til Android-telefoner, Play Store, ligger inden for denne kategori, viser en kortlægning, som kommunen.dk har foretaget.

Færre dobbeltanmeldelser

I Lolland implementerede kommunen appen Giv et praj fra leverandøren Sweco for omkring halvandet år siden.

- Borgerne bruger det meget, og vi får god respons på det. Når det går stærkt, så får vi 10-15 henvendelser om dagen, eller omkring 250-350 henvendelser om måneden. Det frigiver rigtig meget tid, som vi ellers brugte på telefonsamtaler, fortæller Kjeld Jensen, der er chef for Park og Vej i Lolland Kommune.

Hvis borgerne falder i et hul i vejen, får våde tæer på grund af oversvømmelse eller vader i skrald, kan de nøjagtige koordinater og korte beskrivelser om problemet

indkøb af app til 4,3 mio. kr.

mio. kr., så er du langt over tærskelværdien for, hvornår det skulle have været sendt i udbud, forklarer Steen Jensen.

Hvordan burde Københavns Kommune have ageret?

- Skaden er jo sket, men det, de kunne have gjort, det var at sige; hovsa, det her løber voldsomt op, nu er vi nødt til at stoppe og få opgaven kon-

kurrenceudsat, hvor de går tilbage til start for at få lavet et udbud. De burde have holdt igen, da de blev klar over, at de er langt over tærskelværdien, forklarer Steen Jensen.

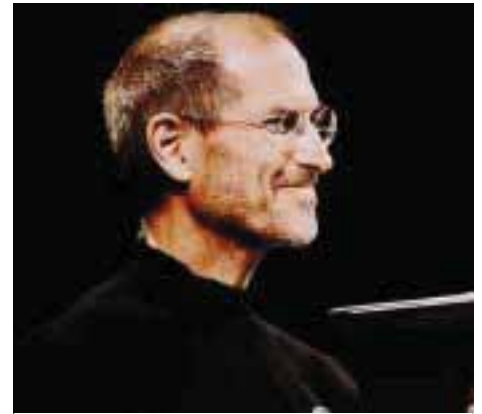
Ingen konsekvenser

Selvom Københavns Kommune har foretaget den groveste overtrædelse af EU-

udbudsreglerne ved ikke at udbyde sin opgave, så får det ingen konsekvenser.

- Konsekvenserne ved at overtræde EU-retten er, at man kan straffes med bøde, men det forudsætter, at der er en aktør eller tilbudsgiver, som vil indgive en klage til Klagenævnet for udbud over, at virksomheden ikke fik mulighed for at byde på opga-

ven. Så det forudsætter, at der sidder én ude i markedet, der bliver bekendt med det her, og så skal de indgive en klage til Klagenævnet for udbud. Og så tager klagenævnet stilling til, hvad sanktionerne skal være, siger Steen Jensen.

Steve Jobs, grundlægger af Apple, var med til at sætte gang i appudviklingen til mobiltelefoner.

Foto: Scanpix

Kommunernes 328 apps

► **Der findes nærmest ikke det problem, som ikke kan løses med en app.** "There is an app for that" lød budskabet engang fra Apples nu afdøde grundlægger Steve Jobs, der for alvor var med til at sparke brugen af den moderne smartphone i gang med lanceringen af iPhone.

► **Det mantra følges af kommunerne, der har brugt millioner af kroner på 328 borgerrettede apps og apps udelukkende til internt brug, der blandt meget andet kan håndtere alt fra: Borgerhenvendelser, psykisk sygdom, branding over for turister, håndtering af kørselsgodtgørelse, plejecenter-administration, motions-mønstre, information om svømmehaller, medicinforbrug, ejendomsinformation, tandbørste anvisninger til børn, administration af bostøtte, juletilbud, events, ungdomsskoler, handicapparkering, alkoholisme, håndtering af affald, ledelse, fravær, sfo-administration, fotos, jobcentre, naturtilbud, biblioteker, infokærme, landmænd, idéer, frivillige, museer, ensomhed, uheldsregistrering, sundhedsordninger og klokkefrøer.**

► **Aktindsigt i omkostningerne** til de 328 apps viser, at kommunerne har brugt mindst 49 mio. kr. på de smarte apps. For 54 ud af de 328 af apps gælder det dog, at kommunerne ikke kan redegøre for omkostningerne. Ligesom kommunen.dk ikke har modtaget svar på aktindsigten eller fået afvist aktindsigt i oplysninger - der viser omkostningerne - for 56 apps.

► **Kommunen.dk har brugt Googles app-butik** til Android-telefoner, Play Store, til at fremsøge de apps, der tilhører hver enkelt kommune i landet.

"Det er altid en afvejning af, om vi gerne vil have meldingerne, for det kan også blive dyrere i drift, hvis vi får mange henvendelser."

Knud Johansen, vejingenør i Fredericia Kommune.

nemt indleveres direkte til kommunen ved at starte appen.

- Vi får færre henvendelser,

fordi folk via Giv et praj-appen kan se med det samme, om en given ting er registreret i forvejen. Førhen fik vi måske fem henvendelser via opbringninger eller mail på et problem. I dag får vi én eller to henvendelser på den samme opgave, siger Kjeld Jensen.

Da Giv et praj-appen blev implementeret, var det i første omgang kun kommunens egne medarbejdere, der fik adgang til den. På den måde sikrede kommunen, at appen var toptunet inden lancering.

- Mange er rigtig trætte af

systemer med børnesygdomme, så få det nu lige afprøvet igennem en periode, hvor I ser, om det virker hele vejen rundt fra bruger til udfører, lyder anbefalingen.

Kommunens medarbejdere bruger også systemet i driftsarbejde, og al relevant information bliver delt åbent med borgerne.

- Når opgaven er fuldført, så kommer der et retur-svar til borgeren, ligesom borgeren også kan se hele historikken på opgaven - hvornår den er registreret, hvornår vi går i gang med den, om der bliver

noget forsinkelse på løsningen, eller om opgaven er udført, forklarer Kjeld Jensen.

"Kan blive dyrere i drift"

Det er omkring fire år siden, at Fredericia Kommune valgte at implementere den første tip-app, Rapport fra stedet fra OS2, der er et "fællesoffentligt digitaliseringselskab".

- Det er altid en afvejning af, om vi gerne vil have meldingerne, for det kan også blive dyrere i drift, hvis vi får mange henvendelser. Efter vi fik apps, fik vi voldsomt mange

flere anmeldelser. Specielt på lys, men på gadelys og huller i vejen, det er klart dem, der bonner mest ud, mener Knud Johansen, vejingenør i Fredericia Kommune.

Her tikker der ca. 100-200 borgerindmeldinger ind om måneden. I marts måned indløb der 166 indmeldinger, og for juni måned var antallet 168.

- Jo før vi finder hullerne i vejen, og jo før vi kan reparere hullerne, des bedre er det. Ellers bliver huller kun større og dermed dyrere at reparere, siger Knud Johansen.

Kort før jul skiftede kommunen sin app ud med Giv et praj-appen fra Sweco.

- Vi skiftede, fordi vi fik en billigere løsning, og fordi vi fik flere relevante funktioner i vores nye app. Eksempelvis bliver henvendelserne nu geo-validerede; hvis borgeren peger på privat vej eller jordstykke, så er det jo ikke kommunens ansvar, og så vil appen automatisk afvise og informere borgeren om det forhold, forklarer Knud Johansen.

"Det er den forkerte mand, de sender hjem"

Omkring 1000 somaliere i Danmark har fået brev om hjemsendelse, efter at situationen i Somalia har ændret sig. Men flere af dem er velintegrerede, og derfor er det til frustration for kommuner og virksomheder, at de nu mister værdsat arbejdskraft.

o ærgrelse

Af Emil Staulund Larsen
red@kommunen.dk

Abdi Aziz Osman kommer genert ind fra produktionslokalerne og sætter sig ved mødebordet. Selvom situationen er alvorlig, smiler han venligt. Stemningen ændrer sig dog, da han begynder at fortælle om, hvorfor han flygtede fra Somalia, da han var 21 år.

- De havde først dræbt min bror. Jeg ved ikke, hvorfor de gjorde det. Måske var det, fordi han ikke ville arbejde for dem eller havde en uenighed med dem. Senere kom de efter mig, fortæller Abdi Aziz Osman på dansk.

"De" er terrorgruppen al-Shabaab. Men Abdi Aziz Osman undslap terrorgruppen, og efter en længere rejse ankom han til Danmark i

"Det er frustrerende, når vi har brugt krudt og energi på at integrere folk; finde et arbejde til dem, lære dem dansk, få dem integreret socialt i vores område. Når vi så har brugt en masse ressourcer, skal de sendes hjem. Det giver ikke meget mening."

Niels Jørgen Pedersen (V), udlvalgsformand i Thisted Kommune.

2014, hvor han fik opholdstilladelse. Han kom i praktik hos fabrikken Søms A/S i Ringkøbing-Skjern kommune, og senere blev praktikken vekslet til en fastansættelse i august 2016.

- Min drøm er en dag at kunne gå på universitetet. Jeg vil rigtig gerne arbejde med IT en dag, fortæller Abdi Aziz Osman med et drenget smil.

Men den drøm er sat på pause nu. Han er én af de 1000 somaliere i Danmark, der har fået deres opholdstilladelse genvurderet på grund af forbedringer i situationen i Somalia. Det er muligt at genåbne sagerne efter en lovændring fra 2015.

Frustreret arbejdsgiver

- Det er den forkerte mand, de sender hjem, lyder den simple udlægning fra Abdi Aziz Osmans chef, Tommy Larsen.

Udover at Abdi Aziz Osman er vellidt på arbejdspladsen, er hans hjemsendelse frustrerende for produktionen. Ledigheden i Ringkøbing-Skjern kommune er på blot 2,3 procent, og det er derfor ikke uden problemer at erstatte arbejdskraften.

Firmaet Søms A/S har ved flere lejligheder været nomineret til priser for deres sociale arbejde med integration. De har et solidt samarbejde med Ringkøbing-Skjern kommune om at tage flygtninge i praktikforløb, hvor de har hjulpet flygtningene med at lære dansk og blive integreret i tilmed med flere efterfølgende fastansættelser. Men

Somalia

► Siden 2009 har der været borgerkrig i Somalia mellem regeringsstyrker, klaner og militante grupper såsom al-Shabaab, der har forbindelser til al-Qaeda.

► Ud af en befolkning på 14,3 millioner vurderes det, at der er mere end 1 million internt fordrevne flygtninge i Somalia.

► På Vision of Humanity's liste over verdens mest fredelige lande er Danmark nr. 5. Somalia er nr. 158 af 163 lande. Syrien, Afghanistan, Irak, Sydsudan og Yemen er de eneste lande, der ifølge listen er farligere at befinde sig i.

Hjemsendelser

► Omkring 1000 somaliere har fået brev om hjemsendelse, siger Somali Diaspora Organization til TV2.

► Rapporten om sikkerheden i Somalia er meget omdiskuteret. "Af sikkerhedsmæssige årsager blev delegationen rådet til kun at besøge Mogadishu en dag og begrænse opholdet til Mogadishu International Airport-område", står der blandt andet i rapporten, der danner centralt grundlag for hjemsendelserne.

► KL oplyser, at de ikke har nogen holdning til problematikken for de pågældende kommuner.

Tommy Larsen sætter nu spørgsmålstegn ved denne ordning, når fabrikens medarbejdere pludseligt kan hjemsendes. Det er tredje gang, at firmaet får hjemsendt en ansat, der er kommet til Danmark. Også denne gang til stor frustration for arbejdsgiveren.

- Her har vi en mønsterborger, der yder en indsats for Danmark og betaler sin skat

Abdi var 21 år gammel, da han ankom til Danmark. Siden august 2016 har han været fastansat hos puddefabrikken Søms A/S i Ringkøbing-Skjern Kommune. Han modtog sidste efterår et brev om, at han skulle hjemsendes. Efter at have anket beslutningen er hans skæbne stadig usikker.

Foto: Emil Staulund Larsen

med glæde. Jeg synes, det er helt forkert, siger Tommy Larsen, der flere gange understreger Abdi Aziz Osmans glæde og gode arbejdsmoral.

Borgmesteren i Ringkøbing-Skjern Kommune, Hans Østergaard (V), siger, at han er på linje med Søms-direktøren.

- Når det nu lykkedes at få integreret en medarbejder og få ham gjort arbejdsduelig, så

kan det virke lidt underligt, at de skal sendes hjem igen. Det er beklageligt. Vi ser jo de her sager med jævne mellemrum, siger han.

Hans Østergaard siger, at kommunen har brug for hænder, og at de gerne vil tiltrække dygtige medarbejdere. Derfor ærgrer han sig over Abdis hjemsendelse.

- Det er jeg frustreret over. Det er jeg da, siger han.

Thisted Kommune har en lignende sag. Her er det Mohammed Ibrahim, slagterimedarbejder på Tican i Thisted, der en dag modtog et brev om, at hans opholdstilladelse var revurderet.

Situationen for Mohammed Ibrahim blev dog løst, da han blev flyttet til natholdet. Dermed steg hans årsløn med de ekstra tillæg til omkring 420.000 kroner, hvilket skaf-

"Her har vi en mønsterborger, der yder en indsats for Danmark og betaler sin skat med glæde. Jeg synes, det er helt forkert."

Tommy Larsen, adm. direktør hos Søms A/S.

formand for kommunens erhvervs-, arbejdsmarkeds- og kulturudvalg.

- De her regler handler ikke om, at man skal kunne forsørge sig selv, men at man vil beskytte sit land mod andre mennesker. Det er en lidt trist dagsorden, siger Niels Jørgen Pedersen.

Han kalder beslutningen om at sende velintegrerede somaliere ud af landet for en folketingsbeslutning, som han håber, man hurtigt vil lave om på.

- Det er trist, når vi mangler arbejdskraft i en kommune, at vi så ikke kan få lov at bruge de dygtige medarbejdere, der kommer hertil. Det er frustrerende, når vi har brugt krudt og energi på at integrere folk; finde et arbejde til dem, lære dem dansk, få dem integreret socialt i vores område. Når vi så har brugt en masse ressourcer, skal de sendes hjem. Det giver ikke meget mening, siger han.

Han mener, at integrations- og flygtningepolitikken er blevet "en konkurrence mellem Venstre og Socialdemokraterne om, hvem der kan please Dansk Folkeparti mest". Og det går ud over kommunerne.

- Når man fører integrations- og flygtningepolitik i det her land, ser man mod de steder, hvor der er problemer, og hvor der er ballade. Man ser ikke på de områder, hvor vi faktisk har brug for de her mennesker. Vi mangler de her mennesker i Thy, siger Niels Jørgen Pedersen.

Som eksempel nævner han en fiskevirksomhed i Hanstholm. Her er 15 ansatte, mange af dem udlændinge og flere af dem flygtninge. En god start for flygtningene, og nødvendig arbejdskraft for virksomheden, der i tider med masser af arbejde har svært ved at tiltrække ansatte. Uden udenlandsk arbejdskraft vil den lille fiskevirksomhed ikke have en chance.

- Vi skal anerkende vores flygtninge som en ressource - ikke som en belastning, siger han.

Nødvendig politik

Hos Nils Jørgen Pedersens partifæller på Christiansborg er der forståelse for frustrationerne ude i kommunerne, men integrationsordfører Marcus Knuth (V) slår fast, at det er nødvendig politik.

- Man er nødt til at se tingene i et bredere perspektiv. Hvis vi lavede positiv forskelsbehandling for flygtninge og gjorde det markant nemmere for flygtninge end for andre udlændinge at blive

i Danmark gennem et arbejde, vil Danmark risikere at blive en flygtningemagnet, siger han og henviser til situationen i Sverige, hvor de mange asylansøgere har lagt et "kæmpe pres på systemet".

Regeringen har dog opsat en række incitamenter for, at virksomhederne netop skal tage flygtninge i arbejde til fordel for både arbejdsgivere og flygtninge.

- Vi gør rigtig meget for at gøre det attraktivt at tage en flygtning. Og jeg håber, at i nogle af de tilfælde, hvor en arbejdsgiver har en flygtning, de gerne vil beholde, at vedkommende kan leve op til de samme krav, som gælder for enhver anden udlænding, der arbejder i Danmark, siger Marcus Knuth.

Han henviser blandt andet til, at udlændinge, der besidder job fra positivlisten eller tjener nok til beløbsordningen, kan blive i landet og arbejde. På kritikken mod den høje beløbsgrænse siger Marcus Knuth, at der er vilje i regeringen til at sænke beløbsordningen. Sidste år hævdede et flertal udenom regeringen bestående af S, SF og DF beløbsgrænsen, så der er ingen opbakning til en lempelse, siger han.

Der er ikke en modstand mod, at somaliere kan blive. De skal bare leve op til de gængse krav, det må ikke være særbehandling, siger Marcus Knuth.

- Hvis man er her på midlertidigt ophold, og der er fred i ens hjemland, og man ikke lever op til de almindelige krav for udlændinge i Danmark, så skal man altså hjem igen, siger Marcus Knuth.

"Vi dummer os som land"

Kommunal- og landdistriktsordfører for Radikale Venstre Andreas Steenberg mener, at det er en klar fejl, når personer som Abdi Aziz Osman og Mohammed Ibrahim får brev om hjemsendelse. Derfor har han stillet spørgsmål til inte-

grationsminister Inger Støjberg (V) om Abdiss sag.

- Vi dummer os som land. Her er en person, som en virksomhed kan bruge, som tjener penge og bidrager både til statskassen, til en virksomhed og til lokalsamfundet. Jeg ser ingen grund til at smide ham ud, siger Andreas Steenberg.

Særligt er det problematisk, når Danmark er i en tid, hvor

der er stor efterspørgsel efter arbejdskraft, mener han.

- Vi har brug for arbejdskraft alle steder, men særligt i de her landdistriktskommuner, hvor arbejdsløsheden er ekstremt lav. Når der så kommer en udlænding, om det så er en svensker, polak, syrer eller somalier, som kan og vil arbejde, er det noget, man sukker efter.

Samtidig påpeger Andreas

Steenberg, at sådanne udvisninger kan have negative konsekvenser for integrationen i fremtiden.

- Det er jo ikke ligefrem motiverende for virksomhederne at prøve at få den næste flygtning i job, for når man så har fået en medarbejder i gang, så bliver vedkommende udvist. Det kan skade integrationen for rigtig mange andre.

MANGEL PÅ PLADS? midlertidigt eller permanent?

MODULBYGGERI

- en god løsning

Modulerne leveres som total entreprise og opstilles på rekordtid.

Fleksibel, individuel og funktionel løsning efter behov og ønske.

Vi skaber rammerne

 ABC Pavilloner A/S

www.abcpavilloner.dk

Tlf. +45 8681 2630

e-mail: info@abcpavilloner.dk

fer Mohammed Ibrahim opholdstilladelse efter beløbsordningen.

"Trist dagsorden"

Grænsen for beløbsordningen er en årsløn på minimum 417.793,60 kroner. En grænse, der er helt skævt i en kommune som Thisted, hvor gennemsnitsindkomsten er omkring 250.000, mener Niels Jørgen Pedersen (V),

”Når Randers FC spiller, kan jeg godt komme til at tale lidt højt”

Randers' nye borgmester vil have rene linjer og ro på retorikken i sit byråd. Han er selv en rolig type, der kun hæver stemmen på stadion eller bliver hidsig, når ting bliver væk for ham.

Bagom borgmesteren

Hanne Korvig
hanne@kommunen.dk

Hvad bliver den største forskel på dig og den forrige borgmester - for borgerne og for dit personale?

- Jeg vil ikke definere forskelle på mig og Claus (Claus Omann Jensen, tidligere

borgmester fra Venstre, red.) - det vil jeg lade andre om. Men det, jeg har lagt vægt på her de første fire uger, er byråds-samarbejdet. At få afklaret gensidige forventninger med byrådsmedlemmerne: Hvad brænder jeg for, og hvad brænder de for? Det skal heller ikke være nogen hemmelighed, at der har været et relativt råt klima i Randers Byråd med en ret så voldsom retorik, en "frisk" tone, som selvfølgelig også

forplanter sig ned gennem administrationen. Den vil jeg gerne have afdramatiseret - for politikernes, men også for personalets skyld. Vi skal have skabt nogle gode relationer, hvor vi ikke dvæler ved, hvad der er sket de sidste fire til otte år, men ser fremad.

Derudover har jeg sat uddannelse på dagsordenen. Hvordan kan vi blive bedre til det og højne andelen af borgere, der tager en ungdomsuddannelse? Og så har jeg udfordret personalet med en afbureaukratiserings-øvelse: Hvad har vi af dataindsamlinger og regler, som er unødvendige?

Var det en drøm at blive borgmester?

- At blive borgmester var ikke noget, jeg skænkede en tanke, da jeg gik i skole. Jeg ved godt, at nogle pensionerede lærere fra min skole

mener at huske, at jeg i samtidsorientering i 8. klasse har sagt, at jeg ville være borgmester, men det kan jeg ikke forestille mig. Jeg kommer slet ikke fra noget politisk miljø; min far var murerarbejdsmand, og min mor var hjemmegående, så nej. Men jeg kom meget på en gård og drømte om at blive dyrlæge.

Var der forventninger fra dine foreldres side?

- Der var forventninger om, at man tog en uddannelse. At man arbejder hårdt. Har respekt for love og regler. At man betaler sine regninger og opfører sig ordentligt og respekterer andre.

Hvornår blev du for alvor voksen?

- Det gjorde jeg, da jeg flyttede hjemmefra efter gymnasiet og fik fuldtidsjob på en møbelfabrik, hvor jeg stemp-

"Det skal ikke være nogen hemmelighed, at der har været et relativt råt klima i Randers Byråd med en ret så voldsom retorik. Den vil jeg gerne have afdramatiseret."

Torben Hansen, borgmester i Randers

lede ind klokken seks om morgenen. Så bliver man meget hurtigt voksen.

Hvilket karaktertræk kan du bedst og dårligst lide ved dig selv?

- De bedste træk er min evne til at lytte og være til stede i nuet. Mit dårligste træk er, at jeg bliver hidsig, hvis noget er blevet væk herhjemme. Mine sko, strømper, bilnøgler - jeg ved, det er her et eller andet sted, men kan ikke finde det. Og hvis jeg bliver skudt nogle motiver i skoene, som jeg ikke har haft, så kan jeg godt blive noget spids. Men det sker heldigvis sjældent.

Hvilket råd ville den, du er i dag, give dig selv som teenager?

- Jeg skulle have haft mindre fritidsarbejde og givet den mere gas i gymnasiet.

Randers Kommune Seks gode og en øjebæ

Hvad er din yndlingsudsigt?

Det er fra min kajak på fjorden, hvor jeg kan se på land og skov og by.

Det mest romantiske sted?

Skovene ved Fussingø.

Hvilken butik ville du ikke undvære?

Min lokale dagligvarebutik. Jeg sætter pris på, at den er lige i nærheden, og at de ikke flytter rundt på varerne hele tiden.

Hvad vil du gerne have, at din kommune skal være kendt for?

En kommune med gode uddannelser, et blomstrende erhvervsliv, højt til loftet – alle får en chance i livet og vores fantastiske natur.

Den største øjebæ?

Den gamle markedsplads på hjørnet af Mariagervej og Markedsgade og min egen tjørnehæk ind til naboen.

"Hvordan får vi bedre debat om velfærd" fra Informations Forlag.

Hvad er det første, du gør, når du står op om morgenen?

- Det er meget simpelt. Det allerførste, jeg gør, er at spise grovvalsede havregryn og læse avis. Randers Amtsbrev og Jyllands-Posten. Aviser betyder meget for mig. Også Politiken; men det er mest af hensyn til 'At Tænke sig' og Roald Als. Og hvis jeg har voldsom god tid, så læser jeg Information.

Hvad synes du selv er det klogeste, du har gjort?

- Det var at fri til min kone.

Hvad kan gøre dig pinligt berørt?

- At få ros. Selvom jeg godt kan lide det. Og pinlige film som KLOVN for eksempel.

Hvad skal mænd vide om kvinder?

- At de er skønne. Og hvis de vil vide mere, så skal de gå ind og se Martha & Frank på Randers Egnsteater med musik af Aretha Franklin. Den er fantastisk.

Hvilken sang ville du vælge

at synge på karaokebaren?

- Jeg ville som udgangspunkt gøre alt for at undgå det, for jeg synger ikke ret godt. Men ellers ville jeg vælge "Det eneste hun ville var at danse" med TV-2, "En nat bliver det sommer" med Love Shop og "Hotel California" med Eagles.

Når jeg ser et dansegulv, så ...?

-ENDER JEG JO NOK DERUDE.

Har du et (skjult) talent, som dine børn ikke kender til?

- Nej. Men jeg er historienord, hvis det er et talent ...? Jeg har en god ven, der skriver bøger om besættelsen og Anden Verdenskrigs historie, og vi kan sidde i timevis og snakke historie.

Hvad er meningen med dit liv?

- Haha, er du klar over, hvor stort et spørgsmål det er?! Det synes jeg er voldsomt svært at svare på. Men det er vel noget med børn og familie. At passe på vores udsatte. Have mod til at se tingene i et globalt perspektiv. Være ordentlig og anstændig og parat til at give alle mennesker en chance.

Morgendagens meningsdannere

Af Hediye Dilara Pekerman Temiz

EN ÆRLIG CHANCE TIL INTEGRATIONEN

Kære medmennesker i det danske samfund. Vi har et integrationsproblem, og det kommer vi til at have i lang tid endnu. Mange politikere og borgere råber højt om det, men min personlige holdning er, at ingen kommer med konkrete løsninger. Integrationsdebatten er bare god PR for Dansk Folkeparti, Nye Borgerlige og Inger Støjberg.

Så her får I mine bud på løsninger. Men først må I vide, hvem jeg er. Jeg er en 19-årig kvinde med anden etnisk baggrund. I min egen optik velintegreret. Jeg er vokset op i en ghetto, har fået mig en ungdomsuddannelse, er blevet kommunalpolitiker og søger ind på en videregående uddannelse til sommer. Jeg fungerer godt i det danske samfund, selv om jeg ikke drikker alkohol eller spiser svinekød.

Jeg kan godt forstå Dansk Folkeparti nogle gange. For ja, der er nogle totalt irriterende tosser, som tilfældigvis har en anden etnisk baggrund, og som ikke er så skarpe. De gør nogle absurd dumme ting. Det er vi enige om. Men en virkelig stor del af dem, der har anden etnisk baggrund, fungerer faktisk.

Så mit første forslag er, at de velfungerende nydanskere skal hjælpe de andre med at integrere sig. Vi skal være de gode eksempler og stå frem. Det gør vi også, men der er et problem. Et problem, jeg støder på, og et problem, jeg er sikker på, at mange med anden etnisk baggrund støder på: At vi forventes af være perfekte og løsrivet fra vores oprindelige kultur på lige præcis 0,5. Men vi er jo bare mennesker, som prøver at hjælpe og søger anerkendelse for en god sag. Så det duer ikke, at vi, hver gang vi står frem, har 20 procent af Borgens politikere skrigende efter os med en retorik, der provokerer og graver grøfterne dybere.

Hvis I virkelig vil løse integrationsproblemet, bliver I nødt til at forstå og acceptere de mennesker I står over for. Jeg er bare ikke sikker på, at alle inde på Borgen vil have det her medborgerskab til at fungere.

Jeg stammer fra en tyrkisk-kurdisk religiøs familie. Hjemme hos os er det min bedstefar, der er familiens overhoved, og vi respekterer ham. Da jeg var 14-15 år, havde jeg to muligheder: Enten at være rebelsk eller at forstå og acceptere min familie. Nogle ville opfordre til det første, jeg valgte det andet. Jeg forstod, hvorfor de havde deres holdninger, jeg accepterede og respekterede dem. Som tiden gik, udfordrede jeg dem og fik dem til at begrunde deres holdninger og meninger. Kan I gætte, hvad der skete? De begyndte at forstå og acceptere mig, for jeg anerkendte dem. Jeg førte en dialog med dem, og det førte til, at jeg nu i dag står som kommunalpolitiker i en alder af 19 år. Og jeg stræber efter mere.

Bare lige til orientering; begge mine bedsteforældre er velfungerende. Den ene kører taxa og den anden er førtidspensionist. De kan tale dansk og har arbejdet hele tiden.

Hvis man virkelig vil løse integrationsproblemet nytter det ikke at provokere. Vi skal have folk ud i ghettoen, hjem til hinanden, ud i børnehaverne, ud på skolerne eller for den sags skyld ned og snakke med den lokale pizzamand. Så kan jeg love jer for, at vi kan finde nogle gode integrationsløsninger.

Vi har i flere år prøvet med provokation, fremmedhadsk retorik og splittelse. Hvad med, at vi denne gang går i dialog uden forbehold for etnicitet, religiøs overbevisning eller køn, og prøver at løse det her sammen?

Hediye Dilara Pekerman Temiz (R), 19 år, er nyligt medlem af Albertslund Byråd, landets yngste kvindelige udvalgsformand (kultur- og fritidsudvalget), hun læser statskundskab som selvstudium og er taekwondo-træner.

Blå bog

Torben
Hansen (S)

▶ 52 år

▶ Borgmester i Randers siden 2018

▶ Gift med Anne Marie Baadsgaard

▶ De har sammen tre børn på 14, 19 og 23

▶ Uddannet skolelærer og har en MPA fra Aalborg Universitet.

Fagligt. Og have spillet mere fodbold. Jeg stoppede med at spille i teenageårene, som mange gør. Men jeg sidder på stadion, hver gang Randers FC spiller - det har jeg altid gjort. For tiden har jeg min far og min søn med, så sidder vi tre generationer på den billige langside, og dér kan jeg godt komme til at tale lidt højt en gang imellem.

Hvilken begivenhed har haft størst betydning for dit liv?

- Det var, da mine børn blev født. Det er klassikeren - men det er jo bare det største.

Hvad ligger der på dit nabobord?

- Bøger. Lige nu ligger der "Fisk kan ikke tale" om Rav-Aages kamp mod Cheminova. Det er en grum beretning fra Thyborøn. Så ligger der "I verdens tjeneste" af Mette Holm og Mogens Lykketoft og

Børn kan overtage den politiske dagsorden

strategi

Af Rasmus Jønsson, politisk kommentator

Rundt omkring på landets rådhus er de nyvalgte politikere ved at komme på plads. De praktiske ting er ordnet, og der er fordelt ordførerskaber, poster og ben. Nu skal politikerne så i gang med at finde ud af, hvad de næste fire år skal gå med. Der er jo en masse pligtstof, og der er sikkert også nogle valglofter, der skal søges indfriet.

Men skulle politikerne stå og mangle en god politisk sag, som de kan kaste sig over, ja så er det, som eksperter og forskere kalder en 'tidlig indsats', en oplagt dagsorden at kigge nærmere på. For det er en politisk dagsorden, der er væsentlig for mange og som ikke er slidt og forudsigelig. Den berører mange ansatte og borgere i kommunen. Den rummer nyhedsværdi og taler sig ind i en større landspolitisk diskurs. Og så er det en dagsorden, hvor politikerne virkelig kan flytte noget til gavn for mange.

Indsats med stor effekt

For mange af de problemer, som kommunerne bokser med, når det handler om arbejdsløshed, manglende uddannelse, sociale problemer og borgernes dårlige trivsel, hænger sammen med barnets første levetid. At 15 procent af unge klarer sig dårligt i folkeskolen, ikke får en ungdomsuddannelse og kommer til at leve

på kanten af arbejdsmarkedet, udspringer af, at de ikke har fået den nødvendige tryghed og ikke er blevet stimuleret på den rigtige måde i den tidlige barndom.

Derfor er der - menneskeligt og økonomisk - god musik i at skruer op for den 'tidlige indsats', og en del har da også kastet sig over området, som forskerne kortlægger på kryds og tværs. Flere af de store fonde har de kommende år afsat mange midler til aktiviteter, der kan styrke indsatsen. Seneste har Egmont Fonden og Tænketanken DEA lanceret Småbørns Alliance, hvor en lang række aktører målrettet arbejder på at give småbørnsområdet et løft. Også landspolitisk er området begyndt at fylde mere, og på ryggebørsen kan man høre, at der snart kommer nye tiltag, der skal styrke den 'tidlige indsats'.

To udfordringer

Kommunalpolitisk arbejder flere politikere og embedsmænd da også allerede nu med forskellige elementer i den 'tidlige indsats'. Det arbejde er særligt udfordret af to ting. For det første skal prioriteringen af de små børn konkurrere med en række andre politikområder. For eksempel er der i mange kommuner langt flere ældre end små børn, og derfor får de ældre også langt mere politisk opmærksomhed.

For det andet er en opprioritering af indsatsen for de små børn også det, der kan betegnes som en 'langsiget investering' - set i en kommunalpolitisk kontekst. Der går som regel en del år, før man ser resultaterne, og i en politisk virkelighed, hvor det hele går meget stærkt, og der er et stort behov for at vise handling og resultater, kan det godt virke problematisk.

"At sikre alle småbørn den tryghed og stimulation, der skal til for at lykkes i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet, er en mærkesag, der kan det hele uden at være forslidt."

Dagsorden med alle ingredienser

Men disse udfordringer skal de nye kommunalpolitikere ikke lade sig skræmme af. For derudover har den 'tidlige indsats' en række ingredienser, der gør, at den kan blive en stærk og holdbar politisk dagsorden.

Helt afgørende er, at der er tale om en 'ny' politisk dagsorden, hvilket ellers er sjældenhed i politik. Siden 'social dumping' gjorde sin entre for små ti år siden, har det været småt med nye gennemslagskraftige politiske issues. Så der er et åbenlyst behov for nye stærke dagsordner, der kan forny de slidte gamle travere. Borgere og medier vil tage imod det med kyshånd!

De historier, som den 'tidlige indsats' rummer, er også fyldt med komponenter, der skaber stærk og effektiv formidling. For eksempel er der godt med fakta-viden til hovedet og følelseskommunikation til maven, og det er et

område, der er fyldt med eksempler, cases og konkrete situationer, som kommunikationen kan bygges op omkring.

Lyt til børnene og de unge

Samtidig er det en dagsorden, der konstant udvikler sig og rummer nye aspekter, fordi så mange aktører rundt om politikerne er optaget af den. Forskere, tænketanke, fonde og faglige organisationer vil komme med viden og indspil, der vil hjælpe med til at holde området højt placeret på den politiske dagsorden.

Men netop det, at det er et politisk issue i udvikling, stiller også krav til politikerne om ikke bare at slå automatpiloten til, men være klar til at bevæge sig i uforudsete retninger. For i modsætning til de 'gamle' dagsordner kan man ikke bare opfinde slidte klicheer og floskler som: 'Regningen må ikke efterlades i børneværelset' eller 'der er brug for varme hænder'.

En ny dagsorden skal skæres til med nye perspektiver, og kræver et nyt og frisk sprog. Og i den forbindelse kunne politikerne også prøve noget helt nyt. Man kunne give børnene og de unge en stemme og lytte til dem. Det vil være en dejlig ny og relevant stemme i den politiske debat, og det vil også være spændende at høre, hvad de yngste har på hjerte!

DKNYT

Bestil abonnement
på 46 35 33 43
eller skriv til
lene@dKNYT.dk

Hold dig opdateret med de kommunale nyheder med et gratis prøve-abonnement på dKNYT.dk
Abonnementet giver adgang til nyhedstjenesten og tre daglige nyhedsbreve.

tema

Leg og bevægelse

Mens kommuner og fagfolk diskuterer, hvordan leg og bevægelse kan gøre børn klogere og sundere, advarer professor i leg: legen mister sin værdi, hvis de voksne blander sig, siger Helle Marie Skovbjerg.

interview side 26

"Lær at
overkomme
nederlag:
Dyrk sport"

"Jeg prøvede andre sportsgrene også, gymnastik og forskellige former for dans, men det gik ikke. Jeg var alt for meget drengepige til at kunne tilpasse mig det der feminine univers."

Merete Riisager er tidligere konkurrencesvømmer og glødende fortaler for holdsportens egenskaber, for leg uden voksenindblanding og for pomfritter efter træning. Her fortæller drengepigens, nørden og ministeren om sportens betydning for sin opvækst.

o barndom

Fortalt til Hanne Korvig
hanne@kommunen.dk

Jeg voksede op lidt uden for Odense. I Næsby. I et meget naturskønt område ned til Stavns Å. Men jeg var ikke noget udebarn. Jeg begyndte at svømme som otteårig på konkurrencehold og stoppede først, da jeg 18. Det tog al min energi. Altså jeg var med på min mors cykeludflugter med madpakker og også nede ved åen af og til med min veninde Maria, men ellers skulle jeg hives ud. Jeg var ikke noget naturbarn. I dag har jeg så giftet mig med et, så nu får jeg i den grad naturoplevelser, men det er stadig andre, der skal trække mig ud i naturen.

Med eller uden en morfar

De bedste minder, jeg har omkring leg, er knyttet til min morfar. Han var min barndoms store lege-generator. Han havde en fabrik, men pensionerede sig selv som 60-årig og havde derfor en masse tid og energi til mig, min bror og vores fætre. Han iværksatte altid vilde og konkurrenceprægede lege, hvor der blev bygget og ommøbleret. Det var altid noget med: Hvor hurtigt kan du løbe, hvor langt kan du dykke, hvor meget kan du løfte ...?

Børn kan godt have brug for en lege-generator som min morfar, men det er også vigtigt, at børn lærer at tilpasse sig hinanden i legen uden voksnes indblanding. Voksne skal selvfølgelig fjerne forstyrrelserne som for eksempel digitale gadgets, men ellers lade børnene selv finde på. Det er noget særligt, vores generation af voksne skal være opmærksomme på: At træde til side og lade være med at blande os hele tiden.

Holdånd og bjerge af pomfritter

Konkurrencesvømning har betydet rigtig meget for mig både som barn og ung. De fleste af mine bedste venner i dag stammer fra den tid.

Det er en hård sport, hvor man træner rigtig mange timer - alene og sammen med andre. Og så er man sammen med voksne, der også er vanvittigt optaget af den her sportsgren. Der er en holdånd til stede, som gør, at man

lærer nogle helt generelle almindelige ting:

Man lærer, at man skal opføre sig ordentligt over for de andre, ellers kan man ikke være en del af fællesskabet. Man lærer at behovsudsætte: Nu kunne jeg godt tænke mig at slappe af, men det kan jeg ikke, for jeg skal svømme fem kilometer. Man lærer at skubbe sine egne grænser og finde ud af, hvad og hvor meget man kan.

Man er hele tiden sammen om at forbedre noget ned til mindste detalje. Man lærer at disciplinere sin krop. Man lærer dens styrker og begrænsninger at kende. Den forandrer sig: bliver stærk, og man får brede skuldre og en lille bagdel. Man får en kropsbevidsthed, en følelse af at kende og føle sig tilpas i sin krop - noget som er rigtig vigtigt som teenager.

Jeg ser det ikke som problematisk, at børn og unge, der træner, skal have en bakke pomfritter efter sport. De lærer jo noget om sundhed alligevel. Jeg har spist mig gennem bjerge af pomfritter, dengang jeg var svømmer - og jeg kunne ikke udstå dem til sidst. Men der skal være en balancegang; hvis man træner meget, skal der også være plads til at synde lidt.

Jeg prøvede andre sportsgrene også, gymnastik og forskellige former for dans, men det gik ikke. Jeg var alt for meget drengepige til at kunne tilpasse mig det der feminine univers.

o ungdom

Jeg var meget disciplineret som ung og nok også lidt langsom i optrækket - både med drenge og alkohol. Det kom sent til mig - faktisk først efter gymnasiet sådan rigtigt. Jeg var ekstremt nørdet, havde kort hår og brede skuldre og havde enten næsen i bøgerne eller i vandet. Jeg havde ikke styr på tøj og udseende - jeg lignede en dreng, så der var ikke så meget kinddansk for mit vedkommende. Lidt

"Man kommer ikke igennem livet uden nederlag, og det at dyrke sport er faktisk en øvelse i at håndtere nederlag."

S, P eller K, jo. Jeg tror nok, jeg var mest til P. Procenter. Men jeg havde det pragtfuldt alligevel. Der var jo drenge på svømmeholdet og en masse fis og ballade, og vi var på mange ture og fik mange oplevelser sammen.

Det blev til flere medaljer end kinddansk for Merete Riisager, der kunne svømme 100 meter på 1.04 minutter og 400 fri på 4.48.

Kunsten at overkomme nederlag

Jeg fik og oplevede den der dybde, der kommer, når man er sammen i mange timer. Igen: hvis der er en, der fejler, og en, man skal samle op, og alle er trætte, og man ligger der i en sovepose, og man er presset - man får et samvær, hvor maskerne falder, ikke. Når man er i skolen, kan man godt lige opretholde en eller anden attitude, men det er meget svært at opretholde en attitude, når man ligger ved siden af hinanden i soveposer og er helt battled ud.

Man lærer at overkomme et nederlag. Man træner og træner og træner, og så lykkes det ikke. Måske fordi man har haft en dårlig dag, en dårlig skulder, men man lærer simpelthen at rejse sig igen, og det, tror jeg, er den aller-vigtigste dannelsesmæssige erkendelse, der kommer ud af at dyrke sport.

Man kommer ikke igennem livet uden nederlag, og det at dyrke sport er faktisk en øvelse i at håndtere nederlag. Det giver rigtig meget mening i forhold til unge i dag. Unge, som er usikre på, om de performer godt nok, om de er gode nok? I holdsport lærer man at samle sig selv og hinanden op. Det er omsorg.

I Danmark har vi et fremragende og vigtigt foreningsliv, som vi skal passe på. Jeg synes, at det er noget, som vi politikere er alt for lidt optaget af. Det handler om civilsamfundet og ikke om politisk intervention.

o voksenliv

Der er ikke meget fysisk bevægelse i mig som voksen, fordi min hverdag er så travl. Jeg prøver at cykle til arbejde, men på dage, som starter tidligt og slutter sent, så bliver det ikke til noget. Så bliver det ministerbilen.

Når jeg har fri, er det vigtigste, at jeg når at se mine børn og min mand i øjnene, og at jeg når at lave mad til dem. Jeg løber i weekenden - gerne sammen med min mand, hvis det passer, og kan jeg se mit snit til det, tager jeg med mine børn en tur i svømmehallen. Men at have et egentligt træningsprogram - det spiller overhovedet ikke i øjeblikket.

Freestyling med fisk

Legen i mit voksne liv er nok, når jeg laver mad eller bager. Begge dele kan jeg rigtig godt lide. Jeg bruger stort set aldrig opskrift. Jeg hiver ting ud af køleskabet og smækker det sammen. Og der er mine børn tit med. De

Blå bog

Merete Riisager

- Undervisningsminister siden 2016
- Cand.mag. i pædagogik
- Gift med Mogens Pedersen.
- De har sammen to børn på 8 og 11.

synes også, det er sjovt at eksperimentere: Hvad sker der, hvis vi gør det her? Når det går højt, sejler vi ud i vores gamle båd, som vi har sammen med vores nabo, og fanger fisk, som vi selv tilbereder.

Jeg tilbringer mange timer med ministerhatten på, og jeg bliver i sagens natur nødt til at være kontrolleret. Det er et vigtigt embede, så der er ikke plads til fjollet, og sådan må det være. Men jeg kan sagtens finde det frem og slippe kontrollen, når jeg er sammen med mine venner.

Feminin-fri zone

Hvis jeg skulle være en leg eller en bevægelse, så ville jeg nok være min morfars trapez, der hang i taget over hans hjemmebyggede swimmingpool. Eller svinget i trapezen før man landede i poolen. Det var en udsøgt leg. Det føltes lidt farligt samtidig med, at det var vanvittigt morsomt. Den kombination kan jeg godt lide.

I Danmark har vi et fremragende og vigtigt foreningsliv, som vi skal passe på. Jeg synes, at det er noget, som vi politikere er alt for lidt optaget af.

Yoga og pilates er helt fint, men det er ikke noget for mig. Jeg har slet, slet ikke tålmodighed til det. Det er et feminint univers - ligesom dans er. Når jeg har fulgt min datter til dans - er det et univers, jeg er på besøg i. Jeg begår mig virkelig ikke særligt godt der. Der skal være mere krop, mere fart - og gerne noget med bold. Tennis for eksempel, som jeg spiller med min søn om sommeren.

Jeg synes stadig, det er sjovt, hvis jeg skal til udklædningsfest. Det er skønt, når folk gider besvare sig med det. Men det skal passe til situationen, ellers er det ikke fedt. Jeg har arbejdet i mange år som konsulent, og der er der tit oplæg, hvor man skal det ene eller det andet, og det kan nemt blive forstillet. Leg skal være sjovt, og lysten skal komme indefra. Og der er det lidt svært med voksne og leg, for man bliver nødt til at sikre sig først, at de godt gider at lege.

Spring på 25 pladser opad i idrætsmåling: Vi giver en bedre service nu

Thisted Kommune er Danmarks 13. bedste idrætskommune. I 2013 var den nummer 38. Forklaringen er målrettede indsatser og bedre service, lyder det.

o højdespringer

Astrid Skov Andersen
astrid@kommunen.dk

En klar prioritering af idrætten har gjort, at Thisted Kommune er sprunget 25 pladser frem på DIF's rangering af kommunerne fra 2013 til 2017. Nu ligger de nummer 13 i undersøgelsen, hvor kommunerne bliver målt på 21 parametre inden for bl.a. idrætspolitik, økonomi og foreningslivets tilfredshed med kommunesamarbejdet. Da målingen for 2017 blev offentliggjort i oktober, blev der poppet champagne i fritidsafdelingen i Thisted Kommune.

- Vi er mega stolte. Det er et bevidst sats, og når man laver bevidste prioriteringer som kommune, er det dejligt, at det giver udslag i de nøgletal, vi kigger på, fortæller Louise Bertelsen, der er idrætskonsulent i Thisted Kommune.

Fra 65. til 9. plads

Det største hop er sket på parameteret "foreningernes tilfredshed med den kommunale service og samarbejde". Her er Thisted Kommune gået fra en 65. plads i 2013 til en 9. plads i 2017. Også på parametrene "foreningernes vurdering af kvaliteten af de kommunale idrætsfaciliteter" og "foreningernes vurde-

ring af kommunens idrætspolitik" er Thisted sprunget mange pladser frem.

Ifølge Louise Bertelsen er den afgørende forskel fra 2013 til 2017, at kommunen i 2014 blev udvalgt til at være breddeidrætskommune af Kulturministeriet og Nordea-fonden. Det betød, at fritidsafdelingen i kommunen blev oprustet fra cirka to fuldtidsstillinger til fem stillinger, hvoraf tre idrætskonsulenter er dedikeret til opsøgende foreningsudvikling. Tidligere rakte tiden kun akkurat til de lovpligtige rutineopgaver, og ifølge Louise Bertelsen betød det, at der var en negativ fortælling om foreningslivet og

"Foreningerne skal opleve os som et serviceorgan og en livline til sparring og ikke som nogen, der surt sidder og siger: Hvorfor har I ikke husket at registrere dit og dat?"

Louise Bertelsen, idrætskonsulent i Thisted Kommune

DIF's kommuneundersøgelse bygger på en række faktuelle nøgletal om kommunens økonomi, drift, anlæg og medlemstal samt en spørgeskemaundersøgelse blandt kommunens idrætsforeninger, hvor der er spurgt ind til foreningens subjektive oplevelse af kommunen som idrætskommune og samarbejdspartner.

Foto: Peter Leth-Larsen, Scanpix Ritzau

DIF's kommuneundersøgelse

Top 5 - 2013

Skive
Herning
Holstebro
Nyborg
Herlev

Bund 5 - 2013

Sorø
Fredericia
Aarhus
Næstved
Lejre

Top 5 - 2017

Gentofte
Skive
Nyborg
Ishøj
Høje-Taastrup

Bund 5 - 2017

Vordingborg
Lejre
Egedal
Næstved
Halsnæs

siden marts 2017 for De Konservative.

Brune døre

Som led i at være breddeidrætskommune har Thisted Kommune fået etableret et samarbejde mellem foreninger og kommunale SFO'er. Det betyder, at alle SFO'er i kommunen kan samarbejde med en idrætsforening, så børn i SFO kan gå til idræt gratis i SFO-tiden. Et andet indsatsområde som breddeidrætskommune har været at udvikle og modernisere hallerne. Det har konkret betydet, at kommunen har inviteret halinspektører og halbestyrelser i et udviklingsnetværk, hvor de besøger moderne faciliteter og møder inspirerende forenings- og facilitetsledere, så de får et boost af ny inspiration til deres drift af hallen.

- Mange steder har man ikke rigtigt fulgt med tiden, og så har man glemt, hvad borgerne vil have. Hvis en halinspektør og en halbestyrelse ikke følger med tiden, bliver han ved med at male dørene mørkebrune, fordi han ikke ved, hvordan idrætsfaciliteter ser ud andre steder. Man har måske været lidt lukket om sig selv og glemt, at farven ikke er brun længere, siger Louise Bertelsen og pointerer, at det både skal forstås bogstaveligt og overført til idrætten generelt.

- Det er ikke traditionel redskabsgymnastik, der er the shit blandt ungerne længere. De hopper på havetrampolin i fritiden, og så gider de da ikke stå med en gammel plint inde i hallen!

Inspirationsturene for halinspektører- og bestyrelser er blevet fulgt op af en stor analyse af hallerne og ny tilskudsordning til hallerne. Før fik alle lige meget i tilskud, men nu bliver midlerne fordelt efter, hvor meget hallerne bliver besøgt. Målet er at give et incitament til, at foreningerne fornyer sig og pifter malingen på dørene op. Samtidig er der åbnet op for,

"Det er ikke traditionel redskabsgymnastik, der er the shit blandt ungerne længere. De hopper på havetrampolin i fritiden, og så gider de da ikke stå med en gammel plint inde i hallen!"

Louise Bertelsen, idrætskonsulent i Thisted Kommune

at alle kommunale institutioner kan benytte hallerne gratis, hvor det tidligere kun var skolerne, der havde adgang.

Bedre service

På parameteret "foreningernes tilfredshed med den kommunale service og samarbejde" er Thisted Kommune sprunget 56 pladser frem siden 2013. Det er et parameter, som Louise Bertelsen er særligt stolt af, fordi det betyder, at det bærer frugt, at der i dag er tre medarbejdere - hvoraf Louise Bertelsen er den ene - dedikeret til at "gøre det fedt at være frivillig og samarbejde med kommunen." Hun mener, at det især er kommunens service over for foreningerne og de frivillige, der har fået et boost med tilførslen af flere medarbejderressourcer og som til dels er skyld i den positive fremgang i DIF's kommuneundersøgelse.

- Foreningerne skal opleve os som et serviceorgan og en livline til sparring og ikke som nogen, der surt sidder og siger: Hvorfor har I ikke husket at registrere dig og dat? De skal opleve, at vi er nogen i kommunen, der tager over med det trøst, så de bare kan fokusere på at lave en fed forening, siger Louise Bertelsen.

Louise Bertelsens arbejde

består i at holde en tæt kontakt med foreningerne, hjælpe med udfordringer og bruge den gode relation til at hjælpe både foreningerne og kommunens øvrige afdelinger. Hun tegner et scenarie:

- Hvis en familiekonsulent i integrationsafdelingen er i kontakt med en familie med to børn, som gerne vil spille fodbold, ved familiekonsulenten måske ikke, hvem de skal kontakte. Hun kender sandsynligvis ingen i klubben, medmindre hun selv bor i lokalområdet. Foreningens hjemmeside er ikke opdateret, så de ender med at ringe til en tilfældig kampfordeler, der siger: "Det ve' a' ikk' no'e om!" Så kommer de børn jo ikke til at spille fodbold, fortæller Louise Bertelsen.

- Nu er jeg her, og så skriver familiekonsulenten bare til mig. Jeg ved lige, hvem jeg skal ringe til, og jeg ved også, at deres hjemmeside ikke er opdateret, for det fortalte de mig i sidste uge. Så skaber jeg kontakt til foreningen. Det er så vigtigt, at vi er nogle inden for rådhusets døre, der kender til foreningernes vilkår og har temperaturen på foreningerne, siger hun.

Færre foreninger

Af DIF's kommuneundersøgelse fremgår det også, at Thisted Kommune er gået 60 pladser tilbage fra 2013 til 2017 på parameteret "gennemsnitlig vækst i foreningsantal". Nu ligger de på en samlet 69. plads. Men det giver ikke anledning til skår i stoltheden i Thisted.

- Når du begynder at lyse på noget, er der også noget, der springer i øjnene. Vi har haft små foreninger, der har været mere eller mindre døde, og det har de haft lov til at være. Nu har vi sparket til nogen af dem og spurgt: Hey, er I døde eller levende? Vi har anbefalet lukning af de foreninger, der lå og sov, og det kan ses i undersøgelsen, siger Louise Bertelsen.

Det har ikke været et indsatsområde for Thisted Kom-

"Jeg tror, at mange politikere generelt havde den holdning, at der er jo fodboldklubben, så det er jo fint. Hvad er problemet?"

Per Skovmose (K), kommunalbestyrelsesmedlem i Thisted Kommune

mune at øge antallet af foreninger. Tværtimod.

- Vi har i princippet nok foreninger. Vi har ikke haft som et parameter at skabe nye foreninger, men derimod at lukke de døde - og vække dem til live, der var noget spire i, fortæller Louise Bertelsen.

Men der er i perioden 2013-2017 også opstået nye foreninger med masser af potentiale, understreger hun. F. eks. har Thy wakeboard set dagens lys med faciliteten "Thy Caplepark", en ny surfklub er startet i Nørre Vorupør og en ny seniorhåndboldklub i Thisted by.

DIF's kommuneundersøgelse af idrætsforeningernes vilkår og rammer i kommunerne blev lavet første gang i 2013 og igen i 2017. Undersøgelsen bygger på en række faktuelle nøgletal om kommunens økonomi, drift, anlæg og medlemstal samt en spørgeskemaundersøgelse blandt kommunens idrætsforeninger, hvor der er spurgt ind til foreningens subjektive oplevelse af kommunen som idrætskommune og samarbejdspartner.

frivilligheden i kommunen.

- Mange haller havde svært ved at fylde timerne ud, og det faldende børnetal presede foreningerne. Mange foreninger havde svært ved at rekruttere frivillige, og der var sådan en martyrtfortælling om frivillige i kommunen. "Der er ikke nogen, der gider og hjælpe, og vi kan ikke finde frivillige!" Det var hårdt at være forening, og det var svært at samarbejde med kommunen, og der var en træls fortælling om frivillighed, hvor kommunen var en modstander, fortæller Louise Bertelsen.

Wake-up call

Da alle kommuner i 2012 skulle revidere deres folkeoplysningspolitik, fik både forvaltning og politikere et wake-up call.

- Før var det slet ikke i kommunalpolitikernes bevidsthed, hvad idræt, bevægelse og foreningsliv kan gøre for en kommune. Det var i særdeleshed et wake-up call for politikere, at Thisted ikke var så gode, som vi troede, og

at kommunen ikke bare kunne regne med at smide penge ud og så få idræt og frivillighed tilbage, siger Louise Bertelsen.

Den udlægning kan Per Skovmose genkende. Han er byrådsmedlem for De Konservative og medlem af Børn- og Familieudvalget i Thisted Kommune. Han var én af de politikere, der har ændret syn på idrætsområdet de seneste år.

- Det er jeg meget enig i. Jeg tror, at mange politikere generelt havde den holdning, at der er jo fodboldklubben, så det er jo fint. Hvad er problemet? Men der er jo uanede mængder af tilbud. Der er skydeklub, bordtennisklub, squash, og det har åbnet øjnene for dem, der måske ikke lige gad at gå til fodbold eller håndbold. Vi er blevet mere bevidste om det, og de kloge mennesker siger jo, at hvis vi tørrer os lidt, får vi et sundere liv, og det har de nok lidt ret i, må vi erkende, siger Per Skovmose, der har siddet i kommunalbestyrelsen siden 2010, først for Venstre og

15 kommuner forpligter sig på motionsvision:**Sådan vil de gøre flere**

Flere danskere skal være fysisk aktive, og 15 visionskommuner forpligter sig på konkrete målsætninger. Erfaringerne skal senere breddes videre ud.

o visionær

Astrid Skov Andersen
astrid@kommunen.dk

Bag visionen, "Bevæg dig for livet", står Danmarks Idrætsforbund (DIF) og DGI, der har sat sig det mål, at 75 procent af danskerne i 2025 skal være idrætsaktive, og 50 procent skal være medlem af en idrætsforening. For at nå målet har de brug for kommunerne, og derfor skal der inden udgangen af 2019 udpeges 15 visionskommuner, der forpligter sig på et samarbejde med DIF og DGI.

Indtil videre har Aalborg, Gentofte, Ikast-Brande, Skive, Frederiksberg og Holstebro kommuner underskrevet en visionsaftale med konkrete målsætninger for at øge idrætsdeltagelsen og aktivitetsniveauet blandt borgerne i kommunerne. Visionskommunerne skal gøre sig en masse erfaringer, som senere skal breddes ud til alle kommuner. Visionskommunerne er udvalgt, fordi de er gode eksempler for andre kommuner, men også fordi de har potentiale til forbedring.

- De 15 udvalgte kommuner skal have en tilpas stor bredde og diversitet, så vi kan bringe resultater, viden og erfaringer videre til andre kommuner. Kommunerne repræsenterer forskellige størrelser, geografi og sammensætning, siger Per Nedergaard, der er leder af den kommunale enhed for DIF og DGI.

Både spredeshagl og riffel
Kommunerne har også forskellige udfordringer og karakteristika, som udviklingsprojektet vil tage

"Kan vi eksempelvis få udsatte unge til at dyrke motion, så kan det måske betyde, at de ikke skal på bosted eller flyttes væk fra familien, og så sparer kommunen hurtigt rigtig mange penge.

Per Nedergaard, leder af den kommunale enhed for DIF og DGI

udgangspunkt i. Silkeborg er outdoor-kommune, Gentofte har ressourcestærke borgere, Skive oplever stor fraflytning, Frederiksberg har mange unge, og Aalborg er interessant, fordi de både har storby og landdistrikter, forklarer Per Nedergaard.

Målsætningerne og indsatsene for den enkelte visionskommune tager udgangspunkt i en analyse af, hvilke målgrupper og fokusområder der giver mening for den enkelte kommune at beskæftige sig med. Det handler både om store målgrupper som seniorer eller unge, hvor det kvantitative potentiale er stort, men også om mindre grupper, hvor effekten for det enkelte menneske og for kommunekassen på længere sigt er vigtigst.

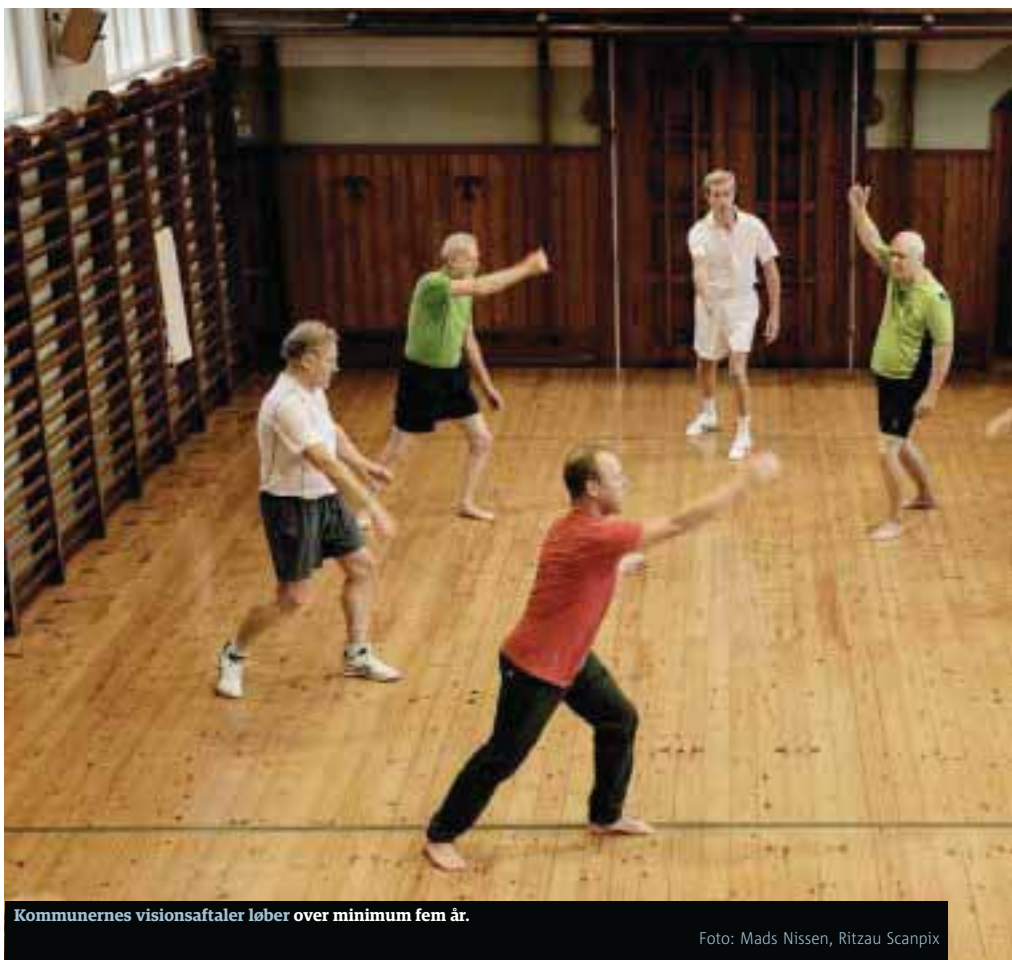
- Kan vi eksempelvis få udsatte unge til at dyrke motion, så kan det måske betyde, at de ikke skal på bosted eller flyttes væk fra familien, og så sparer kommunen hurtigt rigtig mange penge på det, siger Per Nedergaard.

- Så man kan sige, at vi både skyder med spredeshagl og riffel, siger han.

Indsatsen "Bevæg dig for livet" har en målsætning om, at 600.000 flere danskere skal dyrke idræt i 2025. Indsatsen indeholder en række indsats, hvoraf en af dem er kommunesamarbejdet.

- Kommunen er vigtig, fordi særlige indsats kræver noget ekstraordinært af foreningen. Nogle steder lykkes det uden kommunens hjælp, fordi der er nogle ildsjæle, der brænder igennem. Men hvis kommunen går ind og understøtter nogle aktiviteter ved at stille rekvisitter til rådighed, finde faciliteter eller ansætte personer til at være opfølgende fx i de boligsociale områder, så skal foreningen 'bare' lave det, de er gode til. Have gode instruktører, der laver gode træninger, siger Per Nedergaard.

Nordea-fonden og TrykFonden bidrager i de første tre år med 10 millioner kroner årligt. I samme periode bidrager DIF og DGI med i alt 80 millioner kroner, og der er dermed tale om den største partnerskabsaftale i dansk idræts historie.

Kommunernes visionsaftaler løber over minimum fem år.

Foto: Mads Nissen, Ritzau Scanpix

Målsætninger

- **Øge antallet af fysisk aktive voksne** fra nuværende 66 procent til 73 procent, hvilket svarer til ca. 5.000 flere aktive borgere.
- **Som minimum fastholde antallet af voksne**, der dyrker deres idræt i en forening på 53 procent.
- **Øge antallet af fysisk aktive børn** (10-16 år) fra nuværende 72 procent til 80 procent, hvilket svarer til ca. 1.000 flere aktive børn.
- **Som minimum fastholde antallet af børn**, der dyrker deres idræt i en forening på 77 procent.

Særligt fokusområde

- **Unge og foreningsudvikling**

Sådan gør Holstebro Kommune**Henrik Zacho**

Biblioteks- og fritidschef

» Vi har oprettet 14 udviklingsfora, hvor vi som kommune inviterer alle aktører inden for en given idræt til nogle møder, hvor alt kan drøftes. Vi prøver at sige: Hvor trykker skoene? Hvor er de største behov for en kommunal hjælpeindsats? Hvor kan vi som forvaltning understøtte bedst muligt? Hvordan kan foreningerne øge samarbejdet med hinanden?

» Vi havde et fodboldmøde, hvor vi tog en runde på, hvilke udfordringer folk hver især havde. De store fodboldklubber inde fra byen sagde, at de gerne ville styrke deres elitesamarbejde eller have en kunstgræsbane mere. Så var der en lille by, Mogenstrup, hvor formanden sagde, at de gerne ville have et toilet. Siden skolen lukkede havde de ingen klublokaler, og det var lidt pinligt, når der var kamp, og man ikke kunne klæde

om eller gå på toilet. Så siger de store fodboldklubber til mig: Henrik, glem lige hvad vi sagde om kunstgræsbaner. Det kan vi snakke om, når du har skaffet et toilet til Mogenstrup! Pludselig bakker de hinanden op. Møderne har også gjort, at flere små klubber er gået sammen om indkøb af større ting, for eksempel lysanlæg. Der kommer ting på bordet, som vi aldrig havde opdaget, hvis vi ikke havde sat os ned sammen. Som kommune betyder det, at vi bruger mere tid proaktivt end reaktivt. Vi bruger mere tid, mens problemerne er små i stedet for at vente med at reagere, til de er blevet store. Det kræver også, at vi er mindre bag skrivebordene og mere ude i virkeligheden.

danskere aktive

Sådan gør Gentofte Kommune

Sanne Høck Just
Ildrætskonsulent

» Vi har en overordnet politisk indsats, der hedder "En times motion om dagen" for alle borgere, som vi arbejder på at realisere. I den forbindelse har vi en opgave, men også et potentiale på seniorområdet og i forhold til de travle børnefamilier. Vi er som kommune tæt på at opnå idrætsorganisationernes vision om, at 75 procent af borgerne skal være fysisk aktive, men det skal ikke forhindre os i at sætte barren højere. Vi er en ressourcestærk kommune, men der er stadig steder, hvor vi kan gøre en indsats.

» For at opnå kommunens målsætninger skal vi fastholde vores gode samarbejde med foreningslivet og indgå nye partnerskaber. Det kunne være partnerskaber med patientorganisationer, så vi kan få løftet borgere med særlige behov. Vi har også nogle boligsociale områder, hvor partnerskaber med boligforeninger kunne give mening. Det vil være spændende områder at udvikle gennem samarbejde med nye aktører.

Målsætninger

► Øge idrætsdeltagelsen med 8 procent frem mod 2022, så mindst 79 procent af de voksne mellem 16 og 80 år i 2022 dyrker idræt, sport eller motion.

► Øge idrætsdeltagelsen med 8 procent frem mod 2022, så mindst 90 procent af de 10-15 årige i 2022 er aktive i idræt, sport eller motion.

► Øge foreningsdeltagelsen med 10 procent, så medlemstallet i Gentofteforeningerne i 2022 udgør 45 procent af befolkningstallet.

Fokusområder

► Mangfoldighed, foreningsidræt, faciliteter og byrum samt partnerskaber.

Sådan gør Aalborg Kommune

Erik Kristensen

Afdelingschef for Sundhed, Fritid og Landdistrikter

» Jeg synes, at det er særligt interessant, hvordan vi får løftet samarbejdet med DIF og DGI og på tværs i kommunen omkring fysisk aktivitet, sådan at det bliver endnu mere naturligt, at når f.eks. by- og landskabsforvaltningen laver byudvikling, tænker man fysisk aktivitet ind og endnu mere naturligt for vores eget sundhedscenter at guide folk ud i en aktivitet eller foreningstilbud når de f.eks. har været i et rehabiliteringsforløb.

» Det er vigtigt at vores mindset i kommunen har fokus på, hvor vigtigt det er, at folk er fysisk aktive og gerne bliver en del af et foreningsfællesskab. Det bliver meget interessant at følge dette de næste fem år. Ovennævnte er meget afgørende for at vi lykkes med vores visionskommuneafteale og får løst udfordringen med at få endnu mere fysisk aktivitet og foreningsdeltagelse - f.eks. i vores udsatte boligområder. Organiseringen af projektet i Aalborg går på tværs, så der sidder chefer fra alle forvaltninger sammen med DIF og DGI i en koordinerende følgegruppe.

» Et godt eksempel på et tværgående samarbejde er, afviklingen af United by Streets under DGI Landsstævne. Dette projekt krævede i den grad et tæt samspil mellem mange forvaltninger, borgere, foreninger, NGO'er og fonde. Det var en god smeltedigel af kompetencer, der sikrede, at fysisk aktivitet og fællesskab, ramte nogen, der normalt ikke er fysisk aktive i det klassiske foreningsliv.

» Der er nogle yderområder, hvor vi kan konstatere at andelen af fysisk inaktive er større end i byen og dermed også en sundhedsmæssig udfordring. Vi skal være opmærksom på ikke at glemme udfordringerne i yderområderne. Vi skal i visionskommuneaftealen i tæt samarbejde med DIF og DGI arbejde på en decentraliseringstanke og sætte endnu flere initiativer i gang i landdistrikterne. Der er et uforløst potentiale bl.a. i forhold til faciliteter - både naturen og de klassiske folkeoplysende faciliteter. Der skal vi have et fokus.

Målsætninger

► Antallet af inaktive skal falde fra 16,5 procent til 14 procent, hvilket svarer til ca. 4.000 færre inaktive borgere i 2021.

► Antallet, der dyrker hård eller moderat fysisk aktivitet, skal stige fra 30 procent til 36 procent, hvilket svarer til ca. 12.000 flere i 2021.

► 5.000 flere medlemmer/deltagere i fritids- og foreningslivet i 2021.

Fokusområder

► Socialt udsatte, samspil om sundhedsindsatser, landdistrikter, udvikling & samskabelse med foreninger, skoler & institutioner og faciliteter.

FOTO: ARKIVFOTO / SCANPIX

**Råd fra
Mohammed
Saleh****Tal og skab tillid**

» Man skal møde dem på deres hjemmebane. Det handler om at lytte til dem og tale deres sprog. Vær 100 pct. sikker på, at drengene faktisk gider det her. Vi holdt en masse møder med vores drenge, opdaterede dem på, hvad vi havde af forventninger, og de holdt os opdaterede på, hvad de gerne ville have.

Gå efter alfahannerne

» Jeg fokuserer rigtig meget på alfahannerne i gruppen, for det er dem, der har noget at sige. Når de først ændrer adfærd, så skal de andre i gruppen nok følge trop, så alfahannerne er vigtige at få skabt et bånd til.

Drop overvågningen

» De har ikke brug for en voksen, der står og ånder dem i nakken. Det oplever de alt for tit uden for fodboldbanen. Det kræver tid at skabe tillid, men det er det hele værd. Tovholderen skal være en person, de er trygge ved.

Jagt den gode idé

» Man skal overveje, om man udfører et projekt, fordi man vil slukke brande, eller fordi det reelt er en god idé, der kan føre en masse gode ting og værdier med sig. For sidstnævnte er helt klart mest holdbart og virksomt.

Ildsjælen, der spiller på sidelinjen

Mohamed Saleh er tovholder på et fodbold-initiativ for en gruppe unge drenge, og selvom projektet er hans hjertebarn, vil han ikke blande sig for meget. Drengene vokser nemlig kun, hvis de selv kan stå til ansvar uden for meget voksenhjælp.

o hjertebarn

Sofie Lind
sofie@dknyt.dk

Det stod soleklart, da Mohamad Saleh fra Ungeindsatsen i Brøndby Kommune blev spurgt, om han ville hjælpe en flok drenge med at lave deres eget fodboldhold. Svaret var et rungende ja. Holdet havde nemlig til formål at hjælpe nogle af byens unge socialt udsatte drenge. En gruppe, han har haft kendskab til, siden han startede i

Brøndby Kommunes Hotspot i 2012, som i 2016 blev til Ungeindsatsen.

Projektet voksede lige så stille, og for Mohamad Saleh blev det hans hjertebarn - et dagligt projekt, han brændte for at få gennemført sammen med drengene. I efteråret 2016 kom det første hold endelig op at køre, efter at han havde fået skaffet en sponsoraftale med Danmarks Idrætsforbund og et tværgående samarbejde med Brøndby IF. Men selvom det har

stået på i godt og vel et år, har Mohamad Saleh kun ganske få gange sat sine ben til en træning eller en kamp.

For ham handler det nemlig om, at drengene skal lære at gøre tingene selv, uden der går for meget voksenindblanding i det. Og det har været en udfordring, men det er også en fantastisk rejse, mener Mohamad Saleh.

Drop overvågningen

Ifølge Mohamad Saleh kræver det, at man står på sidelinjen, hvis drengene og projektet skal vokse. De skal bl.a. selv stå for at booke baner, arrangere kampe og rekruttere nye spillere. Grunden til, at han tvinger sig selv til at udeblive fra kampe og træninger, er, at han ikke ønsker, at drengene føler sig overvågede.

- Det er en gruppe unge mennesker, der hele tiden er overvåget. Hvis de er på et værested, er der noget pædagogisk personale. Er de oppe på ungdomsskolen, er der også nogen, der kigger efter dem. De har svært ved at fun-

”Vi giver dem noget, de faktisk rigtig gerne vil have, men som de ikke selv kan opnå. Men de ved også godt, hvor hurtigt det kan forsvinde, hvis de ikke følger reglerne og opfører sig ordentligt.”

gere i det etablerede system, og derfor ender de med at hænge på gaden. De vil have deres eget, forklarer Mohamad Saleh og fortsætter:

- Jeg tror, at det her projekt er lykkedes, fordi der netop ikke står nogle voksne og ånder dem i nakken. De ved, jeg er til rådighed, hvis de har brug for hjælp, og de ved også, hvilke situationer de selv kan håndtere, og hvilke konflikter der kræver min hjælp.

Mohamad Saleh får altid at vide, hvem der bliver rekrutteret til holdet, men han vil ikke blande sig i, hvem der kommer ind i gruppen. Det eneste krav er, at det skal være en fra holdets vennekreds, som de kender til i forvejen.

Tilliden er altafgørende

Mohamad Saleh mener, at det er altafgørende for projektet, at alle parter har tillid til hinanden. De får et ansvar, ingen har givet dem før, og det kræver tillid, pointerer han. De to nuværende hold med de unge drenge har heller aldrig haft oplevelser med ballade eller større konflikter på banen. Han mener, at det udover tilliden også skyldes, at man har briefet drengene grundigt om projektet helt fra starten og sat et regelsæt op.

- Vi giver dem noget, de faktisk rigtig gerne vil have, men som de ikke selv kan opnå. Men de ved også godt, hvor hurtigt det kan forsvinde, hvis de ikke følger reglerne og opfører sig ordentligt, siger han.

Mohamed Saleh mener, det er altafgørende, at alle parter i projektet har tillid til hinanden. Ligesom det er vigtigt, at de unge får et ansvar, de ikke før har været vist.

Foto: Sofie Lind

Tobias Bengtson og Emil Petersen tog initiativ til fodboldholdet og er i dag trænere for kammeraterne.

Foto: Sofie Lind

Nu har vi noget at se frem til hver uge

Tobias Bengtson og Emil Petersen startede i 2016 et fodboldhold for socialt udsatte unge drenge med hjælp fra kommunen og en række foreninger. Projektet har givet drengene mere overskud og glæde i hverdagen - og så har de lært at tage ansvar.

o udsatte

Sofie Lind
sofie@dknyt.dk

Der er bælgrønt rundt om Brøndby Stadion, men lyset står tændt i den indendørs træningshal, hvor lyde af bolde mod væggene og tilråb fylder den iskolde mandagsaften.

Lydene stammer fra det fodboldhold, som er igangsat af de to 20-årige drenge Tobias Bengtson og Emil Petersen med hjælp fra Mohamad Saleh fra Ungeindsatsen i Brøndby Kommune, Brøndby IF og Danmarks Idrætsforbund.

Tobias Bengtson og Emil Petersen fik idéen tilbage i 2016, og med hjælp fra Mohamad Saleh blev drømmen hurtigt til virkelighed. Nogle af spillerne på fodboldholdet er unge drenge, der ikke altid har haft det lige nemt - unge, der har hængt på gaden, siddet for meget derhjemme og har været arbejdsløse eller ikke er under uddannelse.

Mere ansvarsbevidste

Ikke nok med at drengene har fået muligheden for at rykke ind på Brøndby IF's baner, så kan de mærke, at hverdagen er blevet markant lettere. Især Tobias Bengtson kan mærke, at han har fået bedre kondi og har meget mere overskud i hverdagen.

- Man er blevet mere klar i hovedet, fordi man kommer ud og laver noget og ikke kun sidder derhjemme. Nu har vi noget at se frem til og glæde os til hver uge på grund af fodbolden, siger Tobias Bengtson, mens han hopper på stedet for at varme op, inden det bliver hans tur til at suse ud på banen.

De to trænere står selv for at rekruttere nye til holdet, og det eneste krav er, at det skal være nogen fra deres omgangskreds, som alle på holdet kender. Ifølge Emil Petersen har rollen som træner og initiativtager givet dem en større forståelse for at tage ansvar - både overfor holdet, men også helt almindelige hverdagsting.

"Man er blevet mere klar i hovedet, fordi man kommer ud og laver noget og ikke kun sidder derhjemme. Nu har vi noget at se frem til hver uge og glæde os til på grund af fodbolden."

Tobias Bengtson, fodboldtræner

- Man bruger meget tid på holdet, og udover træning skal man også vaske sit fodboldtøj, arrangere kampe og holde styr på det hele. Man har et andet ansvar, siger han, inden han og Tobias Bengtson drøner ud på fodboldbanen.

Tillid er et must

Drengene startede i serie 6 og spiller nu i serie 5. Drømmen er ifølge drengene også at rykke yderligere op i serie 4 til sommer - og på sigt rykke videre op i rækkerne.

- Jeg kan godt få lidt kuldegysninger over, hvor langt vi er nået med holdet. Det er en rigtig fed ting at være en del af. Især fordi det jo også er Brøndby IF og ikke 'bare' vores eget. Vi er en del af noget større."

"Jeg kan godt få lidt kuldegysninger over, hvor langt vi er nået med holdet. Det er en rigtig fed ting at være en del af. Især fordi det jo også er Brøndby IF og ikke 'bare' vores eget. Vi er en del af noget større."

Emil Petersen, fodboldtræner

I starten var Mohamad Saleh da også en smule bekymret for at lade drengene stå for så mange ting selv, og han fortæller, at det var svært ikke at kunne betragte dem og følge med på tæt hold. Det er dog en position han har lært at leve med.

- I starten var jeg nervøs for, at nogen ville ringe og fortælle, at den var helt gal, men det opkald er aldrig kommet. Det fede er faktisk, at det får lov til at vokse af sig selv, og de bygger hinanden op, fortæller han.

Fodbolden har skabt ro

Ifølge Mohamad Saleh er det et kommunalt ansvar at samle de unge op, der er faldet ud af systemet, og hjælpe dem ind i et fællesskab, der har ordentlige rammer og gode hensigter. Og når først man hjælper drengene til at skabe sådan et positivt fællesskab, så udvikler de sig.

- Der er bare sket så mange gode ting med de her drenge, og der er så mange både i kommunen og borgerne, der har ændret synet på dem. Den her ro, der er blevet skabt

"Jeg tror, at det her projekt er lykkedes, fordi der netop ikke står nogle voksne og ånder dem i nakken."

i bylivet, efter de har fået deres eget fodbold-fællesskab, er helt fantastisk, fortæller Mohamad Saleh.

Han fortæller, at man har aktiveret godt og vel 20 af de deltagende drenge, og de har fået meget mere bevægelse i hverdagen. Samtidig har de fået større overskud og mere energi, og mange af dem er enten kommet i beskæftigelse eller uddannelse.

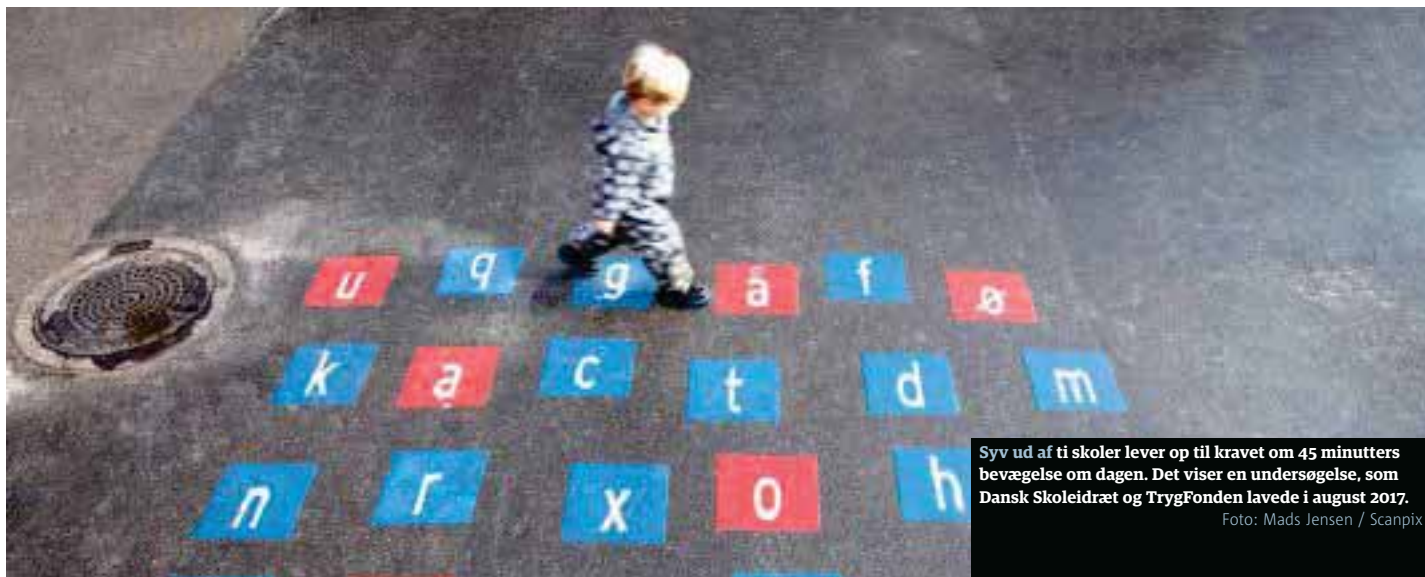
- Det betyder jo ikke kun noget for kommunen, for jeg ved, at det også betyder noget for drengene, at folks syn på dem forandres. Også fordi deres eget syn på dem selv forandres, og det er jo virkelig dejligt, siger Mohamad Saleh.

rigtig fed ting at være en del af. Især fordi det jo også er Brøndby IF og ikke 'bare' vores eget. Vi er en del af noget større, siger Emil Petersen forpustet, da han med Tobias Bengtson i hælene kommer ud fra banen.

De påpeger, at tillid er vigtig - både til hinanden og til kommunen. Det ville ikke være gået så stærkt og været så vellykket uden god vejledning og støtte fra Mohamad Saleh, mener drengene. Det kan da også ses, at forholdet mellem Mohamad Saleh og drengene er helt afslappet, da han kigger ind til deres træning.

- Nå 'Mo', så kom du endelig og så os, puster de to drenge i et ordentligt grin og puffer kærligt til Mohamad Saleh på vej ud af banen.

o

Syv ud af ti skoler lever op til kravet om 45 minutters bevægelse om dagen. Det viser en undersøgelse, som Dansk Skoleidræt og TrykFonden lavede i august 2017.

Foto: Mads Jensen / Scanpix

Sådan får man succes med mere bevægelse på skoleskemaet

Søren Smedegaard

Lektor ved UCL, ph.d.-studerende på Syddansk Universitet og forsker i implementeringen af bevægelse i skolen

Forskeren: Der ligger kæmpe potentialer i frikvarteret

» Det handler ikke nødvendigvis bare om mere bevægelse - men om kvaliteten af bevægelsen. I vores projekt "Trivsel og Bevægelse i Skolen" har vi netop sat fokus på kvaliteten af bevægelsen og i mindre grad kvantiteten. Ofte ser vi, at skolerne har en kvantitativ tilgang, og det er naturligt nok, fordi der i bekendtgørelsen er nævnt et tal; 45 minutter. Hvis tid er den eneste faktor, man relaterer til bevægelsen, kan man frygte, at kvaliteten bliver underordnet.

» Samtidig er tilgangen til bevægelse i skolen ofte forbeholdt de elever, der i forvejen er aktive, og i mindre grad målrettet de elever, som ikke bevæger sig. Men vi har en ikke ubetydelig gruppe, for hvem bevægelse i skolen er noget, de ikke bryder sig om. Dem skal vi være i stand til at inkludere i bevægelsesfællesskaberne.

» Det handler om at få skabt et mesterskabsklima over for et konkurrence- eller præstationsklima. Konkurrence er en kæmpe motivationsfaktor for mange børn, men udfordringen ved konkurren-

ce er, at der er meget få vindere og relativt mange tabere, og det er ofte en meget stor faktor til eksklusion.

» Der er tre kodeord, der kendetegner den positive og trivselsfremmende tilgang til bevægelse i skolen: Det ene er deltagelse og fællesskab. Ved den klassiske første-anden-vælger-model er der nogle, der aldrig rigtigt får muligheden for at deltage eller blive valgt til. Så skal man have mulighed for at mestre noget og få succesoplevelser. Det handler ikke om at blive bedst - det handler om at blive bedre. Sidste del handler om medskabelse. Man skal opleve, at ens ideer og bidrag bliver værdsat. Hvis man kan få de tre ting sat i spil, så viser både praksis og forskning, at det rykker noget på børns trivsel.

» Vi har sat fokus på tre områder i skolen i vores forskning: Det ene er idrætsfaget. I idrætsundervisningen fylder konkurrencekulturen, tekniske færdigheder og kropslig kunnen rigtig meget. Men idrætsfaget rummer også elementer som social interaktion og taktik. Nogle gange

"Vi har mange børn, der går i skole med frikvarteret som den største motivationsfaktor. Så har vi nogle børn, hvor frikvarteret er det værste tidspunkt på hele skoledagen, fordi de føler sig usikre og utrygge. Vi kunne godt tænke os at gå lidt væk fra gårdvagt-funktionen til at have nogle voksne, som indgår i de fysiske aktiviteter og lege, for det efterspørger eleverne rigtig meget."

er det de elever, der ikke er de bedste kropsligt, der er gode på andre områder.

» Det andet er brainbrakes - de små pauser inde i de øvrige faglige timer. Der er mange, der gør det, og det er rigtig fint. Men tit har vi brug for andre ting end at løbe skolegården rundt. Bevægelse er ikke kun lig med høj puls og sved på panden. Det kan også være bevægelse forstået som små koordinationsøvelser eller wellness. Hvis man er i stand til at vælge den type af bevægelse, der giver mening i nuet, tror vi på, at det kan rykke noget ikke mindst på trivsel.

» Den sidste del er frikvarteret, som sjovt nok ikke tæller med i de 45 minut-

ter. Det er rigtig ærgerligt, for der ligger kæmpe potentialer i frikvarteret. Vi har mange børn, der går i skole med frikvarteret som den største motivationsfaktor. Så har vi nogle børn, hvor frikvarteret er det værste tidspunkt på hele skoledagen, fordi de føler sig usikre og utrygge. Vi kunne godt tænke os at gå lidt væk fra gårdvagt-funktionen til at have nogle voksne, som indgår i de fysiske aktiviteter og lege, for det efterspørger eleverne rigtig meget. Mange skoler synes, at de har fokus på frikvarteret, men det fokus, der ligger på frikvarteret, består i at sørge for gode redskaber eller fine udeområder - og ikke igangsættelse af aktiviteter. Det er et af de områder, hvor der virkelig kan blive skruet op for fokuset. ○

Lone Bjerre Josefsen

Bevægelses- og idrætskonsulent i Børn- og ungeforvaltningen i Viborg Kommune

Praktikeren: *Vi hopper i arbejdstøjet og leger med skolerne*

» Min kollega og jeg var i efteråret inviteret til at holde et inspirationsoplæg om Viborg Kommunes praksisnære tilgang til bevægelse i skolen på konferencen "Bevægelse på Tværs". Vi er ikke eksperter, men vi gør det måske på en anden måde end mange andre steder.

» Vi er to konsulenter, der simpelthen hopper i arbejdstøjet og går ud og leger med skolerne. Vi er meget tæt på personalet. Vi kender skolernes individuelle behov, og de kender os. Det, at vi flytter os fra rådhuset og ud i virkeligheden, er rigtig vigtigt. Skolerne føler, at vi er tæt på og tilgængelige. Vi kunne godt nøjes med at sidde og lave administrativt arbejde, men jeg er ikke sikker på, at vi ville nå i mål på den måde.

» Vi sender også lokale nyhedsbreve ud til de 400 lærere, som har ønsket at modtage det. Vi skriver meget lokalt; Husk, at der er tilmelding til en julekalender eller et lokalt stævne. Vi sender også ugens øvelse, som de nemt kan printe ud og tage med i klassen. Mange lærere synes, at det er svært at finde inspirationen på de store portaler. Vi har ikke udviklet en stor ny portal, og vi opfinder heller ikke nye lege, men vi videreformidler de forskellige koncepter, der allerede findes.

» Vi har 26 folkeskoler, som gør det meget forskelligt, men alle skoler gør det bedste, de kan. Vi kommer ikke og lægger en overordnet strategi for, hvordan man skal gøre i Viborg Kommune. Sko-

"Vi er to konsulenter, der simpelthen hopper i arbejdstøjet og går ud og leger med skolerne. Vi er meget tæt på personalet. Vi kender skolernes individuelle behov, og de kender os. Det, at vi flytter os fra rådhuset og ud i virkeligheden, er rigtig vigtigt. Skolerne føler, at vi er tæt på og tilgængelige."

lerne har deres egne målsætninger for, hvordan de arbejder med bevægelse, og så understøtter vi alt det, vi overhovedet kan. Der er et politisk fokus, men det er ikke sådan, at vi siger, hvordan man skal gøre. Det er vigtigt at have en overordnet linje - men med mulighed for individuelle tilpasninger. Jeg tror ikke, at vi får bedre resultater af, at vi som kommune ensretter alle 26 skoler.

Bjørn Friis Neerfeldt

Generalsekretær i Dansk Skoleidræt

NGO'en: *Man skal tage stilling til the big why*

» Vi kan se i vores undersøgelser, at det er lagt meget over til de enkelte skoleledelser - og i sidste ende den enkelte lærer eller pædagog - at finde ud af, hvordan de vil løse bevægelseskravet. Medejerskab og egenledelse er godt, men skolelederne efterlyser en mere struktureret indsats fra politisk hold i kommunen, så man sætter et strategisk mål for, hvad man vil med bevægelse i kommunen og italesætter, hvad man egentlig forstår ved bevægelse. Der, hvor der ses udfordringer lige nu, er, at de lokale fortolkninger af bevægelse er så forskellige.

» Vi oplever skoler, der laver de vildeste ting med efteruddannelse, Legepatruljer, Skolesport og andre imponerende indsatser for at løfte bevægelseskravet med et klart fokuseret mål. Samtidig på naboskolen kan det være, at de løser reformkravet ved at løbe rundt om skolens boldbane 20 minutter om morgenen og 20 minutter om eftermiddagen. Og så bliver det mere hovedløst bevægelse, hvor der skabes mistrivsel for mange elever, da formålet udelukkende bliver at løse et kvantitativt reformkrav frem for

"... på naboskolen kan det være, at de løser reformkravet ved at løbe rundt om skolens boldbane 20 minutter om morgenen og 20 minutter om eftermiddagen. Og så bliver det mere hovedløst bevægelse, hvor der skabes mistrivsel for mange elever, da formålet udelukkende bliver at løse et kvantitativt reformkrav."

at forholde sig til den kvalitative værdi, bevægelse kan bidrage med i et kropsligt dannelseperspektiv.

» Bevægelse i 45 minutter på syv ud af ti skoler er dejligt, men for at få de sidste med, er det tid til, at alle niveauer begynder at tage stilling til, hvad vi egentlig vil med bevægelse i skolen, og at man fra kommunalt hold tager ansvar for, at der er et mål med bevægelse i skolen. Det kan være et læringsfremmende mål, et trivselsfremmende mål eller et sundhedsfremmende mål.

» En undersøgelse fra KL viser, at det kun er 29 procent af alle kommuner, der har sat sig politiske mål for bevægelse. Det er vigtigt at sige, at der er vanvittigt mange, der er dygtige, og gør det rigtig godt. Men når det er den enkelte lærer eller pædagog, der står med ansvaret, bliver det ildsjælbåret. Det er skrøbeligt og uden langsigtede effekter.

» I bund og grund handler det om, at man på alle niveauer - fra lærer/pædagog til skoleledelse til skolebestyrelse til

kommunale konsulenter og til det politiske niveau i kommunen - skal italesætte bevægelse og tage det alvorligt. Det er the big why, man skal tage stilling til. Det er foruroligende, at der i 2017 kun er 29 procent af kommunerne, der har sat politiske mål for bevægelse i skolen. Det er faktisk et lovkrav, og det er kommunens ansvar at løfte det krav. Der skal strammes lidt op, og i den forbindelse er det vigtigt at tænke kompetenceløft til de kommunale konsulenter på tværs af forvaltninger også.

Interaktive spil får flere alders

De elektroniske spil på legepladsen

► På de interaktive legepladser finder man forskellige slags typer af elektroniske spil, som hver især giver noget særligt til legepladserne. Enten i forhold til at aktivere hjernen eller aktivere kroppen.

► De forskellige elektroniske spil kaldes for playspots og findes både inkluderet på legepladser eller som selvstændige playspots i byrummet eller på de kommunale institutioner.

Sona er en stor bøjle, der spiller musik, som skal udfordre til bevægelse. Musikken fra Sona kombineres med forskellige bevægelser, der udføres under bøjen. Sona har et indbygget kamera, som registrerer og måler alle bevægelser, hvilket gør det muligt at lave en masse forskellige spil. Det kan fx være en dance battle, hvor vinderen er den, som har danset sig til flest rigtige svar inden for et givent fag. Sona findes bl.a. på Hedemarken Legeplads i Albertslund.

En særlig teknologi i legepladsen tilpasser sig sværhedsgraden efter den, der spiller. Det er med til at få børn til at blive mere fysisk aktive, viser forskning.

o digitalt

Sofie Lind
sofie@kommunen.dk

En tur på rutsjebanen er som oftest en del sjovere for en 4-årig end for en 15-årig, men på de interaktive legepladser er redskaberne sjove for de fleste aldersgrupper. De elektroniske sensorer på de interaktive legepladser tilpasser nemlig sværhedsgraden efter spillerens behov. Så hvor rutsjebanen er den samme hver gang, er spillet i forandring.

Dette kaldes for adaptiv programmering, som bl.a. findes i mange computerspil, og det er da også computerspillene, der har inspireret til

udvikling af de interaktive legepladser. Så når spilleren klarer sig godt, gør legepladsen det sværere, og når spilleren klarer sig dårligt, gør legepladsen det nemmere.

Børn er generelt mere fysisk aktive, når de bliver underholdt af de elektroniske legeredskaber på de interaktive legepladser. Det viser undersøgelsen "Capturing Entertainment through Heart Rate Dynamics in the Playware Playground" fra Syddansk Universitet, 2012.

I undersøgelsen målte man børnenes puls og deres interesse for de forskellige spil på en interaktiv legeplads med elektroniske legeredskaber

og på en almindelige klassisk legeplads. Her viste resultaterne, at børnene blev mere motiverede til at lege i længere tid på den interaktive legeplads, fordi de blev udfordret tilstrækkeligt og konkurrerede mod hinanden eller spillet.

Claus Raaen Thomsen, direktør ved PlayAlive, mener, at på grund af den adaptive programmering kan legepladserne nå ud til en større målgruppe, og flere aldersgrupper har derfor gavn af redskaberne.

- De interaktive spil får også nogle børn ud, som normalt ikke er så aktive. På nogle alderstrin skal der mere til at få dem udenfor, fordi det at lege på legeplads måske ikke er så super sejt. At kunne lege med noget elektronisk er ikke som at lege på en klassisk legeplads, men mere som at spille en slags computerspil udenfor, siger Claus Raaen Thomsen.

Sådan kan en interaktiv legeplads se ud

Tårnlegepladsen i Fælledparken er en del af fornyelsen af Fælledparken. I årene 2009 til 2013 igangsatte Københavns Kommune en renovering af den gamle legeplads, hvor Monstrum og GHB Landskabsarkitekter blev valgt til at designe og udvikle den nye legeplads kaldet Tårnlegepladsen. Legepladsen indbyder til elektronisk fangeleg på tagene omkring Børstårnet og rebus i Rundetårnet, og de elektroniske legeenheder er leveret af PlayAlive A/S. Legepladsen har vundet prisen Danish Design Award i 2012 og er bl.a. kåret som Byens Bedste Børneoplevelse af bygguiden AOK i 2016. Legepladsen har kostet 7.568.276 mio. kr.

grupper med på legepladsen

Fono er en form for en DJ-pult, hvor deltagerne kan spille musik for et større publikum via deres mobiltelefon. Fonoen har mange af de samme funktioner som en rigtig DJ-pult, hvor man kan spille, mixe og dele sin musik. Fono er gode i skolegårde og findes bl.a. i FCYN, Fritidscenter på Ydre Nørrebro i København og i Hal 12 Skate i Roskilde.

Sutu er en slags 'mur' med berøringfølsomme paneler, der egner sig til forskellige sportsgrene, fx fodbold og håndbold. Sutu kommunikerer med både lyd og lys og har en indbygget radar, der kan måle hastigheden af boldskud. Sutu kan både bruges som en interaktiv boldvæg til træning og som underholdning til forskellige spil. Panelerne reagerer på både boldskud og tryk med hænderne. Sutu findes bl.a. i Solhøjens SFO i Faxe.

Memo er spil, som appellerer mest til læring, fysisk aktivitet og social interaktion. Man kan bl.a. vælge mellem spil, som fokuserer på bevægelse og leg, eller spil, som udfordrer hjernen, såsom matematik- og hukommelsesspil. Memo er oftest knapper indbygget i legepladsen eller på søjler, der kan lyse og give lyd bl.a. ved såkaldte infinity-baner. Memo findes bl.a. på Nordbyskolen i Nykøbing Falster og på Tårnlegepladsen i Fælledparken i København.

At kunne lege med noget elektronisk er ikke som at lege på en klassisk legeplads, men mere som at spille en slags computerspil udenfor."

Direktør Claus Raaen Thomsen, PlayAlive.

AILEFO ØKOLOGISK MODELLERVOKS

www.ailefo.dk

EVERY CHOICE MATTERS

Kreativ leg med Ailefo økologiske modellervoks styrker børns evne til indlæring, stimulerer motorisk udvikling og alle sanser. Brug vores læringstavler som pædagogisk redskab i legen. Sæt gang i fantasien. Leg med tal og bogstaver eller arbejd med det, der er svært at sætte ord på.

Professor: Fingrene væk fra børnenes leg

Kommuner, lærere og pædagoger skal forstå, at leg ikke behøver have et formål. For leg er ikke sjovt og meningsfuldt, hvis den skal defineres af voksne, siger professor i leg.

o legebarn

Sofie Lind
sofie@dknyt.dk

Børn lærer bedst gennem leg, viser forskning. Men så simpelt er det ikke, mener Helle Marie Skovbjerg, som er Danmarks første professor i leg. For hvis målet bliver vigtigere end selve legen, så mister legen sin egentlige værdi, mener hun.

- Det er nødvendigt, at legen kan virke i sig selv, ellers bliver de aldrig sjove eller meningsfulde for os. Det er vigtigt, når vi både organiserer og skaber plads til lege i for eksempel undervisningen

og daginstitutionerne, at vi ikke overtager og bestemmer børnenes leg, siger Helle Marie Skovbjerg.

I sine forskningsprojekter "Leg som stemningspraksis" og "Fare, leg og teknologi" ser hun et mønster, hvor voksne får en større og større trang til at organisere og strukturere børnenes leg. Og det, mener hun, er problematisk.

Legen skal være virksom

Helle Marie Skovbjerg forsker bl.a. i, hvordan legen udformer sig i skolen og i fritiden. Noget af det helt væsentlige i forskningen er det, hun kalder for virksom leg, som er

essentielt for, at de, der leger, får noget ud af legen. Ikke et decideret læringsoutput, men at de har fundet det meningsfuldt at bruge tid på legen.

- Virksom leg er, når en god gemmeleg bare fungerer, eller vi har lyst til at fordybe os i et computerspil, fordi det er meningsfuldt for os. Virksom leg er, når vi har lyst til at blive ved og ved uden at stoppe, og det kan både være sammen med andre eller alene, siger Helle Marie Skovbjerg.

Hun mener, at det er vigtigt, at legen er virksom. Hvis den ikke er det, så mister legen sin underholdningsværdi og er ikke så sjov i længden. Og så får man slet intet ud af det, fortæller hun.

- Meget af legens opfindsomhed, drivkraft og uforudsigelighed ligger netop i, at de, der leger, er med til at definere, hvad det skal blive til. Hele pædagogiseringen af børns liv ned i mindste detalje gør, at den spontane leg har andre vilkår end for 20 år

"Kontrolleres legen udefra, så bliver legen altså ødelagt."

siden. Det synes jeg på mange måder er problematisk, siger hun og fortsætter:

- Det handler ikke kun om underholdningsværdi og morskab, det handler også om meningsfuldhed. I min forskning ser jeg, at hvis legen bliver træg, så finder børnene måder at genskabe energien i legen, bl.a. ved at bruge faren, humoren eller pjat.

Hun henviser til den tyske filosof Hans-Georg Gadamer, der peger på, at legen har en frem-og-tilbage-bevægelse, og at den bevægelse kræver, at deltagerne konstant spiller sig ud og lader sig 'lege med'.

Helle Marie Skovbjerg understreger, at det er fremragende, hvis der er en sidegevinst ved at lege, og børne-

Blå bog

Helle Marie Skovbjerg

► **40 år** og bor i Odense med sine tre børn. Lysten til at forske i leg opstod efter en bachelor i idéhistorie. Hun ville gerne undersøge, hvordan man som menneske udvikler og former sig igennem leg, og hvordan man leger som menneske.

► **Helle Marie Skovbjerg** har forsket i leg på Aalborg Universitet og blev 1. februar Danmarks første professor i leg og underviser på Kolding Designskole. Hun har bl.a. skrevet bogen "Perspektiver på Leg" og er medforfatter på bogen "Digital Produktion - deltagelse og læring". Desuden afholder hun arrangementer med legeworkshops, hvor der gives idéer og inspiration til leg i bl.a. indskolingen.

"Hele pædagogiseringen af børns liv ud i mindste detalje gør, at den spontane leg har andre vilkår end for 20 år siden. Det synes jeg på mange måder er problematisk."

Det er fremragende, hvis børnene lærer noget af at lege, men det må aldrig været målet eller et krav i legen, mener Helle Marie Skovbjerg.

Foto: Mads Joakim Rimer Rasmussen / Ritzau Scanpix

"Jeg oplever, at mange lærere bare sender eleverne ud på en løbetur rundt om blokken, eller at de lige skal op at hoppe lidt, og det bliver alt for hamsterhjulsgtigt."

ne lærer noget af det, men det må aldrig været målet eller et krav i legen.

Leg er appellerende

Efter folkeskolereformen er det netop blevet populært at lege sig til læring både med motion og med alternative undervisningsmetoder såsom tal-hinkebaner, spil på ipads og brainbreakers, hvor man lige tager en pause fra undervisningen ved at bevæge sig.

Helle Marie Skovbjerg kan godt forstå, at de kommunale institutioner gerne vil overføre den samme intense oplevelse fra legen til læringsaktiviteterne.

- Det er jo enormt appellerende at opleve læringsaktiviteter sådan, men problemet er, når nogen går ind og kontrollerer og definerer legen på forhånd, så fjerner de spontaniteten og definerer, hvad der er meningsfuldt for deltagerne, uden at de selv får lov til

det. Og det er nok den største udfordring, legen har i dag, forklarer hun og fortsætter:

- Kontrol og styring udefra uafhængigt af, hvad der er meningsfuldt for deltagerne, ødelægger legens virksomme bevægelse. Hvis en fangeleg skal være meningsfuld, så er der regler, som må efterleves, ligesom deltagerens udbygninger og gode idéer for at holde legen kørende må respekteres. Kontrolleres legen udefra, så bliver legen altså ødelagt.

Helle Marie Skovbjerg oplever, at når voksne iagttager børns leg, er de meget optagede af, om legen har et output - altså et mål. Især har nogle pædagoger svært ved slå målfokusset fra, når børnene leger, fortæller hun.

- Hvis børnene er i gang med en rolleleg, og pædagogerne går ind i legen, fortæller de, at de ofte kommer til at spørge "hvilken farve er det", "hvor mange hunde er der i huset"

og "hvilke former er det her". At de ikke går med på legens præmis i sig selv, men hele tiden prøver at udlede, hvordan den her aktivitet lever op til konkrete læringsmål, forklarer hun.

Helle Marie Skovbjerg mener, at pædagogerne skal gå med på legens 'mening' og logik på børnenes niveau. I legens logik er det måske helt underordnet, hvad farven på noget er, og det handler om, at legen drives fremad måske af historie, måske af pjat osv, forklarer hun. Og ifølge Helle Marie Skovbjerg er det vigtigt for at styrke legens virksommelighed, at pædagogerne netop kender til dette.

Lad børnene være aktører

Helle Marie Skovbjerg vil dog ikke udelukke, at legen kan bruges i undervisningen eller i bevægelse. Det handler blot om at være opmærksom på, at legen ikke decideret får et mål.

- I første omgang bør kommunerne forstå, at leg ikke skal have et mål. Og så handler det om at skabe den samme fornemmelse af at være til stede, når vi lærer. Det sker, når vi ikke er fokuseret og optaget af, om vi lærer noget eller bliver bedre, men at det er noget, vi har lyst til at bruge vores tid på, fortæller Helle Marie Skovbjerg.

Hun mener, at det er altafgørende, at der ikke er en voksen, der dikterer, hvordan legen skal udformes, men at børnene også definerer det. Er der bl.a. tale om en tal-hinkebane, er det en god idé at lade børnene selv finde frem til en ny form for leg end den, der måske egentlig var tiltænkt.

- Jeg oplever, at mange lærere bare sender eleverne ud på en løbetur rundt om blokken, eller at de lige skal op at hoppe lidt, når lærerne inkluderer de såkaldte brainbreakers, og det bliver alt for hamster-

hjulsgtigt, siger Helle Marie Skovbjerg.

Gode brainbreakers kan bl.a. være, at børnene skal lave en danse- eller akrobatikserie, mener hun. Så får børnene lov til at være med til at bestemme, hvordan legen udformes, og de kan selv lege med de bevægelser, de finder mest interessante, i stedet for at en lærer viser dem en dans med konkrete instrukser.

- Så bliver børnene selvstændige aktører, og i Danmark er vi netop interesserede i, at vores børn i skolerne er med til at bestemme, fortæller Helle Marie Skovbjerg.

Hun foreslår, at både lærere og pædagoger kommer med materialer, inspiration og redskaber, som børnene ikke kender til i forvejen, men det er vigtigt, at børnene selv får lov at forme og 'massere' det, så det kommer til at give mening til den konkrete legepraksis, som de er i gang med.

Professorens foretrukne lege

Trampolin eller gynge?

» Helt klart trampolinen! Her bliver man også lidt leget med. Man overgiver sig til en bevægelse og ved ikke, hvad der egentlig rigtig skal ske. Det kan jeg godt lide.

Fangeleg eller gemmeleg?

» Fangeleg - uden tvivl! Jeg har det lidt sådan med gemmeleg, at så sidder man bare et sted alene og venter i lang tid. Fangelegen er langt sjovere.

Dukker eller LEGO?

» Den er svær, for dukker har været en stor del af min forskning, for det kan både være en omsorgsfuld og rar leg og en lidt "destruktiv" leg, hvor nogen klipper og ødelægger dukkerne. Så jeg vælger LEGO, fordi man kan bygge ting op, smadre det og bygge det op igen. Der er uendelige muligheder, og børn og voksne kan lege sammen.

Mudderkager eller klatre i træer?

» Klatre i træer! Helt sikkert. Jeg har en ting med vilde lege, og det er jo både rigtig sjovt og byder lidt på noget benzin. Og så ligger der en udforskning i det fysiske.

Puslespil eller Ludo?

» Åh, det er altså lige kedeligt, så ikke noget af det! Jeg har til gengæld været totalt med på Minecraft-bølgen. Det er en platform, der har mange sjove muligheder - lidt ligesom LEGO, men bare med spil og sociale interaktioner.

Kommuner måler overvægtige børns aktivitet med ur

Flere kommuner måler overvægtige børns aktivitetsniveau med armbåndsur.

Arkivfoto fra Houston, USA.

Et forsøg med aktivitetsmålere om overvægtige børns handling viser gode resultater. Flere kommuner indfører nu armbåndene.

o bevæg dig

Astrid Skov Andersen
astrid@kommunen.dk

Et ur om håndledet, der måler overvægtige børns skridt og aktivitetsniveau, har vist sig at være et effektivt redskab i indsatsen til at få overvægtige børn og unge til at bevæge sig mere.

Det startede som et forsøg i Mariagerfjord Kommunes tilbud til overvægtige børn i 2016. Siden er forsøgsprojektet blevet til en fast del af tilbuddet til overvægtige børn, og flere kommuner har adopteret ideen. Aabenraa Kommune har netop indkøbt 120 ure, som kommer ud på overvægtige børns håndled i løbet af den næste måneds tid. Hvidovre Kommune har også delt ure ud i deres tilbud til overvægtige børn.

- Det er enormt motiverende for størstedelen af børnene og også for forældrene. Børnene bliver selv opmærk-

somme på, at de lige skal bevæge sig lidt mere, fordi de får et tal på det. Så spørger de måske mor og far, om de ikke lige skal gå en tur, fortæller Stinne Pauls, der er sundhedsvejleder i Mariagerfjord Kommunes tilbud "Så letter vi", der hjælper overvægtige børn og deres familier.

Erfaringerne med aktivitetsmålerne er gode. Børnene er blevet mere aktive, og både forældre og børn giver positiv feedback på aktivitetsmålerne.

En evaluering af projektet viser, at andelen af deltagende børn, der er aktive i mere end de anbefalede 60 minutter om dagen, er steget fra to procent til 16 procent efter at have brugt uret. Samtidig viser evalueringen, at antallet af børn, der kører i bil eller bus til skole, er faldet fra 60 procent til 37 procent efter projektet. Andelen af cyklende børn er steget markant. Aktivitetsmålerne har en

tilhørende app, som installeres på forældrenes telefon. Her kan tallene fra aktivitetsmåleren omdannes til point i et digitalt spil. Man skal altså bevæge sig nok i virkeligheden for at komme videre i spillet. Det kan motivere nogle børn til at bevæge sig mere.

Et familieprojekt

En af Stinne Pauls vigtigste erfaringer fra arbejdet med overvægtige er, at det er vigtigt at få hele familien engageret i forandringen. Og her kan aktivitetsmålerne være gode, fordi man kan lave interne konkurrencer eller gå en tur sammen, hvis tallet på uret ikke er tilfredsstillende.

- I evalueringen spurgte vi også ind til, om det påvirker andre i familien, og det var tydeligt at se, at det også havde en effekt på forældrenes aktivitetsniveau. Børn er mest aktive i hverdagen og mindre aktive i weekenden. For forældre er det omvendt, fordi de har mere tid til motion, når de har fri. Det har påvirket forældrene, så de er blevet mere aktive i hverdagen, fordi deres barn har haft et ur på. Det er en dejlig bivirkning, siger Stinne Pauls.

Ekspert advarer

Et af de ure, som Mariagerfjord Kommune bruger til at måle børns aktivitet, er et

"Det, vi før beregnede som 60 minutters motion, har vist sig kun at være ca. 40 aktive minutter på uret. F.eks. en gåtur i skoven eller lignende. Så uret har helt klart hjulpet os til at øge motionstiden."

Forælder til overvægtigt barn i evalueringsskema.

Garmin vivofit jr. Samme ur, som op til jul blev udråbt som årets største julegavehit. Noget, der fik børnepsykolog John Halse til at reagere. I en artikel i Metroexpress advarede han forældre om julegavehittet, fordi overvågningen af børns aktivitet efter hans mening var "gammeldags opdragelse" og en "stressfaktor" for børnene. Men børnepsykologens vurdering kan ikke få Mariagerfjords sundhedsvejleder til at vakle i troen på, at urene har en positiv indflydelse på børn og unges motivation til at bevæge sig.

- Vi snakkede med familierne om projektet forinden for at høre deres feedback, og der var så mange positive tilbagemeldinger, at det turde vi godt, siger hun.

Hun understreger, at sundhedsteamet ser familierne jævnlige og har en tæt dialog, så de hurtigt kan spotte og reagere, hvis aktivitetsmåleren virker demotiverende.

- Børnene synes jo, at det er sjovt. Det bliver legende for dem. Ligesom Pokémon fik dem ud at gå, selvom de ikke gad ellers, så kan det her få dem til at sige: Jeg har været rigtig god til at være ude i frikvarteret og løbe, fordi jeg gerne vil vinde over mor i skridt. Det kan jeg ikke se noget forkert ved. Et bip på håndledet får ikke børn til at ville være aktive. Så meget Pavlovs hunde tror jeg ikke, at der er over det, siger Stinne Pauls.

Ikke for alle

I Mariagerfjord Kommune er cirka 110 børn blevet udstyret med en aktivitetsmåler, men det er langt fra alle børn i behandlingstilbuddet til overvægtige børn, der har gavn af en daglig påmindelse på håndledet. Nogle er slet ikke interesserede i det, og for andre børn er det ikke manglede fysisk aktivitet, der er hovedproblemet bag overvægten, fortæller Stinne Pauls. Men for nogle kan det hjælpe dem ud af en ond spiral.

- Når børn ikke har lyst til at være aktive, hænger det ofte

"Børn er mest aktive i hverdagen og mindre aktive i weekenden. For forældre er det omvendt, fordi de har mere tid til motion, når de har fri. Det har påvirket forældrene, så de er blevet mere aktive i hverdagen, fordi deres barn har haft et ur på. Det er en dejlig bivirkning."

Stinne Pauls, sundhedsvejleder i Mariagerfjord Kommune

sammen med, at de er overvægtige og i dårlig form. Og hvis noget er hårdt, er det ikke særligt sjovt. Nogle har svært ved at holde fast i en aktivitet, og ofte mangler vedholdenheden. Det, at man konsekvent er ret aktiv i hverdagen, har en effekt på konditionen, og det er med til at øge deres glæde ved at bevæge sig, siger hun.

Mariagerfjord Kommune afholdt i juni 2017 en konference, hvor resultater fra projektet blev præsenteret. Siden har flere kommuner vist interesse for at udbrede projektet til deres tilbud til overvægtige børn. o

The future is loading

Sælger din forretning produkter eller services på nettet, så ved du, at en moderne webløsning er en forudsætning for at give kunderne en god oplevelse og skabe loyalitet til din forretning. Derfor er det afgørende, at din hjemmeside loader og interagerer hurtigt på brugerens ønsker. Tid er penge, som man siger.

Blizzload udvikler groft sagt hastighed. Med vores software installeret vil dine kunder opleve, at hjemmesiden loader på få millisekunder og produktsøgninger dukker op, næsten før de har tastet søgeordet færdigt. Som lyn fra en klar himmel. Godt for dine kunder; godt for din forretning.

Hør, hvordan vi kan optimere din hjemmeside.

Ring 33 32 60 62

Setting sites alight

www.blizzload.com

Find job til partneren og respektér, at folk er i chok

Kommuner skal ikke juble for højlydt over statslige udflytninger, hvis det skal lykkes at få nogle af de ansatte til at flytte med, anbefaler fagforbund. Enig, men vi vil ikke skjule, at vi er glade, lyder svaret.

• **udflytning**

Anni Kristensen
anni@kommunen.dk

Should I stay or should I go?

For medarbejdere i en række statslige styrelser er det spørgsmålet, efter regeringen for nylig offentliggjorde sin anden runde udflytning af statslige arbejdspladser.

I første runde udflytninger har kun et lille mindretal af de ansatte valgt at flytte med deres arbejdsplads, hvilket i hvert fald midlertidigt har givet et fald i både produktivitet og kvalitet samt øgede udfordringer med at rekruttere erfarne akademikere og specialister, viser regeringens

gens egen evaluering.

Mange af de ansatte vil hellere søge nyt job i nærheden af deres bolig, omgangskreds og eventuelle familiemedlemmers arbejdsplads og skole/institution. Men for dem, som er i tvivl, kan modtagekommunen gøre en stor forskel, mener flere af de involverede fagforbund.

- Vi ved fra første runde, at der er en del tiltag, som kommunerne kan ty til for at skabe så god en proces som muligt, siger Camilla Gregeresen, formand for Dansk Magisterforening.

Kommunerne kan være behjælpelige med at afklare alle de spørgsmål, som ikke

Landbrugsstyrelsen flyttede fra København som led i første runde udflytninger og holder nu primært til i Augustenborg i Sønderborg Kommune. Foto: Finn Frandsen / Ritzau Scanpix.

Her bliver opgaven præcis den samme: At stå klar med konkrete råd og give de interesserede en følelse af at blive taget godt imod, understreger de to formænd.

Hvis jobbene skal besættes lokalt, er det værd at satse på både kommunikation og videreuddannelse. Hos HK Stat Nordjylland fortæller formand Jonna Vestergaard om gode erfaringer fra første runde udflytninger med møder, hvor styrelserne kom til Nordjylland og fortalte om indholdet af jobbene og om kurser målrettet den type af opgaver, der blev flyttet ud.

- Mange af vores medlemmer kommer fra det private område, og så kan det være relevant med kurser i for eksempel sagsbehandling, siger hun.

Selv om nordjyderne er glade for at få nye job til landsdelen, håber Jonna Vestergaard, at lidt flere vælger at flytte med denne gang.

- Vi har masser af veluddannede folk her i Nordjylland, men der er en oplæringsperiode til nye opgaver. Der sker et videnstab, når mange stopper, siger hun.

har med selve jobbet at gøre: Vil familien kunne trives? Er der jobmuligheder for ægtefællen eller partneren? Er der gode daginstitutioner? Boliger? Kollektive transportmuligheder? Kulturtilbud?

En invitation til at komme på besøg kan også være et vigtigt signal om, at de berørte vil blive budt velkommen.

- Et besøg kan vise: Vi ønsker faktisk, at I flytter her til. Man skal være klar over, at medarbejderne er i chok, og derfor skal man fare med lempe. Hvis man står med armene over hovedet og jubler, kan det opleves provokerende for de mennesker, som har fået revet gulvtæppet væk under sig. Det er i orden at glæde sig, men man behøver ikke hovre: Ha ha, nu skal I flytte hertil, siger magisterformanden.

Forkælede københavnere

Formanden for DJØF Offentlig, Sara Vergo, er enig.

- Man skal passe på med at tro, at man bare kan gå ud og fortælle, hvor fantastisk dejligt der er i Herning, eller hvor det nu er. Hele retorikken med de forkælede københavnere skal lægges helt væk. Man må signalere: Hør her, vi ved godt, at I står i en super-svær situation, men vi synes faktisk, at vi er et godt alternativ, siger hun.

Sara Vergo foreslår at give medarbejderne en måned eller to til at 'synke chokket', mens man forbereder de informationer, som de tilflyttende vil efterspørge. Og de formidles bedst med personlig kontakt.

- Ingen lader sig overbevise af en glittet brochure. Man skal ud at tale med dem. Invitere på besøg, vise rundt, måske lade dem møde nogle, som bor i området i forvejen, og som ligner dem. De skal føle,

"Hele retorikken med de forkælede københavnere skal lægges helt væk. Man må signalere: Hør her, vi ved godt, at I står i en supersvær situation, men vi synes faktisk, at vi er et godt alternativ."

Sara Vergo, formand for DJØF Offentlig

at de vil kunne få et netværk at lave en madklub med, nogle de svinger med. Og så skal man tilbyde personlig sparring: Hvad er du mest interesseret i og bekymret for? Dit barns institution? Jamen vores normeringer er faktisk bedre end i København. Folk skal kunne forestille sig det liv, de kan få det nye sted, og kommunerne skal vise: Jamen vi kerer os faktisk om, at du formentlig har en familie med, siger hun.

Hun foreslår, at man måske endda kan tilbyde en billig prøvebolig i et halvt år, måske et sommerhus, så medarbejderne har mulighed for at prøve det hele af uden at droppe boligen derhjemme.

Hun anbefaler også at synliggøre jobmulighederne i området, både for medarbejdernes partnere og for medarbejderne selv på længere sigt. Det er nemlig de færreste, der har tænkt sig at blive på samme arbejdsplads resten af livet.

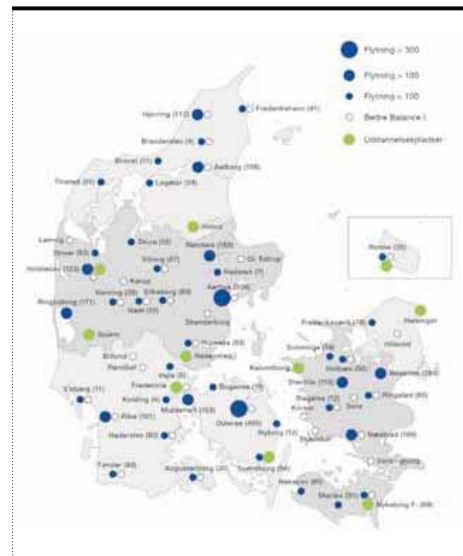
- Man kan beskrive, hvilke andre akademikerjobs der er i nærheden, hvad lønniveauet er, og hvilke tillidsfolk man kan ringe til og få mere at vide. Man skal kunne se sig selv have en karrierevej fremfor, før man vælger at flytte ud, siger DJØF-formanden.

- Argumentet skal ikke være 'flyt til vores kommune', men 'flyt til vores egn'. Ingen tæn-

ker i kommunegrænser, når de overvejer at flytte, siger Sara Vergo.

Lokal arbeidskraft

Uanset hvad kommunerne stiller op, er det formentlig et fätal, der vælger at flytte med jobbet. Så skal kvalificerede afløsere rekrutteres lokalt, eller de skal tiltrækkes fra andre egne af landet.

Placeringen af de nye statslige arbejdspladser og uddannelsespladser. Dertil kommer nye stillinger som led i den nye forsvarsaftale. (Bedre Balance I er første runde udflytninger, besluttet i 2015.)

Lundgaard Konsulenterne

- Rekruttering af ledere og nøglemedarbejdere
- Visions- og strategiprocesser for den politiske- og administrative ledelse
- Netværksanalyse – vi kan vise hvordan organisationen *i virkeligheden* arbejder sammen
- Udvikling af ledere og ledergrupper – med eller uden typeprofilværktøjer
- Sparring/coaching med toppolitikere og ledere

Syddanmark holder udflytterne i hånden

En karriereportal, håndholdt vejledning og et venligt spark til styrelserne - sådan kan en vellykket udflytning hjælpes på vej. Og det må godt foregå med armene over hovedet, mener direktøren.

o erfaringer

Anni Kristensen
anni@kommunen.dk

Når en højtuddannet medarbejder overvejer at flytte med sit job til Region Syddanmark, vil han eller hun altid kunne ringe til udflytterkommunen og få gode, håndholdte råd om bolig, skoler, fritid og alt andet, som skal med i overvejelserne, før vedkommende vælger at flytte eller ej.

Samtlige kommuner i regionen har nemlig fået en bosætningskoordinator, som med støtte fra foreningen "work-live-stay southern denmark" kan hjælpe den enkelte med at træffe et kvalificeret valg.

- Det er håndholdte indsatser, for mennesker kan ikke puttes ned i en trekantet kasse. Udfordringen er jo, at de ofte ikke kender området i forvejen, men har brug for viden nok til at træffe en beslutning, siger foreningens direktør Camilla Høholt Smith.

Man skal aldrig hovre, men vi HAR faktisk armene over hovedet. Det her er sindssygt vigtigt for et område som vores.

Camilla Høholt Smith, direktør i work-live-stay southern denmark

Foreningen hjælper også med at synliggøre attraktive jobs og karrieremuligheder i regionen for medarbejderne og ikke mindst deres medfølgende ægtefæller - en indsats, som fremhæves af formændene for Dansk Magisterforening og DJØF Offentlig som meget vellykket og værd at efterligne for andre.

Foreningen holder blandt andet jobfairs i København for at vise, hvilke jobmuligheder der er for medrejsende ægtefæller i området. Et andet tiltag er en stor, syddansk karriereportal, hvor man kan vurdere jobmulighederne i hele området.

- Så kan folk se, at det ikke er gamle, støvede virksomheder, men superinteressante steder, som kræver skarpe kompetencer, siger Camilla Høholt Smith.

Et nyt initiativ, som lige nu er under overvejelse, er at indgå partnerskaber med private virksomheder om, at de vil lade medfølgende ægtefællers ansøgninger rykke lidt frem i bunken, når ledige job skal besættes.

- De kan selvfølgelig ikke love noget. Men vi er ret sikre på, at vores private erhvervsliv er innovative og indstillede på, at dette er en opgave, vi skal have løst sammen, siger hun.

Som en privat virksomhed

Når medarbejderne har besluttet, om de vil rykke med eller ej, kommer næste fase, hvor styrelsen skal have besat de resterende job. Det kræver, at styrelsen gør sig synlig, hvadenten det er på messer på universiteterne, på orienteringsmøder eller på sociale medier.

- De skal lære at se sig som en helt almindelig virksomhed, der er i kamp med andre virksomheder om de gode talenter. Det tager noget tid - længere, end vi havde forventet. Men vi vil gerne skabe synergier mellem dem, for det flow, der begynder at løbe mellem statslige og private virksomheder, er rigtig sundt, mener Camilla Høholt Smith.

Camilla Høholt Smith, direktør i work-live-stay southern denmark, vil have lov at glæde sig over udflytningen af arbejdspladser.

Ifølge hende er det lykkedes de udflyttede styrelser at få den kvalificerede arbejdskraft, de har brug for. Landbrugsstyrelsen, som flyttede til Augustenborg, havde for eksempel succes med at bruge sociale medier til at rekruttere omkring 300 medarbejdere.

dere.

Camilla Høholt Smith er enig med formændene for Dansk Magisterforening og DJØF Offentlig i, at det er vigtigt ikke at hovre over de arbejdspladser, som nu rykkes fra København ud og i landet.

Work-live-stay southern denmark

► Foreningen "work-live-stay southern denmark" blev stiftet i 2012 i et samarbejde mellem private virksomheder, syddanske kommuner og Region Syddanmark.

► Den er finansieret af medlemskontingent samt af projektmidler bevilget af Syddansk Vækstforum.

► Regionsrådet og Syddansk Vækstforum bevilgede midler til første udflytningsrunde, og tilbagemeldingerne var ifølge regionsrådsformand Stephanie Lohse (V) så gode, at man er klar med nye penge til den nye udflytningsrunde.

- Man skal aldrig hovre, men vi har faktisk armene over hovedet. Det her er sindssygt vigtigt for et område som vores. Vi må aldrig miste respekt for, at det en kæmpe ting, de ansatte står overfor. Men skal vi putte med, at vi er glade? Det synes jeg ikke, vi skal. Vores kommuner synes, det er fantastisk, og det kan blive rigtig godt for hele Danmark, siger hun.

DK Job

Se alle aktuelle stillinger på www.dknyt.dk/stillinger

Personalechef, Solrød Kommune

Er du handlekraftig, har du ledelseserfaring og evnen til at lede det personalemæssige område på et højt fagligt niveau? Så er du måske vores nye personalechef.

Ansøgningsfrist: 04/03-2018

Chefkonsulent til sundhedsområdet i kommunerne, Herlev/Aarhus, COK

Vil du være med til at styrke organisatorisk transformation på social- og sundhedsområdet gennem lærings- og kompetenceudviklingsforløb for ledere og medarbejdere?

Ansøgningsfrist: 02/03-2018

Direktør til Egedal Kommune søges

Ansøgningsfrist: 01/03-2018

Uddannelsesleder til Bioanalytikeruddannelsen, Professionshøjskolen Absalon

Visionær leder med lyst og evne til at lede et højt profileret fagområde og skabe vækst og sammenhængskraft inden for uddannelse i Region Sjælland.

Ansøgningsfrist: 27/02-2018

Genopslag - Visionær og ambitiøs chef til Handicap og Psykiatri, Ringkøbing-Skjern Kommune

Vi søger en fagchef, der har de rette ledelseskompetencer til at realisere kommunens visioner, og som er levende interesseret og engageret i hele fagområdet Handicap og Psykiatri.

Ansøgningsfrist: 26/02-2018

Borgercenterchef til Voksenhandicap, Aarhus Kommune

Har du et stærkt samfundsen engagement om sociale forhold? Ønsker du at gøre en forskel for voksne med handicap?

Ansøgningsfrist: 23/02-2018

Kommunaldirektør, Esbjerg Kommune

Danmarks tredje vækstcenter og energimetropol skal have en ny kommunaldirektør.

Ansøgningsfrist: 21/02-2018

Teamleder til Team Vej og Park, Kalundborg

Har du lyst til at arbejde midt i et af Danmarks største og mest spændende industriområder og være med til at skabe gode og unikke rammer for erhvervsudvikling og bosætning?

Ansøgningsfrist: 18/02-2018

Driftschef til Familier, Børn og Unge, Aarhus Kommune

Brænder du for at gøre en forskel for socialt udsatte familier, børn og unge med særlige behov?

Ansøgningsfrist: 16/02-2018

Leder til supportteam i Statens Administration, Hjørring

Vi søger en leder for en ny supportfunktion hos Statens Administration i Hjørring er det dig?

Ansøgningsfrist: 09/02-2018

Økonomikonsulent med erfaring fra beskæftigelses- og integrationsområdet

Har du erfaring med økonomistyring, og kan du lide at blive udfordret med komplekse opgaver af både drifts- og udviklingsmæssig karakter?

18. februar 2018

Politisk nag har dybe rødder

Slagelse. Onde tunger vil vide, at Venstre ønskede at ramme socialdemokraterne ved at nikke ja til Villum Christensens (LA) overtagelse af borgmesterposten fra John Dyrby Paulsen (S) om to år. Og det er langt fra det eneste eksempel på ondt blod i Slagelse Byråd. Formand for børn- og ungeudvalget Helle Blak (SF) blev i sin tid hængt offentligt til tørre af daværende borgmester Stén Knuth (V), som dementerede, at hendes fyring var uretmæssig, men skyldtes et læk af fortrolige oplysninger til pressen.

Senest måtte Villum Christensen forlade byrådsalen som inhabil, mens politikerkollegerne åbent diskuterede tvillingebrorens anøgning om at købe sin nabogrund. Ordet 'nepotisme' blev anvendt og diskussionen endte med, at grunden skal i åbent udbud og sælges til højestbydende.

Venedig-sluse får det blå stempel

Kerteminde. Idéen om at blokere indsejlingen til Kerteminde Havn med ialt tre sæt stålpointoner, der skyder op fra havbunden, når vandstanden stiger, stammer oprindeligt fra lokale beboere, der i 2006 blev godt trætte af at stable sandsække. Moses Sluse-systemet er ifølge konsulentfirmaet Sweco optimalt, selv om systemet ikke før har været anvendt i Danmark, men blandt andet i Venedig.

Det privatindstiftede Kerteminde Sluse-laug skal stå for arbejdet og skaffe de 43 millioner, projektet ventes at koste. Realania har foreløbig sagt ja til at støtte med 14,5 millioner.

FOTO: AALBORG KOMMUNE

Mobilt sundhedscenter til landdistrikterne

Aalborg. 'Det adresseløse sundhedscenter' kalder sundheds- og kulturforvaltningen et nyt mobilt rehabiliteringstilbud, der skal køre rundt og yde bedre service til borgere med eksempelvis KOL, diabetes og hjerteproblemer i landdistrikterne. Sundhedsstyrelsen har bevilliget knap 3,5 millioner kroner til udvikling af konceptet.

Meningen er, at 'Det adresseløse sundhedscenter' skal køre ud til forsamlingshuse og foreninger med sundhedspersonale og træningsudstyr til genoptræning.

Aalborg Kommune har allerede gode erfaringer med Sundheds- og foreningshuset i Gandrup udenfor Aalborg. Her kommer

næsten udelukkende borgere, der har takket nej til tilbuddene inde i Aalborg. Ifølge Helle Skou, formand for de praktiserende læger i Aalborg Kommune falder det mobile sundhedstilbud på et tørt sted. Især hos bevægelseshæmmede, ressourcetsvage, ældre og psykisk syge fra landdistrikterne:

- Alene tanken om at skulle finde en parkeringsplads kan skræmme folk, der ikke er vant til at komme i midtbyen. Specielt i de små lokalsamfund yderst i kommunen er det vanskeligt at motivere patienterne til at køre langt med bus eller bil for at komme til Sundhedscenteret, siger hun.

Eneste fritvalgs-leverandør trækker sig

Aarhus. Den private hjemmeplejevirk-somhed Aleris trækker sig nu sig som såkaldt fritvalgs-leverandør til 1.600 borgere i Aarhus.

I praksis betyder det, at borgere inden 1. april skal vælge kommunen eller en privat leverandør.

For øjeblikket er der ingen andre private leverandører under fritvalgsordningen, men rådmand for Sundhed og Omsorg Jette Skive (DF) håber, at de ældre på sigt får mindst tre forskellige private leverandører at vælge imellem.

- Det offentlige løser fint hovedopgaven med at skabe en ordentlig hjemmepleje, men jeg håber, at andre private leverandører kan se et marked i at tilbyde borgere hjælp og pleje, siger hun.

Udvalg vil have lov til at låse døre

Viborg. Børne- og Ungdomsudvalget vil nu have folketingslov til at ændre de overordnede regler og en konkret henstilling fra Socialtilsyn Midt om at holde alle døre ulåste på specialinstitutionen Egeskovhus i Hald Ege.

Af hensyn til børnenes sikkerhed skal dørene kunne låses, mener udvalget, der henviser til en tragisk sag fra sommeren 2017, hvor en svært handicappet syvårig pige forsvandt fra institutionen gennem en ulåst dør og blev fundet druknet i en nærliggende sø.

Udvalgsformand Per Møller Jensen (S) ønsker samme regler som i vuggestuer og børnehaver, hvor dørene må sikres, så de små ikke forlader institutionen.

Billund
kommune

DIREKTØR TIL DEN BORGERVENDTE ORGANISATION

DIREKTØR TIL TEKNIK OG STABE I BILLUND KOMMUNE

Ikke mange kommuner – om nogen – af Billund Kommunes størrelse ligger så markant placeret på landkortet og i danskernes bevidsthed.

Verdens største legetøjsfabrikant, Jyllands ubetinget største lufthavn, LEGO House, Lalandia, Legoland og et generelt spirende erhvervsliv med en lang række dygtige virksomheder skaber nogle muligheder her i Billund Kommune, der ikke vil være der på tilsvarende niveau andre steder.

Men disse succeser må aldrig blive en sovepude. Det kræver nemlig et løbende fokus på den måde, den kommunale organisation organiserer og fokuserer ressourcerne på. Derfor har politikerne besluttet at reorganisere de stående udvalgsopgaver, så de bliver mere borger- og erhvervsrettede.

Det stiller krav til den administrative organisation og den måde, administrationen skal servicere Byrådet på.

Overskriften er: Den Borgervendte Organisation. Omdrejningspunktet skal være at yde den bedste tværfaglige service for borgere og virksomheder. Det er en spændende omlægning, du som vores nye direktør for Teknik og Stabe får lov til at blive en del af.

Det kræver ikke mindst, at du er drevet af en ambition om at skabe de allerbedste muligheder for, at andre kan lykkes. Borgere og virksomheder, men også dine ledere og medarbejdere. Du er en dygtig leder, der kommunikerer godt og har let ved at skabe dig overblik. Du kommer med noget viden fra økonomi og stabsområdet og/eller teknik og miljøområdet. Og du er et menneske, der har let ved at skabe sammenhæng og samarbejde.

Stillingen besættes på kontraktvilkår og efter konkret forhandling på et niveau, der forventes at ligge på ca. 950.000 kr. årligt (inklusive kontraktillæg, ekskl. pension).

■ **Yderligere oplysninger** kan fås hos Jakob Lundgaard, tlf. 4033 2414 og/eller hos kommunaldirektør Ole Bladt-Hansen, tlf. 4034 8304. Læs mere i den uddybende job- og personprofil på www.lundgaard-konsulenterne.dk og på www.billund.dk.

■ **Ansøgningen** sendes via stillingsmodulet på www.lundgaard-konsulenterne.dk, så den er modtaget senest den 2. marts 2018 kl. 8.30.

Velfærdsteknologi i virkeligheden

Denne klumme sætter fokus på de gode velfærdsteknologiske historier, giver læseren et tiltrængt forspring og trækker de gode eksempler og ideer frem i lyset.

Af Anders Lyck Fogh-Schultz

Seniorkonsulent ved Teknologisk Instituts Center for Velfærds- og Interaktionsteknologi og netværksleder i CareNet - Nationalt Netværk for Velfærdsteknologi

Faldulykker skal forebygges med praktisk hverdagsviden og teknologi

Når der tales om faldforebyggelse i forhold til den ældre del af befolkningen, tales der oftest konkret om faldalarmering, hvor en borger, der er faldet, har brug for hjælp. Der reageres reaktivt på baggrund af en hændelse. Men kan vi ved hjælp af forskellige velfærdsteknologiske løsninger proaktivt undgå, ja helt konkret forebygge faldulykker, inden de sker? Denne problemstilling undersøges Teknologisk Institut og Delta/Force Technology sammen i et nyt udviklingsprojekt støttet af Welfare Tech Innovationsnetværk for Sundhed og Velfærdsteknologi, der arbejder for at skabe vækst og innovation i danske virksomheder. Projektet 'Faldforebyggelse med Velfærdsteknologi' har således til formål at adressere reel faldforebyggelse, hvor vi sammen med en række virksomheder, kommuner og borgere arbejder med idegenerering og konceptudvikling og konkrete teknologiske innovationer til faldforebyggelse ude i kommunerne. Projektet havde kickoff for nylig, hvor vi holdt den første åbne workshop og indledte selve samskabelsesprocessen. Eller co-creation-forløbet, som det vist hedder i dag.

Masser af viden

Dagen, der bød på oplæg fra teknologiekspert og indsigter fra borgere, kommuner og producenter, havde dels til formål at sikre forståelse og problematisere livspraksisser for interessenterne indenfor faldforebyggelse til borgere over 65 år dels at afdække beyond-state-of-the-art løsninger i markedet og påvise innovations- og produktudviklingsmuligheder for virksomhederne. Der er i løbet af årene lavet en række undersøgelser, projekter og rapporter om faldforebyggelse i kommunerne. Vi ved for eksempel, at fald er hyppige blandt personer over 65 år, og at en tidlig målrettet indsats kan formindske risikoen for at falde. Statistik viser, at op mod 300.000 mennesker falder hvert år i Danmark. Vi ved også, at faldforebyggelse omhandler psykologiske aspekter, hvor utrygheden og angsten for at falde adresseres. De anerkendte interventioner handler om at holde kroppen i balance, holde sig fysisk aktiv samt have et sundt og godt hverdagsliv med fokus på kost, ernæring, væskeindtag og medicinforbrug.

Udviklere og brugere mødes

Man kan således sige, at typiske faldudredninger omhandler en række praktiske og relativt let-integrerbare løsninger, og den kommunale viden om forebyggelsesdelen er stor.

Men ved kommunerne nok om de mange nye muligheder, som teknologien tilbyder i dag? For eksempel om tidlig opsporing med avancerede sensorer i hjemmet og i hjælpemidler og om IoT-baserede løsninger, hvor data om brug opsamlles løbende og integreres

Brugere og udviklere har stor glæde af at mødes og blive klogere på teknologi og hverdagspraksis.

Foto: Teknologisk Institut

løsningerne imellem?

Og ved producenterne omvendt nok om deres målgruppe? Har de foretaget den helt nødvendige og tidlige bruger- og behovsafdækning, da de satte produktionen af deres nye teknologiske løsning i gang?

Vigtige virkelighedsindsigter

I vores projekt om faldforebyggelse med velfærdsteknologi er denne indbyrdes overførsel af viden helt central. Vi kalder det 'virkelighedsindsigter', og dem var der mange af allerede på vores første workshop, hvor vi i fællesskab valgte fem indsatsområder, som nye teknologier kan målrettes efter:

- Borgere
- Pårørende
- Sundhedsprofessionelle
- Det offentlige rum
- Forenings- og fritidslivet

En af deltagerne på workshoppen var Gladsaxe Kommune, som jeg kender rigtig godt fra mit arbejde med CareNet. Til en af sessionerne sad jeg ved siden af Astrid Bjerg Caspersen, der er udviklingskonsulent i kommunen. Hun gav gruppen et godt indblik i den kommunale indsats på faldforebyggelsesområdet.

Model Gladsaxe

I Gladsaxe Kommune har de forebyggelses-

konsulenter, der tilbyder borgeren faldtest (rejse/sætte sig-test) og faldudredning i forbindelse med besøg i hjemmet. Når borgeren fylder 75 år tilbydes et besøg, hvor forebyggelseskonsulenten sammen med borgeren vurderer, om der er behov for besøg de næste fem år, eller om borgeren kan vente med besøg, til han/hun fylder 80. Alle nye 80-årige bliver inviteret til et møde og informeret om, hvad et forebyggende hjemmebesøg er. Herefter får alle borgere over 80 år tilbudt mindst et besøg om året.

Som noget nyt kan man i Gladsaxe få besøg, hvis man er over 65 år og i en særlig sårbar situation. Scorer borgeren i testen ni eller mindre, tilbydes en faldudredning og eventuelt et konkret træningstilbud. Træningstilbuddet indebærer træning to gange om ugen i 12 uger.

Dialogen skal styrkes

Gladsaxe Kommune har desuden implementeret tidlig opsporing i hjemmeplejen, hvor der udover fokus på fald og test også kigges på andre faktorer som for eksempel utilsigtet vægttab, der kan øge risikoen for fald. Gladsaxe Kommunes hjemmepleje har således både en faldkonsulent og en ernæringskonsulent tilknyttet. Tidlig opsporing er i dette tilfælde en app, som alle medarbejdere i hjemmeplejen har på arbejdsmobilen. Her indta-

"Kommunerne ved for lidt om mulighederne og producenterne ved for lidt om behovene. Det skal et nyt projekt om faldforebyggelse være med til at rette op på."

ster medarbejderen løbende data om borgeren, og redskabet skal blandt andet være med til at forebygge (gen)indlæggelser og decide-rede faldulykker.

Brugen af en app-løsning i Gladsaxe Kommune er en konkret sundhedsteknologisk løsning af den slags, vi gerne vil videreudvikle i vores projekt. Der er tale om en teknologisk intervention, der giver kommunerne mulighed for at opsamle og systematisere viden, på en helt ny måde. Men projektet om faldforebyggelse med velfærdsteknologi vil mere end det. Vi ser selvfølgelig rigtig gerne, at vi ved at skabe et udviklingsrum, hvor både producenter og aftagere af teknologi går i dialog om en innovationsproces, kan sætte retningen for udvikling af nye teknologier.

Behov for tech-fascination

Det er der nemlig brug for, oplever Astrid Bjerg Caspersen, der jævnligt bliver kontaktet af virksomheder, som gerne vil sælge et produkt, men i udviklingsprocessen har glemt at tage højde for borgernes og kommunens behov. Workshoppen gav hende nye perspektiver på det velfærdsteknologiske felt.

- Jeg lærer også noget om kommunens borgere og deres behov, hvordan virksomhederne tænker og andre samarbejdspartnere som fx professionshøjskoler, som uddanner kommunens kommende medarbejdere, tænker. Jeg tror, at øvelsen i at slippe teknologifascinationen og fokusere på behov giver et brugbart slutprodukt, siger hun

Teknologiudviklingen inden for sundhedsområdet går rigtig stærkt i disse år. Nye teknologier ser dagens lys som aldrig før. Næste fase af projektet om faldforebyggelse kommer til at handle om innovation. Med i konsortiet er en række spændende virksomheder, der hver især har stærke teknologiske bud med i opløbet, herunder intelligente sensorer, accelerometre, der tolker bevægelsesmønstre, tryghedsskabende kaldesystemer, løsninger der motiverer til træning og fysisk aktivitet og teknologier, der automatiserer opsamling, visning og bearbejdning af sundhedsdata. ○

Ordførerne

Kommunalordførerne skriver på skift om aktuelle politiske mål, udfordringer og sager. I denne uge **Finn Sørensen** (E)

DER ER BRUG FOR EN SOLIDARISK UDLIGNINGSREFORM

Danmark bliver trukket stadig mere skævt. Men det problem kan ikke løses inden for den nuværende økonomiske ramme. Derfor bør kommunerne samle sig om principperne for en solidarisk reform af refusions- og udligningssystemet, og de må kræve, at Christiansborg stiller med den fornødne økonomi.

Men det er desværre ikke den vej, det går i øjeblikket.

I stedet har kommunerne kastet sig ud i et sørgeligt hundeslagsmål om, hvem der skal betale regningen for skævhederne. Det har handlingslammet KL i en situation, hvor kommunerne mere end nogensinde har brug for en 'fagforening', for at stå sammen over for flertallet på Christiansborg, som vil fortsætte udhulingen af velfærden.

Kampen står især mellem hovedstaden og provinsen.

Stort set alle provinskommuner er enige om, at hovedstadskommunerne skal betale for en højere landsudligning uden øje for, at det vil ramme hårdt i en række fattige hovedstadskommuner.

Hovedstadskommunerne mener omvendt, at de skal bidrage mindre til landsudligningen med henvisning til, at de i forvejen (iflg. ministeren) overfører 12 milliarder kroner hvert år til provinsen og til, at leveomkostningerne er lavere udenfor hovedsætsområdet. De vil åbenbart slet ikke anerkende, at der er et problem.

Men vi skal grave dybere for at finde ondets rod. De voksende skævheder kommunerne imellem skyldes centraliseringen som følge af strukturreformen i 2007. Det skyldes skiftende regeringers økonomiske spændetrøje, som blandt andet har ført til, at der er fyret 37.000 velfærdsarbejdere i kommunerne siden 2010. Sidst, men ikke mindst skyldes det omlægningen af statsrefusionen for sociale og beskæftigelsesmæssige ydelser i 2016, som rammer hårdt i kommuner med mange langtidsledige og alvorligt syge borgere.

Det er i virkeligheden ikke en kamp mellem hovedstaden og provinsen eller land og by. Der er fattige kommuner begge steder.

Problemerne kan ikke løses inden for den nuværende økonomiske ramme. Det fører bare til en anden fordeling af elendigheden.

Kommunerne må simpelt hen kræve et mærkbart økonomisk løft kombineret med en solidarisk omlægning af refusions- og udligningssystemet. Niveauet i landsudligningen skal hæves, så det svarer til hovedsætsområdet. Men det skal ikke finansieres af hovedstadskommunerne, og den sociale balance mellem rige og fattige hovedstadskommuner, som ligger i hovedsætsudligningen, skal som minimum bevares. Refusionssystemet skal omlægges, så kommunerne betaler en langt mindre del af udgifterne til overførselsindkomster til langtidsledige og langtidsyge. Og endelig skal det sikres, at ingen kommune får et lavere tilskud end i dag. Vi kender ikke nogen kommune, der leverer for meget velfærd.

Det er selvfølgelig ikke gratis. Der skal tilføres flere midler samlet set, sandsynligvis omkring 10-15 milliarder. Og så har vi endda kun taget ét skridt mod en genopretning af de kommunale nedskæringer, der har fundet sted siden 2010. Behovet er endnu større i dag, og det bliver kun større i de kommende år, som følge af flere børn og ældre.

Finansministeren vil sige, at der ikke er råd. Det passer ikke. Han har selv peget på, at der er et langt større råderum end som så. Problemet er, at han vil bruge pengene på milliardstore skattesænkninger. Men dét er der ikke råd til, hvis vi vil sikre velfærden og et mindre skævt Danmark. ●

Af Michael Kjærgård. Ærlig talt

En direkte linje til magten

Borgerforslag er ikke en appelinstans overfor beslutninger, man ikke er enig i. Det har man valgene til.

Det er nemmest i EU - overraskende nok, EU's natur in mente - og det er sværest i Ringkøbing-Skjern. Også lidt overraskende, da man jo her er vant til at blive kåret som det lykkeligste sted i Danmark eller Europa eller hvilken måling, der nu lige er for hånden. Midt imellem ligger Danmark under ét, hvor det ikke er overvældende besværligt at stille et borgerforslag, men heller ikke alt for nemt og derfor på en måde meget, meget dansk.

Folketinget har lige åbnet for digital modtagelse af borgerforslag, og det første fik god presse, men også ringe udsigter for at blive til noget, selv om antalskravet er opfyldt: En omgørelse af den tidligere folketingsbeslutning om uddannelsesloft. Det vil forslagsstillerne gerne af med, men kommer det næppe.

Problemet er her, at de organisationer for elever og studerende, der står bag, vil bruge borgerforslagsprincippet som appelinstans. Et andet forslag, der utaktisk er stillet to gange af forskellige forslagsstillere og som også har fået en vis omtale, gælder et forbud mod omskæring af drenge under 18 år, og det er mere i overensstemmelse med i hvert fald den ideelle del af de intentioner, der lå bag tanken om borgerforslag (idet man ikke helt kan udelukke, at appel-funktionen også kan have spillet en rolle).

Men ideelt set er tanken, at et tilstrækkeligt antal borgere skal kunne tvinge Folketinget til at tage stilling til spørgsmål, som ligger borgerne på sinde, og som politikerne ikke af sig selv har taget op. Hvad det angår, rammer omskæringsforslagene lige i plet med en sag, som politikerne netop har gjort deres bedste for at undgå.

De nævnte er ikke de eneste omend nok de eneste, der har en chance for at passere minimumskravet på 50.000 støtter. Blandt andre borgerforslag er grøn mad i alle offentlige køkkener, ophævelse af begrænsning på 45-knallerter, automatisk tildeling af førtidspension til alle ofre for sex-overgreb under opvæksten, lempelige regler for statsborgerskab i visse tilfælde og høringsret til plejefamilier i visse børnesager.

Vel nærmest en slags parlamentarisk udgave af Ekstra Bladets Nationen, også lejlighedsvis i argumentationens kvalitet, som fx når stillerne af uddannelsesloft-forslaget kalder det 'arrogant', at der ikke er mindst 90 mandater, der vil love at rette ind efter underskrifter sva-

"Ideelt set er tanken, at et tilstrækkeligt antal borgere skal kunne tvinge Folketinget til at tage stilling til spørgsmål, som ligger borgerne på sinde, og som politikerne ikke af sig selv har taget op. Hvad det angår, rammer omskæringsforslagene lige i plet med en sag, som politikerne netop har gjort deres bedste for at undgå."

rende til stemmer nok til to og et halvt mandater.

I EU-regi er der endnu længere vej hjem, her er kravet en million underskrifter svarende til stemmer nok til fire og et halvt mandater ud af de 751 i Europa-Parlamentet. Desuden skal man for overhovedet at stille et forslag registrere en borgerkomité med medlemmer fra mindst syv forskellige lande, og underskrifterne skal også komme fra mindst syv lande og desuden fordele sig nogenlunde ligeligt mellem dem.

Ordringen blev indført for seks år siden, og netop i sidste måned nåede det første forslag stillet på den måde frem til at blive et bud på konkret EU-politik, nemlig et forslag til revision til drikkevandsdirektivet. 66 forslag er der kommet i alt, og selv om en million underskrifter umiddelbart kan lyde af meget, så svarer det kun til 0,6 procent af stemmerne ved EP15, mens de 50.000 krævede underskrifter til et borgerforslag til Folketinget svarer til 1,4 procent af stemmerne ved FV15.

Også enkelte kommuner har lignende ordninger, og i Ringkøbing-Skjern er et borgerforslags-koncept netop trådt i kraft. Det har allerede efter en uges tid resulteret i to fuldførte underskriftindsamlinger. I Ringkøbing-Skjern er minimumsgrænsen 1.148 underskrifter svarende til stemmer nok til et enkelt mandat af de 29 i byrådet. Og skønt antallet åbenbart er overkommeligt, så svarer det dog til 3,4 pct. af stemmerne ved KV13* og dermed relativt flest i sammenligning med kravene fra Europa-Parlamentet og fra Folketinget.

Til gengæld er ekspeditionstiden hurtig. Allerede inden de to borgerforslag er nået frem til formel behandling i byrådet, er der politisk vilje til at rette ind efter mindst det ene af dem, et krav om udvidelse af parkeringstiden fra en halv time til tre timer på Skjerns to hovedstrøg, Østergade og Bredgade. Det andet forslag, genåbning af borgerservice i Videbæk, har ikke kunnet opnå lignende tilsagn.

Endnu et eksempel på, at borgerforslag ikke er en appelinstans overfor beslutninger, man ikke er enig i. Det har man valgene til. ●

* Når det er KV13-stemmetallet og ikke det fra KV17, der er lagt til grund, skyldes det, at ordningen blev besluttet sidste år, skønt den først er trådt i kraft nu. KV17-antallet ville have været 1.138 stemmer, men procenten den samme.

Grusomhed og utænkelige tanker skaber vækst

De offentlige opgaver bliver stadig større og mere komplekse at løse. Samtidig bliver presset på velfærden og behovet for effektivisering på tværs af den offentlige sektor næppe mindre.

Kommunen inviterer en række forskere, eksperter og praktikere til at levere deres bud på, hvordan vi kan finde nye veje til varig velfærd.

NYE VEJE

Iværksætterne i Spinderihallerne kan noget med passion og samarbejde, store etablerede virksomheder gerne tager ved lære af, skriver Lene Lawaetz.

'Hvad er vækstraterne for jeres virksomheder? Måler I på, om det virker, det I gør?'

Den slags spørgsmål får jeg ofte, når jeg viser gæster rundt i Spinderihallerne iværksættermiljø, og selvom de kan være relevante, så ærgrer de mig faktisk. For de foregriber ikke de virkeligt store udfordringer, vi står over for i fremtiden - her i hallerne, i Vejle og i verden. En anden betænkelighed er, at jeg med den slags spørgsmål, som leder af både iværksættermiljøet og Vejle Kommunes innovationsafdeling, slipper for nemt om ved det. Gode vækstrater og fine barometermålinger, jo! - det har vi da haft i Vejle de seneste år, men de er ikke nødvendigvis et udtryk for, at jeg har gjort mit arbejde godt nok.

Så kære, kommende gæster i Spinderihallerne, modtag derfor denne dobbelte udfordring: Hvis I kan stille mig de virkelig gode og 'grusomme' spørgsmål, så hjælper I mig med at se og måske endda løse de virkelig onde problemer.

Nytænkning kan måles ihjel

Når I spørger til det, der kan måles og vejes, så spørger I til alt det, vi ved i forvejen. Målingerne kan bruges til at fremskrive nutiden til en forudsigelig fremtid, men ikke til at gribe det nye, det som vi endnu ikke kan tænke. Og som leder for kommunal nytænkning og private iværksætterdrømme, bør jeg så ikke overlade det første til meteorologerne og selv koncentrere mig om det sidste? Bør jeg ikke med piv-åbent sind, øjne og ører prøve at finde nye måder at tænke og løse vores opgaver på? Er det ikke min opgave at inspirere og støtte nystartede virksomheder i deres drøm om at bygge noget op, som stadig ligger ude i fremtiden?

Iværksættere smitter kommunen

Når I spørger til vækstraterne for virksomhedsmiljøet i Spinderihallerne, så får I ikke noget at vide om al den afledte vækst, som opstår rundt omkring i Vejle, i kulturlivet, i detaillivet, i det etablerede erhvervsliv, i bosætningen, i den kommunale service, i den enkelte borger. Om et sådant samlet billede kan måles og vejes kan diskuteres, men mærkes kan det!

At placere en offentlig afdeling for udvikling og innovation midt i et iværksættermiljø er mere genialt end vi kunne vide, da vi startede for ti år siden, men helhedstænkningen, der lå bag, var helt bevidst.

"Tal er trykke, men måler kun det kendte og forudsigelige."

Etisk ansvar for vækst

Jeg vil også gerne udfordres på det med væksten. Spørg mig, hvad jeg egentlig definerer som vækst; kan det være andet end de øgede økonomiske effekter, som kan aflæses i de årlige lokale og nationale barometermålinger? Kan vækst kun være godt? Kan opdagende kurver ikke være udtryk for skadelig vækst og øget belastning på mennesker og miljø? Kan vækst, forstået som mere af det samme, stå i vejen for smart eller klog vækst i form af alternative strategier og løsninger? De spørgsmål er rimelige at stille til en innovationschef med - forhåbentligt - en vis indflydelse på Vejle Kommunes tilgang til erhverv og udvikling. Og de rammer ned i, hvad jeg personligt betragter som et etisk ansvar i en tid med maksimalt pres på jordens ressourcer. Jeg har ikke svarene, men jeg vil gerne have spørgsmålene!

De små viser vej for de store

Men, også uden for min egen kæphest-stald, hører jeg spæde spørgsmål, der rækker ud over tallenes trykke kolonner. For nylig har en lille fraktion fra et stort dansk pengeinstitut slået sig ned i Spinderihallerne. Det har de, fordi de søger inspiration til fremtidens pengeudlåning. Eller noget helt tredje. Presset af krypto-økonomier og andre utilregnelige fænomener ved de godt, hvad klokken er slået. De ved, at de som de fleste store, etablerede foretagender må genopfinde sig selv og finde nye måder at tænke og praktisere deres virksomhed på, hvis de fortsat skal have en berettigelse i markedet og i samfundet. Og de kommer ikke på grund af Spinderihallerne succeskriterier og vækstkurver.

Uforudsigelighed og fællesskab

Dét, de kommer for, handler blandt andet om det, der foregår overalt i Spinderihallerne, men især og for fuld udblæsning i 'drengværelset'. At tage gæster med herind plejer at være en game changer hvis man kører lidt træt i tallene. Fire iværksættere med passion for film og medier, to tons gear og grej, growl i

højtalerne og i hjørnet en langhåret schäferhund, der ikke kan lide at være alene hjemme. Det handler om glæden ved at dele og løse opgaver sammen og samtidig være sig selv og gå kompromisløst efter at være den bedste til det, man brænder allermost for. Det handler om at have det sjovt og nogle gange om at tjene kassen. Det handler også om at opdag og få adgang til hinandens kunder og netværk, der rækker langt ud over hallerne. Flere af iværksætterne i Spinderihallerne er tidligere ansatte i store globale virksomheder, som de stadig løser opgaver for, men nu med foden under eget bord.

Et studie i selvledelse

Fællesskabet genererer ikke bare opgaver til iværksætterne indbyrdes, det giver dem også mulighed for at byde på virkelig store og udfordrende opgaver. I sådanne tilfælde fungerer Spinderihallerne som en stor, højt specialiseret virksomhed med i princippet 80 ansatte, som lynhurtigt kan 'klynge' sig om en opgave og opløse sig igen, når opgaven er løst. En sådan dynamisk, fleksibel og agil måde at drive virksomhed på er, hvis ikke en nyskabelse så i hvert fald en opdagelse, som ingen havde forudset, da jeg og otte virksomheder flyttede ind i hallerne for ti år siden. Dét har store, etablerede organisationer fået øje på, og nu spørger de sig selv, om de måske ville kunne gøre noget lignende ved at slippe deres medarbejdere fri i Spinderihallerne.

At leve af det, man lever for

Men i virkeligheden tror jeg, at det, de kan få i Spinderihallerne, det særlige, som iværksættermiljøet kan, stikker dybere.

Fælles for virksomhederne i Spinderihallerne er, at de har truffet et valg om at forsøge at leve af det, de lever for. Alle ved, hvorfor, de står op om morgenen. At være omgivet af mennesker med stærke drømme og passioner smitter af, det inspirerer og indgyder mod. Det vil mange gerne være en del af. Jeg selv inklusive og mine medarbejdere, hvoraf de fleste har været med alle ti år.

En dag for længe siden, hvor passionerne måske gik særlig højt, 'kom jeg til' at sige, at Spinderihallerne jo ikke bare er et iværksætterhus. 'Det er også et rum for utænkelige tanker'.

Det blev en ledestjerne og den lyser stadig.

Af Lene Lavaetz

Innovationschef, Vejle Kommune

Send debatstof til os:

Debatindlæg må højst være på 2.500 tegn inkl. mellemrum. **Kronikker** skal være på mellem 5.500 og 7.500 tegn inkl. mellemrum. Kronikker skal udstyres med et vellignende portræt. debatognavne@kommunen.dk

Det er helt ude i hegnet, det borgmestrene på Sjælland har gang i - og det skal jeg nok lade dem vide ved lejlighed.

Arne Boelt (S), KKR-formand i Nordjylland, om 24 sjællandske borgmestres avisannoncer om udligning. Til DR Nordjylland.

Ord kan gøre psykisk syge svagere

o fagsprog

Charlotte Aagaard

Centerchef i Center for Særlig Social Indsats, Helsingør

Vores sprog er med til at skabe vores forestilling om verden, og de forventninger vi har til hinanden. Ord og vendinger er i sig selv bærende af kultur og historie. Sprogbrugen omkring psykiske lidelser er derfor aldrig neutral eller uskyldig - de ord og diagnoser, som vi bruger til at beskrive mennesker med, kan stigmatisere dem og trække dem væk fra fællesskabet i stedet for at lette overgangen til det.

Min påstand er, at velfærdsområdet i Danmark er ved at køre sig selv af sporet i diagnoseorientering, metodefokusering, professionelle normer om distance, og et dokumentationscirkus, hvor vi

beskriver og evaluerer på simple og forudsigelige mål, men ikke formår at rumme og hjælpe borgerne med de komplekse udfordringer, som de står med. Mål er kun brugbare, hvis de er en reel afspejling af, om borgeren lykkes med at skabe de ønskede forandringer i sit liv, og om velfærdsindsatserne har været en hjælp.

Diagnosesystemet er i udgangspunktet et lægefagligt redskab til at systematisere symptomer i kategorier. Det er med andre ord ikke et system, som bør være grundlag for en velfærdsindsats, hvor fokus er på borgerens oplevelse af sin situation, ønsker og håb.

Puds brillerne

En diagnose kan være en forklaring og måske en lettelse for den enkelte. Men den kan

også være med til, at et menneske taber noget af sin livsduelighed af syne, fordi de øvrige identitetsgivende roller i hverdagslivet fortoner sig. Og en diagnose kan være med til at bestemme, hvordan et menneske bliver mødt og adfærd, tale og eventuel uro skal fortolkes. Spørgsmålet er, om vi i samfundets velfærdsindsatser formår at pudse glasset, så alt det, der i øvrigt kendetegner et menneske ud over diagnosen kommer ud i lyset, og bliver det brændstof, der skal til, for at personen kan genoptage arbejde, familieliv og interesser.

Jeg tager afstand fra den udbredte betegnelse 'at være psykisk sårbar'. Det kræver ikke lægefaglighed at betegne et menneske som 'psykisk sårbar'. Det kan vi alle. Men det er en betegnelse, som i sig

"Det kræver ikke lægefaglighed at betegne et menneske som 'psykisk sårbar'. Det kan vi alle. Men det er en betegnelse, som i sig selv lægger op til, at unge og voksne med psykiske lidelser som mennesker er mere skrøbelige end os andre."

selv lægger op til, at unge og voksne med psykiske lidelser som mennesker er mere skrøbelige end os andre. Hvilket både underkender den styrke, som mennesker med psykiske lidelser nødvendigvis må mobilisere for at få det

bedre, og er med til at marginalisere dem i forhold andre mennesker. Karen Sandfær Lysholm Norbøll udtrykker det sådan:

Lidelse er ikke identitet

"Vi skal ikke identificere os med den vores diagnose, som den vi så er. Langt fra! Jeg var ikke en depression, men du kan godt møde et menneske og se på, om det er en sund eller usund del af deres selvpfattelse, eller begge dele. Diagnoserne er på ingen måde udgangspunkt for en behandling for mig, men at undgå at tale om den og skamme den, er ikke en løsning for mig at se. I samme forbindelse tænker jeg af og til over udtrykket 'psykisk sårbar' - forskrækkelsen over at sige psykisk sygdom. For jeg føler mig underkendt med udtrykket psykisk sårbar.

Min oplevelse er, at jeg har været pissesyg. Sårbar leder automatisk tankerne hen på svag, og den, der har eller er kommet videre fra en psykisk sygdom er ikke svag, men kæmper en hård kamp".

Diagnosekulturen er et generelt samfundsanliggende, og det er velkendt, at antallet af mennesker med psykiatriske diagnoser er stigende. Vi er nødt til at balancere sproget omkring diagnoser, så personens ressourcer, ønsker og håb får mindst samme vægt som udfordringerne.

Læs hele Charlotte Aagaards indlæg om diagnosekultur, -sprog og perspektiverne i peer-støtte, hvor tidligere psykisk syge går ind i behandlingen som inkluderende rollemodeller, på kommunen.dk. o

CHEF, DER KAN GIVE 10.400 BØRN LYS I ØJNENE

SKOLECHEF TIL VIBORG KOMMUNE

Det er måske meget forlangt, at du som ny skolechef i Viborg Kommune kan være den, der garanterer, at vores 10.400 børn har lys i øjnene. Men det skal være din ambition. En ambition du ikke er alene om. For i Viborg Kommune er arbejdet med børn og unge et fælles ansvar, og vores "Lys i øjnene" er fundamentet for dette arbejde.

De krav, der i dag er til landets kommuner om inklusion, implementering af skole-reform og øget fokus på arbejdet med udsatte børn og unge, kalder på et stærkt tværfagligt samarbejde mellem de professionelle og et godt samarbejde med forældrene.

Du kommer til at være en del af et team, hvor det gode kollegaskab, en værdibaseret organisation og ikke mindst et stærkt lederkollegium vil give dig lys i øjnene. Vi har store forventninger til, at du kan bidrage til at videreudvikle børn- og ungeområdet.

Du formår at ramme balancen mellem central styring og decentral ledelse, fordi du på den ene side er lyttende og dialogorienteret og på den anden side er tydelig og direkte i din kommunikation og ledelse. Du kommer med et godt fagligt overblik og bruger det i den videre udvikling af skoleområdet.

Alt dette får du hjælp til. En af dine første opgaver bliver nemlig at rekruttere en ny viceskolechef og etablere en god arbejdsdeling og samarbejdsstruktur med vedkommende.

Skolechefstillingen besættes på overenskomstvilkår.

Løn- og ansættelsesvilkår forhandles med den forhandlingsberettigede organisation. Årslønnen forventes at ligge på 720.000 kr. ekskl. pension. Hvis du i dag er tjenestemand, vil du have mulighed for at fortsætte denne ansættelsesform.

■ **Yderligere oplysninger** kan fås hos Jakob Lundgaard, tlf. 4033 2414 og/eller hos direktør Hans Henrik Gaardsøe, tlf. 8787 1000. Læs mere i den uddybende job- og personprofil på www.lundgaard-konsulenterne.dk eller på www.viborg.dk.

■ **Ansøgningen** sendes via stillingsmodulet på www.lundgaard-konsulenterne.dk, så den er modtaget senest den 28. februar 2018 kl. 8.30.

30

kommuner siger nej til, at medier må filme fra byrådsmøder, viser en rundspørge fra Danske Medier, som 78 kommuner har svaret på. 32 giver hel eller delvis tilladelse, resten har ikke taget stilling.

Kære regeringskolleger, find pauseknappen for udlicitering

Sagen om det private plejefirma Attendos opkrævninger for ydelser leveret til afdøde borgere var blot den seneste i en alt for lang række af skandaler i ældreplejen. Her har private leverandører handlet uetisk eller uansvarligt og efterladt de ældre medborgere, de skulle tage hånd om, utrygge og usikre på, om de fik den hjælp, de havde brug for. Sagen viser samtidig, at der stadig forestår et oprydningsarbejde i forhold til de private virksomheder, der har fået foden indenfor i den kommunale ældrepleje.

I efteråret blev vi, efter en alt for lang og alt for hård kamp med regeringen, i Folketinget enige om en initiativ- og lovpakke, der skulle dæmme op for de brodne kar i branchen, men efterlade rum til de virksomheder, der bidrager til en bedre og mere værdig ældrepleje. Den pakke er imidlertid stadig i høring, og derfor ikke effektueret endnu. Når regeringen så presser på for mere udlicitering og privatisering i kernevelfærden gennem obligatoriske måltal for kommunerne, uden at det nye sikkerhedsnet er spændt ud, endsiges afprøvet, ja, så står det klart, at regeringen har en anden ambition end bedre og mere værdig ældrepleje. Så kan man kun udlede, at det er erhvervspleje, regeringen har for øje.

Private bedst til kontinuitet

For os er det fuldstændigt afgørende, at det frie valg af leverandør er til for de ældres skyld. Det giver de ældre en grad af selvbestemmelse i en livssituation, hvor de ikke længere har den fulde mulighed for at bestemme i eget liv, fordi de er blevet afhængige af andres hjælp.

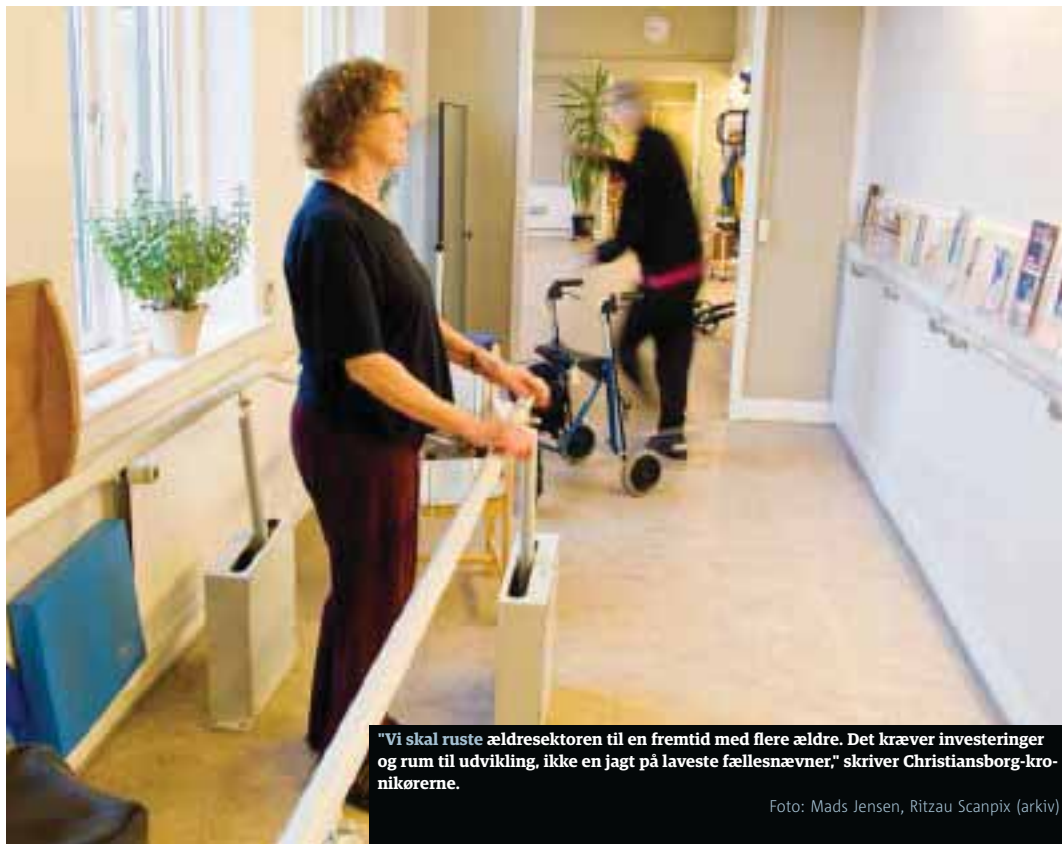
Det er der en helt grundlæggende værdighed i. Den selvbestemmelse kunne vi godt tænke os at brede mere ud og gøre mere reel. Derudover kan private leverandører være med til at skabe innovation og nytænkning, der også gavner de ældre, som vælger den kommunale hjemmehjælp, hvilket størstedelen af de ældre gør. Når kommunerne holdes på tærne af udsigten til, at de ældre 'stemmer med fødderne' og vælger et privat alternativ, så bliver den kommunale ældrepleje bedre. Det er godt for dem, det handler om. Ikke kommunerne, ikke det private erhvervsliv, men de ældre.

Som eksempel kan nævnes, at de ældre oplever en større kontinuitet i det personale, som kommer i deres hjem, når det er en privat leverandør. Det er et felt, den offentlige sektor stadig slås med, og faktisk et område, hvor udviklingen synes at gå den gale vej. Et konkret eksempel på, at vi kan lære af hinanden. Om end eksemplet også viser, at det har vi stadig til gode at se det fulde potentiale i.

For mange er inviteret indenfor

Så far på opsummerer står vi bag det frie valg, når det frie valg gavner de ældre.

Men hvis det frie valg skal bestå og ikke efterlades som en kampeplads mellem dem, der ønsker alt privatiseret, og dem, der ønsker alt på offentlige hænder, er det nødvendigt, at vi opstiller rammer, der sikrer ansvarlige og driftssikre leverandører i ældreplejen. I dag er der åbnet for bredt op. Der er inviteret for mange inden for døren. Der har været en klar tendens, hvor de, der kunne levere til laveste

"Vi skal ruste ældresektoren til en fremtid med flere ældre. Det kræver investeringer og rum til udvikling, ikke en jagt på laveste fællesnævner," skriver Christiansborg-kronikørerne.

Foto: Mads Jensen, Ritzau Scanpix (arkiv)

pris, vandt frem. Pris over kvalitet. Hvis privates bidrag og ansvarstagen for den offentlige sektor skal gøre en forskel i positiv retning, er det vigtigt, at man holder sig de rigtige mål for øje. Der skal være fokus på kerneopgaven. Vores mål er en bedre og mere værdig ældrepleje. At man som borger i Danmark bevarer mest muligt af sin selvbestemmelse og frihed hele livet. At virksomheder kan være med til at bane nye veje for innovation og højne den kvalitet, man som borger oplever. Det er de pejlemærker, som inddragelsen af private i det offentlige skal sigte efter. Hvis man, som regeringen, har en procentsats for, hvor mange opgaver der skal tilfalde private og et deraf skønnet afledt provenu i kikkerten, så ender man med, at kvaliteten må ofres for at nå målet; besparelser.

Ikke råd til at spare

Danmarks økonomi er bundsolid. Uanset hvad nogen måtte forsøge at bilde offentligheden ind, så er faktum, at det går godt med landets økonomi. Der er derfor ikke et behov for hverken heste- eller kartoffelkure i det offentlige for at få enderne til at nå sammen. Der er råd til at investere i den fælles velfærd. Ja rent faktisk er det vores holdning, at der ikke er råd til det modsatte. I en tid, hvor vi stirrer ind i en fremtid med flere ældre, skal vi ikke overveje det næste træk til at dræne området for midler, men derimod sikre rum

"I kan frit gå til bordet og sige, at de eneste private virksomheder, I vil have inden for døren, er de virksomheder, der kan løfte kvaliteten og udvikle sektoren. Provenu skal geninvesteres i sektoren. Der skal ikke være en økonomisk presbal om, at ældresektoren skal levere penge til skattelettelser."

til at finde vejen til bedre kvalitet. Det gøres ved at investere i udvikling nu.

Derfor vil vi gerne sende et klart signal til kommunerne; der findes ikke et flertal på Christiansborg, som bakker op om regeringens ønske om måltal for udlicitering. Kære kommunalpolitikere, I kan frit forhandle med regeringen om at sikre vejen til styrkelse af fremtidens ældrepleje. I kan frit gå til bordet og sige, at de eneste private virksomheder, I vil have inden for døren, er de virksomheder, der kan løfte kvaliteten og udvikle sektoren. Provenu skal geninvesteres i sektoren. Der skal ikke være en økonomisk presbal om, at ældresektoren skal levere penge til skattelettelser. Vi skal ruste ældresektoren til en fremtid med flere ældre. Det kræver investeringer og rum til udvikling, ikke en jagt på laveste fællesnævner.

Astrid Krag MF (S) er partiets ældreordfører og var desuden minister for sundhed og forebyggelse fra 3. oktober 2011 til 3. februar 2014.

Jeppe Jakobsen MF (DF) er partiets ældreordfører.

Send navnestof til os:

Skriv til os, hvis karriereskift eller lignende skal nævnes her på siderne. Husk at medsende et vellignende portræt.

debatognavne@kommunen.dk

"Det berører mig dybt, når 9.000 læger underskriver et mistillidsvotum. Dybt. Det siger mig, at noget er galt med dialogen, derfor rækker jeg hånden frem."

Anne-Marie Vangsted, direktør i Styrelsen for Patientsikkerhed. Til Politiken.

Kommuner**SVENDBORG**
Skolechef hentes i Odense

Det bliver 41-årige Nanna Lohman, som skal overtage jobbet som skolechef i Svendborg. Hun kommer fra en stilling som skoleleder på Holluf Pile skole, hvor hun har været leder siden august 2013. Nanna Lohman er uddannet lærer fra Odense Lærerseminarium i 2001. Hun har siden arbejdet på en række Odense-skoler som lærer og leder og videreuddannet sig med diplom- og masteruddannelse inden for ledelse. Nanna Lohman afløser Helle Hansen, der har været skolechef i Svendborg siden 2008 og går på pension 1. marts.

AARHUS**EL-stemmesluger bytter med eks-SF'er**

Enhedslisten i Aarhus skifter ud i sin byrådsgruppe, og partiets største stemmesluger,

Maria Sloth, der fik 1.464 personlige stemmer ved valget 21. november, flytter til Fredericia og forlader Aarhus Byråd. Pladsen overtages af suppleant Lone Norlander Smith, der fik 410 personlige stemmer ved kommunalvalget. Lone Norlander Smith, 64 år, er uddannet socialpædagog, men i dag på efterløn. Hun har 22 års erfaring som leder af en interkulturel integreret daginstitution i Aarhus og er kendt for sin tid i Aarhus Byråd i 2010-2013, hvor hun repræsenterede SF og var formand for udvalget for tvangsanbringelser af børn og unge.

ALBERTSLUND**Får ny kulturchef**

43-årige René Birkemark Olesen bliver ny afdelingschef for Kultur og Fritid og tiltræder 1. marts. René Birkemark Olesen kommer fra en stilling som chef for Bibliotek, Kulturhus, Lokalkraver og Borgerservice i Slagelse Kommune. Han er uddannet cand. scient.pol. fra Aarhus Univer-

sitet og overtager stillingen efter Henriette Kragh, som indtil 1. marts fortsat er konstitueret chef for afdelingen.

HILLERØD**Ejendomschef fra Herlev**

En ny ejendomschef sætter sig nu på Hillerød Rådhus. Karen Dilling kommer fra en stilling som ejendomschef i Herlev. Hun er uddannet arkitekt suppleret med lederuddannelse. Hillerøds tidligere ejendomschef Lone Byskov er blevet underdirektør i Københavns Kommunes tekniske forvaltning.

VEJLE**Kulturdirektør siger op**

62-årige John Hansen har sagt sit job op pr. 1. august for delvis at gå på pension og delvis lægge kræfterne i sin private konsulentvirksomhed. Karrieren begyndte som børne- og ungechef i Assens Kommune og fortsatte som børne- og kulturchef i Børkop Kommune fra 2000. Efter kommune-

sammenlægningen fortsatte John Hansen som kulturdirektør i Vejle Kommune. Han har oprindelig en baggrund som lærer og leder inden for skolevæsenet.

ALLERØD**Tidligere borgmester er død**

1. februar døde tidligere borgmester i Allerød Preben Nybo Andersen blot to dage inden sin 92 års fødselsdag. Efter 40 års ansættelse i Magasin helligede Preben Nybo Andersen sin tid til politik og familie, da han i 1988 tiltrådte som borgmester i Allerød Kommune. Han var borgmester i seks år, indtil han valgte ikke at genopstille ved valget i 1993, hvor han i stedet blev valgt ind i Frederiksborg Amtsråd. Preben Nybo Andersen var igennem en menneskealder medlem af Venstre og blev senere æresmedlem. I 2015 meldte han sig dog ud af partiet. Ifølge Frederiksborg Amts Avis kunne han ikke

kunne stå inde for regeringens retorik og politiske initiativer på udlændingeområdet.

HALSNÆS**Ny direktør fra Trafikstyrelsen**

46-årige Martin Barnkob Lindgreen er blevet ansat som ny direktør i Halsnæs Kommune. Han overtager stillingen fra Kim Jørgensen, som stoppede ved udgangen af september. Martin Barnkob Lindgreen kommer fra en stilling som vicedirektør i Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen og har en baggrund som cand.scient.pol. Han har tidligere arbejdet som koncernekonomichef i Klima-, Energi- og Bygningsministeriet. Martin Barnkob Lindgreen tiltræder 1. marts.

KOLDING**Fortsætter som by- og udviklingsdirektør**

Koldings nye by- og udviklingsdirektør er et kendt ansigt med et indgående kendskab til kommunen og jobbet. 48-årige Merete Dissing har nemlig siden februar 2017 siddet som konstitueret i stillingen. Den nye by- og udviklingsdirektør er uddannet civilingeniør i industriel miljøteknik ved Aalborg Universitet. Hun har været ansat i Kolding Kommune siden kommunesammenlægningen i 2007, hvor hun kom fra en stilling som teknisk direktør i Egtved.

VESTHIMMERLAND**Tidligere borgmester forlader politik**

Knud Kristensen, mangeårig konservativ borgmester i Vesthimmerlands Kommune, er færdig i politik. Ikke vrødet af vælgerne men efter egen beslutning. Knud Kristensen

TØNDER KOMMUNE

ØKONOMICHEF MED STYR PÅ UDVIKLINGEN**ØKONOMICHEF TIL TØNDER KOMMUNE**

Viste du, at alle fagchefer i Tønder Kommune er en del af Danmarks mest gennemtænkte kommunale chefulviklingsprogram? Var du klar over, at økonomi og lønfolkene arbejder stort set gnidningsfrit på tværs af organisationen, uden "forvaltningskampe", men med øje for det fælles mål? En organisation, der virker for borgere, foreninger og virksomheder. Også på grund af en rigtig god grundstemning og en arbejdsplads man kan lide at komme på.

Tør man tro på, at samarbejdet imellem engagerede politikere og administrationen er respektfuldt og roligt på trods af, at Tønder er en kommune, der skal kæmpe for at hævde sig, hvor andre får udviklingen forærende? Den er faktisk god nok. Men måske var du ikke klar over, at det er de positive rammer, man arbejder under som Økonomichef i Tønder. Og så har vi ikke engang nævnt vores natur og kultur i verdensklasse. Sort Sol over marsken og Tønderfestivalen som de mest åbenlyse eksempler.

Du skal være vores nye økonomichef, fordi du kan se det attraktive i de rammer, du får stillet til rådighed, men vi har selvfølgelig også nogle skarpe forventninger til dig.

Du kan bringe vores veldrevne økonomistyring endnu videre. Du er nemlig nysgerrig på mere end økonomi. Du vil gerne være med til at påvirke udviklingen af den kommunale serviceproduktion, så vi laver bedst mulig service inden for den stramme økonomi, der er til rådighed. Du er en talentfuld leder, der har en idé med tingene, når du udvikler din organisation. Du kender til samarbejdet med det politiske niveau, du er velkommunikerende, og så er du et menneske, det er let at have tillid til.

Stillingen besættes på overenskomstvilkår og efter konkret forhandling på et niveau, der forventes at ligge på omkring 760.000 kr. om året. Dertil kommer pension.

■ **Yderligere oplysninger** kan fås hos Jakob Lundgaard, tlf. 4033 2414 og/eller hos kommunaldirektør Klaus Liestmann, tlf. 4036 6344. Læs mere i den uddybende job- og personprofil på www.lundgaard-konsulenterne.dk og på www.toender.dk.

■ **Ansøgningen** sendes via stillingsmodulet på www.lundgaard-konsulenterne.dk, så den er modtaget senest den 7. marts 2018 kl. 8.30.

51

kommuner er nu medlemmer af Landdistrikternes Fællesråd, efter at Mariagerfjord, Ringsted og Brønderslev har besluttet at melde sig ind. Dermed repræsenterer organisationen over halvdelen af landets kommuner.

50 ÅR

En indadvendt mand med en udadvendt livsbane

Bag facaden er manden, der i 2013 stod på mål for beslutningen om at lockoute 70.000 lærere, og flere gange er blevet genvalgt som borgmester for en af hovedstadsområdets mest markante kommuner, en stille, boglig og introvert person. Så gennem årene og karrieren har Michael Ziegler (K) støt og roligt været nødt til at overvinde sin generthed. I dag er han en af de ledende skikkelser i KLs bestyrelse.

Allerede i 7. klasse vidste Michael Ziegler, at han ville være civilingeniør. Som 21-årig blev han medlem af kommunalbestyrelsen i Høje-Taastrup, og to år senere, i 1992, gjorde han sin kandidatgrad færdig.

Dygtig og fremme i skoene var den unge Michael Ziegler. At han kæmpede mod sin indadvendte natur, og at den gjorde det svært for ham at få venner og kærestes, var der ikke mange, der vidste. Men det fyldte meget for ham i de unge år.

Ikke desto mindre vandt han borgmesterposten i sin hjemkommune Høje-Taastrup i 2005. En post, der har hjulpet med til at tvinge ham ud af sin introverte skal. Michael Ziegler har også arbejdet sig op i KL, hvor han i dag er formand for Løn- og Personaleudvalget. Og når han tirsdag 27. februar runder sit første halve århundrede, er han stadig ugift og barnløs, men stolt gudfar til tre. ●

har tidligere udtalt, at han i månederne op til kommunalvalget i november 2017 har følt sig udsat for politisk hetz fra sine politiske modstandere. Det er angiveligt sket i kølvandet på en sag om opførelse af nogle ungdomsboliger i Aars, hvor statsforvaltningen senere fastslog, at Knud Kristensen var inhabil. Ifølge Knud Kristensen handlede kritikken alene om at beklække hans hæderlighed og dermed svække ham i vælgerens øjne for at bane vej for et borgmesterskifte.

MORSØ Kultur møde-bagmand går på pension

Chefkonsulent Niels Otto Degn, der blandt andet er én af de to hovedkræfter bag Kulturmødet på Mors, går nu på pension. Niels Otto Degn fyldte 7. september 70 år. Kulturmødet vil i løbet af kort tid offentliggøre, hvem der er blevet ny direktør. Claus Svenstrup fra Region Nordjylland fortsætter i ledelsen sammen med Evanthore Vestergaard, der i sin tid fik ideen til Kulturmødet.

GREVE Finder ny chef internt

Tina Mallings Kiær bliver ny chef for Greves Center for Politik, Organisation og Udvikling. Centret er arbejdsplads for 225 medarbejdere, som dækker alt fra stabsfunktioner og it-systemer til borgerservice på rådhuset, alle kommunens biblioteker, museer, musikskolen og

kommunens idrætsanlæg. Tina Mallings Kiær har hidtil været borgerservicechef i Greve, og hun er kendt i byrådet, på rådhuset og i kommunens kultur- og fritidsliv for at sætte effektiv drift og godt humør højt. Hun er valgt blandt 49 ansøgere og tiltræder stillingen straks, efter den har stået ubesat i et halvt år.

ODENSE Ny chef holdt en uge

Heidi Becker-Rasmussen nåede knap at flytte fra sit tidligere job i Frederikshavn til Odense, før hun igen må ud og lede efter nyt job. Efter blot en uge som chef for Beskæftigelses- og Socialforvaltningen i Odense er hun stoppet igen. Heidi Becker-Rasmussen kom fra en stilling som direktør for Børn, Skole og Arbejdsmarked i Frederikshavn, men her blev hun afskediget for godt et år siden, da politikerne mistede tilliden til hende efter længere tids uro. Odense kendte til sagen og fulgte op på den i ansættelsesproceduren, men opsigelsen skyldes udelukkende private forhold, forklarer Bente Lund Hansen, afdelingsleder i Kommunikation og Jura. Det er endnu uvist, hvornår en ny chef kan overtage det ledige job.

FAABORG-MIDTFYN Henter ny koncerndirektør i København

Faaborg-Midtfyn har ansat Sigi W. Kristoffersen som ny koncerndirektør for Sundhed & Omsorg og Opvækst &

Læring. Han kommer fra en stilling som kontorchef i Socialforvaltningen i København, er 41 år og cand.scient.pol. med en master i offentlig ledelse. Sigi W. Kristoffersen tiltræder 1. marts, hvor han afløser Louise Thule Christensen, som i kølvandet på en del personaleuro fratrådte sidste efterår.

FURESØ Rekrutterer direktør fra Miljøstyrelsen

Furesø har ansat Claus Torp som ny by- og kulturdirektør. Han er uddannet kulturgeograf og har de seneste 15 år været leder i Miljøstyrelsen, heraf ni år som vicedirektør. Claus Torp afløser by- og kulturdirektør Niels Thygesen på posten. Denne har sidste arbejdsdag 28. februar, og 1. marts tiltræder den nye direktør.

Stat

ENHEDSLISTEN El-profil vil være præsident for 130.000

Enhedslistens miljøordfører, Maria Reumert Gjerding, stiller op til posten som præsident for Danmarks Naturfredningsforening. Der er valg til posten i april. Bliver Maria Reumert Gjerding valgt, forlader hun Folketinget, og hendes plads vil blive overtaget af stedfortræder Øyvind Vils-holm, som sidder i Furesø Byråd. Hvis hun ikke bliver valgt, vil Maria Reumert Gjerding fortsætte sit arbejde i Folketinget.

TREKANTBRAND

Ny direktør

Trekantområdets beredskab, TrekantBrand har ansat Jarl Vagn Hansen som ny beredskabsdirektør. Han kommer fra en tilsvarende stilling hos Brand & Redning Sønderjylland. Jarl Vagn Hansen har tidligere arbejdet som beredskabschef ved Aabenraa og har også en fortid i Falck, hvor han først var stationsleder og siden brand- og kontraktchef. Uddannelsesmæssigt har han en HD i organisation og ledelse og en MBA ved Aarhus Universitet. Jarl Vagn Hansen er også formand for Danske Beredskaber. I TrekantBrand erstatter han Lars Nordahl Lemvig, der er blevet direktør for Skats nye Gældstyrelse.

NORDJYLLANDS BEREDSKAB

Ny chef hentes fra Falck

Divisionsdirektør for Falcks danske brandslukningsaktiviteter Diana Sørensen bliver ny direktør for Nordjyllands Beredskab. Diana Sørensen har en baggrund som cand.scient.adm. fra Aalborg Universitet. Hun har tidligere været regionsdirektør hos Falck, hvor hun var ansat siden 2002. Inden da har hun arbejdet i det daværende Viborg Amt. Diana Sørensen starter i sit nye job 1. april og kommer dermed i spidsen for beredskabet i 11 kommuner. Hun afløser Bjarne Grøn, der i september blev kommunaldirektør i Jammerbugt.

BTMx

Ny chefredaktør

BT og Metroxpress får TV2's tidligere nyhedsdirektør Michael Dyrby som ny ansvarshavende chefredaktør. Han afløser Jens Grund. Michael Dyrby var nyhedsdirektør for TV2 fra 2010 til 2015, indtil han opsagde sin

stilling, fordi han efter et læk af intime fotos mente sig i risiko for mulig afpresning, der kunne kompromittere TV2's troværdighed.

DANMARK PÅ VIPPEN

Ny formand

Kim Ruberg, der de seneste to år har været næstformand, afløser Jakob Fastrup på posten i Landsforeningen Danmark på Vippet. Ny næstformand bliver Esbjergs borgmester Jesper Frost Rasmussen (V). Danmark på Vippet er støttet af en lang række kommuner, virksomheder, organisationer og privatpersoner, som ønsker at vende en udvikling mod stadig større geografisk ulighed mellem områder i Danmark.

Fødselsdage:

25. FEBRUAR:

60 år

Folketingsmedlem Erik Christensen (S), 60 år.

26. FEBRUAR:

40 år

Hospitalsdirektør i Randers, tidl. minister og folketingsmedlem Jonas Dahl (SF), 40 år.

27. FEBRUAR:

50 år

Borgmester Michael Ziegler (K), 50 år.

11. MARTS:

60 år

Journalist Flemming Rose, 60 år.

13. MARTS:

40 år

Folketingsmedlem Dennis Flydtkjær (DF), 40 år. ●

SOCIALDEMOKRATIET S-veteran dropper genopstilling til Folketinget

Folketingsmedlem Karen J. Klint (S) vil ikke genopstille til næste folketingsvalg, har hun meddelt sin opstillingskreds. Socialdemokratiet i Vejle Sydkredsen har generalforsamling i april, og meldingen kommer nu for at sikre tid til at finde en anden kandidat. Karen J. Klint blev valgt til Folketinget første gang ved FV98 og når dermed at runde mindst 20 år på Christiansborg. I Folketinget er hun formand for Kirkeudvalget og for Udvalget vedrørende Det Etske Råd og hun er sit partis ordfører på de samme områder. Hun gjorde sin entré i politik som byrådsmedlem i en enkelt periode i daværende Børkop Kommune ved KV78 og var senere valgt til Vejle Byråd fra KV85.

Organisationer:

VÆKSTFONDEN Ny formand udpeget

Erhvervsminister Brian Mikkelsen (K) har udpeget Claus Gregersen som ny formand for Vækstfondens bestyrelse efter Carsten Koch, der har været formand siden 2012 og ifølge reglerne skal træde tilbage efter to perioder på posten. Claus Gregersen er adm. direktør i Chr. Augustinus Fabrikker A/S og var før da CEO i Carnegie Investment Bank.

Vore konsulenttydelser

- Udvikling af organisationen, ydelserne og det gode lederskab
- Coaching/sparring til politikere, topchefer, ledere og nøglemedarbejdere
- Rekruttering af topchefer, ledere og nøglemedarbejdere (SKI-certificeret)
- Visions- og strategiseminarer for byråd, udvalg, direktion og ledergrupper
- Lederevaluering og -udvikling
- Chef-til-lege

Brug proceskonsulenter med topledereerfaring. Den erfaring har vi!

H.C. Vestergaard
LEDELSE STYRING UDVIKLING

Tlf. 7022 0272 • www.hcvestergaard.dk

Af Suzanne Moll.

Fordi det er klogt, behøver det vel ikke være grimt

al ubeskedenhed er vi danskere meget stolte af vores tradition for godt design. Intet hjem undgår i det lange løb Bojesen-aben, Kählervasen eller PH lampen. Butikker bugner af designet husgeråd og møbler. Ja, man kan ikke købe en sukkerskål eller en peberkværn uden at få hele historien om, hvem der formgav, og hvordan vi nåede frem til dette udtryk. Vi har arkitekter i verdensklasse, der konstant bliver fremhævet for deres strengthed og innovative kvaliteter.

Samtidig opdrager vi hinanden til at være opmærksomme på de farer, vores miljø er udsat for. Enhver vuggestue med respekt for sig selv har temaer om genbrug og affaldssortering.

Selvfølger skal alle bidrage til et bedre miljø. Alt andet ville jo være tosset og meget politisk ukorrekt.

Bevaringsværdige facader

Selv bor jeg i en bydel i København, klemte godt inde imellem Vanløse og Frederiksberg i Nordvest kvarteret. Her bor vi samme i knap 400 små andelsboliger, og de fleste af os nyder at bo i over 100 år gamle huse. Det kræver selvfølgelig vedligehold og omsorg, så der er altid projekter i gang på kryds og tværs. Huse- ne er kategoriseret som 'bevaringsværdige'. Juridisk betyder det, at vores huse er underlagt lokalplan 297. Og i §6 står under 'Bebyggelsens ydre fremtræden': 'Ændringer i bebyggelsen, for så vidt angår bygningernes materiale, udformning, farve og øvrige fremtræden, skal være samstemmende med omgivelserne og områdets karakter. Eksisterende bebyggelse må i nævnte henseende ikke ændres uden Bygge- og Teknikudvalgets tilladelse...'.

For vores vedkommende handler det i særlig grad om 'facaderegulativet' - dvs. hvad der ses fra vejen. Det betyder i korte træk blandt andet, at vi kun kan have stakit eller hæk (ikke plankeværk) ud til vejen, at huse og vinduer skal males i godkendte farver, og at man skal søge om tilladelse til al udvendig forandring (vinduer, havestuer etc.). Det er godt og helt i orden, at kommunen holder fast i det helt særlige udtryk, disse huse har. Det er vores fælles kulturarv, og området fremstår på en forårsdag som en lille uforstyrret lomme fra mormors tid, beliggende midt i storbyen.

Plastikfest bryder mormors idyl

Vores forening har, som alle andre huse og ejendomme i Danmark, selvfølgelig mødt miljøbølgen. Under sloganet 'Genbrug er guld' har Københavns Kommune siden august 2017 udrullet en ambitiøs plan, der skal 'ændre vores forhold til affald'. Denne plan følger sig til de seneste års pålæg om et utal af beholdere i flere farver: Til køkkenaffald, restaffald, have-

De bevaringsværdige boliger skal rammes ind med stakit eller hæk, står der i facaderegulativet. Plankeværk er forbudt og vinduerne må kun males i godkendte farver. Spandene til affaldssortering er der derimod ingen æstetiske regler for.

Foto: Morten Jønsson

affald, pap, papir, metal/plastik med videre. Og som kronen på værket den røde boks til batterier, maling og elektronisk affald. Til overflod bliver husejere oplyst om, hvornår hvilke spande lander i indkørslen.

Men kæden er røget af, når det handler om disse spande. For al den snak om design og udtryk stoppede øjensynligt, inden nogen forholdt sig til de grønne beholdere. Når de (syv styks, hvis man spiller med fuld plade) står

opmarcheret foran vores huse, er det svært at få øje på den bevaringsværdige idyl.

Det er som om, de stolte æstetiske traditioner for dansk design er gået i en stor bue uden om den grønne genbrugsbølge. Eller sagt lidt mere retorisk: Fordi det er klogt og politisk korrekt, behøver det vel ikke være grimt?

Hvorfor er der ingen, der for alvor integrerer design med miljø? Jagten på bæredygtighed og på at redde vores planet kører i højeste gear, så der må da være penge i at lave nogle smukkere løsninger end den grimme 'plastikfest', Københavns Kommune har gang i.

Bare ikke ok

'Design guide for Københavns Kommune' handler om logoer og skrifttyper, og ikke et pip om, hvordan udtrykket skal være for de mange genbrugsspande, der står på hver eneste parcel. Mange steder i vores område står spandene helt ud til vejen og kriteriet for, at kommunen tømmer dem, er netop, at de skal kunne ses fra vejen. Hvordan rimer denne forordning med facaderegulativet i hvis ånd, det er at bevare vores område uden øjebæer?

Flere byer herhjemme og i Europa opretter i disse år underjordiske containere til at samle de forskellige affaldstyper. Tilbage i jordhøjde står en boks med en slags postkasse, hvori man dumper sit affald. Den model koncentrerer affald og virker noget mere gennemtænkt end den, bevares, meget synlige hær af grønt plastik.

Hvis vi som samfund skal bevare vores selvudnævnte førerposition indenfor design og arkitektur, bliver folkene i affaldsbranchen nødt til at mødes med de kommunalt ansvarlige. Der skal udskrives konkurrencer og uddeles guldmedaljer til dem, der kan knække koden. Det er ikke ok at isolere design og arkitektur til noget, vi har stående på middagsbordet. Det er ikke ok at skænde husene i København med en hær af plastikspande. For fremtiden bør 'design af affaldssortering' være indgangsbilletten til at tage beslutninger på miljøets vegne. Der bliver kun mere genbrug fra nu af, og det skal være til at holde ud at se på.

"Det er ikke ok at isolere design og arkitektur til noget, vi har stående på middagsbordet. Det er ikke ok at skænde husene i København med en hær af plastikspande. For fremtiden bør 'design af affaldssortering' være indgangsbilletten til at tage beslutninger på miljøets vegne."